

A. KURULUŞ ANLAŞMASI

İÇİNDEKİLER

ANA MADDELER.....	5
İlave I: Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası.....	15
Ek 1: Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ve Kurucu Devletlerin Haritası.....	41
Ek 2: Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Bayrağı.....	43
Ek 3: Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Marşı.....	44
Ek 4: Federal Mülkiyet.....	45
Ek 5: İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler taloğu.....	46
İlave II: Anayasal Kanunlar.....	54
Ek 1: Anayasal Kanunların Detaylandırılması ve Kabulü Hakkı Anayasal Kanun.....	55
Ek 2: Polis Konuları ve Ortak Soruşturma Bürosunun Oluşumu ve Görevleri ve Faaliyetleri Hakkında Anayasal Kanun.....	55
Ek 3: Kurucu Devlet İç Vatandaşlık Statüsü ve Kurucu Devlet İkamet Hakları İle İlgili Anayasal Kanun.....	55
İlave III: Federal Kanunlar.....	56
Ek 1: Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Marşı, Bayrağı, Resmi Alametleri ve Şerefi İle İlgili Federal Kanun.....	57
Ek 2: Dış İlişkilerin Yürütülmesi Hakkında Federal Kanun.....	57
Ek 3: Avrupa Birliği İlişkilerinin Yürütülmesi İle İlgili Federal Kanun.....	57
Ek 4: Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Vatandaşlığı İle İlgili veya Bununla İlişkili Hususlar Hakkında Federal Kanun.....	57
Ek 5: Yabancılar, Muhaceret ve Sığınma Hakkında Federal Kanun.....	57
Ek 6: Kıbrıs Merkez Bankası Hakkında Federal Kanun.....	58
Ek 7: Katma Değer Vergisi Hakkında Federal Kanun.....	58
Ek 8: Bütçe Hakkında Federal Kanunlar.....	58
Ek 9: Uluslararası Ticaret, Gümrükler ve Vergiler Hakkında Federal Kanunlar.....	58
Ek 10: Sivil Havacılık ve Hava Sahası Yönetimi Hakkında Federal Kanun.....	58
Ek 11: Uluslararası Denizcilik, Karasuları ve Kıta Sahaneliği Hakkında Federal Kanunlar.....	58
Ek 12: Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Doğal Su Kaynakları, Bu Kaynakların Kurucu Devletler Arasında Hakkaniyetle Paylaşımı ve Bununla İlgili Amaçlar Hakkındaki Federal Kanun.....	63
Ek 13: Doğal Kaynaklar Hakkında Federal Kanun.....	63
Ek 14: Federal Kanunların Uygulanması Hakkında Federal Kanunlar.....	63
Ek 15: İletişim Hakkında Federal Kanunlar.....	63
Ek 16: Kıbrıs Meteoroloji Hizmetlerini Ve İlgili Faaliyet ve Amaçlar Hakkındaki Federal Kanun.....	64
Ek 17: Ağırlık ve Ölçü Birimlerinin Metrik Sisteme Dayalı Olarak Standartlaştırılmasını Sağlamak ve Bu ve Benzeri İhtiyari Konular İle İlgili Konular Üzerine Federal Kanun.....	64
Ek 18: Fikri Haklar Hakkında Federal Kanun.....	64
Ek 19: Eski Eserler Hakkında Federal Kanunlar.....	65
Ek 20: Seçimler Üzerine Federal Kanunlar.....	65
Ek 21: Federal Hükümet Dokunulmazlıkları ve Muafiyetleri Hakkında Federal Kanun.....	67
Ek 22: Yönetim Hakkında Federal Kanun.....	67
Ek 23: Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Resmi Dilleri Hakkında Federal Kanun.....	65
Ek 24: Federal Polis ve Ortak Soruşturma Bürosu Hakkında Federal Kanun.....	66
Ek 25: Yasama Prosedürü ve Anayasa Değişikliğindeki Prosedür Hakkında Federal Kanun.....	66
Ek 26: Yargı Yönetimi Hakkında Federal Kanunlar.....	66
Ek 27: Federal Suçlar Hakkında Federal Kanun.....	66
Ek 28: Memurların Yargılanması Üzerine Federal Kanun.....	67
Ek 29: İhaleler Hakkında Federal Kanunlar.....	67
Ek 30: Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Federal Kanun.....	67
Ek 31: Sermaye Piyasalarının Düzenlenmesi Hakkında Federal Kanunlar.....	67
Ek 32: Sigorta Piyasalarının Düzenlenmesi Hakkında Federal Kanunlar.....	68
Ek 33: Bankacılık Hakkında Federal Kanunlar.....	68
Ek 34: Etkin Rekabet Amacı İle Taahhütler Arasında Yoğunlaşmanın Kontrolü Hakkında	

Federal Kanun.....	68
Ek 35: Rekabetin Korunması Hakkında Federal Kanun.....	68
İlave IV: Federal Hükümet İle Kurucu Devletler Arasındaki İşbirliği Anlaşmaları.....	69
Ek 1: Dış İlişkiler Üzerine İşbirliği Anlaşması.....	70
Ek 2: Avrupa Birliği İlişkileri Üzerine İşbirliği Anlaşması.....	70
Ek 3: Federal Hükümet ile Kurucu Devletler Arasında Polis Konuları Hakkında İşbirliği Anlaşması.....	70
İlave V: Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Üzerinde Bağlayıcı Uluslararası Antlaşmalar ve Belgeler Listesi.....	71
İlave VI: Toprak Düzenlemeleri.....	72
Ek 1: Kurucu Devletler Arasındaki Sınırın Ayrıntılı Açıklaması.....	78
Ek 2: Toprak Ayarlama Haritaları.....	86
Ek 3: Toprak Ayarlama Ara Aşamaların Ayrıntılı Açıklaması.....	89
İlave VII: 1963 Yılından Bu Yana Yaşanan Olaylardan Etkilenmiş Malların Ele Alınması..	94
Ek 1: Tanımlar.....	104
Ek 2: Kıbrıs Mülkiyet Kurulu ve Tazminat Düzenlemeleri.....	108
Ek 3: Şimdiki Kullanıcıların Lehine Önlemler.....	122
Ek 4: Toprak Ayarlamasına Tabi Alanlarda Yer Alan Emlak.....	126
Ek 5: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Başkanına Mektup.....	129
İlave VIII: Uzlaşım Komisyonu.....	130
İlave IX: Yeni Düzenin Hayata Geçmesi.....	133
Ek 1: Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne Mektup.....	135
Ek 2: Avrupa Birliği Konsey Başkanı'na Mektup.....	136
Ek 3: Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne Mektup.....	137

ANA MADDELER

- i. *Kıbrıs'ın ortak yurdumuz olduğunu teyit ederek ve 1960 yılında kurulan Cumhuriyetin ortak kurucuları olduğumuzu anımsayarak*
- ii. *Geçmişte yaşanan acı olayların bir daha asla tekrarlanmaması konusunda kararlı ve herhangi bir tarafın diğerine karşı güç kullanmasını veya hükmetmesini veya tehdit etmesini temelli olarak reddederek*
- iii. *Tarafların kendine özgü kimliğini ve bütünlüğünü ve ayrıca ilişkimizin çoğunluk azınlık ilişkisi değil, taraflardan herhangi birinin diğeri üzerinde yönetsel veya yasal yetki iddiasında bulunamayacağı bir ortamda siyasi eşitlik ilişkisi olduğunu kabul ederek*
- iv. *Bu zeminde ortaklığımızı yenilemeye karar vererek ve bu yeni iki bölgeyi ortaklık ile bağımsız ve birleşik bir Kıbrıs'ta dostluk, barış, güven ve refahı sağlayacak bir ortak gelecek oluşturmaya azimli olarak*
- v. *Uluslararası hukuk ile Birleşmiş Milletler'in ilke ve amaçlarına bağlılığımızı vurgulayarak*
- vi. *Demokratik ilkeler, bireysel insan hakları ve temel özgürlükler ile birlikte karşı tarafın kültürel, dinsel, politik, sosyal ve dilsel kimliklerine saygı göstermeyi taahhüt ederek*
- vii. *Doğu Akdeniz'de huzurlu bir ortam içerisinde, Yunanistan ve Türkiye arasındaki dengelere saygı göstererek özel dostluk bağları sürdürmeye kararlı olarak*
- viii. *Avrupa Birliği'ne girmeyi ve Türkiye'nin de bu birliğe katılacağı günü sabırsızlıkla bekleyerek*

Biz, Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler, asli kurucu yetkilerimizi kullanarak, özgür ve demokratik, ayrı ayrı açıklanmış ortak irademiz ile bu Kuruluş Anlaşmasını kabul ederiz.

Madde 1 Yeni Düzen

1. Bu Anlaşma, Kıbrıs'ta yeni bir düzen kurar.
2. Bu Anlaşmada listelenen antlaşmalar, Kıbrıs üzerinde bağlayıcıdır ve ilişikteki mevzuat, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile uygulanacaktır.
3. Oluşacak yeni düzende Kuruluş Antlaşması, Garanti Antlaşması ve İttifak Antlaşması yürürlükte kalacak ve mutatis mutandis (gerekli uyarlamalar ile) uygulanacaktır. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile birlikte Kıbrıs; Yunanistan, Türkiye ve Birleşik Krallık ile Kıbrıs'ta oluşan yeni düzen ile ilgili konuları içeren bir Antlaşmanın yanı sıra, Kuruluş, Garanti ve İttifak Antlaşmalarına ek protokolleri de imzalayacaktır.
4. Kıbrıs, 1 Mayıs 2004 tarihi itibarıyla Avrupa Birliği'nin tam üyesi olacaktır.
5. Kıbrıs, Türkiye ve Yunanistan ile özel dostluk bağları sürdürecektir, bu Antlaşma, Garanti Antlaşması ve İttifak Antlaşması ile Kıbrıs'ta sağlanan dengelere saygı gösterecek ve bir Avrupa Birliği üye ülkesi olarak Türkiye'nin de Avrupa Birliği'ne katılımını destekleyecektir.
6. Bu Anlaşma ile kurulan yeni düzende, özellikle Kıbrıs'ın tamamının veya bir kısmının sair bir ülke ile birleşmesi veya herhangi bir şekilde bölünme veya ayrılmasına ilişkin herhangi bir tek yanlı değişiklik yasaklanmıştır. Bu Antlaşmada belirtilen herhangi bir husus, bu yasakla çelişir şekilde yorumlanamaz.

Madde 2 Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti, federal hükümeti ve kurucu devletleri

1. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin, federal hükümetinin ve kurucu devletlerinin statüsü ve ilişkileri, İsviçre'nin, federal hükümetinin ve kantonlarının statüsü ve ilişkileri model alınarak belirlenmiştir. Buna göre:
 - a. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti, bir federal hükümete ve biri Kıbrıs Rum Devleti diğeri Kıbrıs Türk Devleti olmak üzere iki eşit kurucu devlete sahip, feshedilmesi mümkün olmayan bir ortaklıktan oluşan bağımsız bir devlettir. Kıbrıs, Birleşmiş Milletler üyesidir ve tek bir uluslararası tüzel kişiliğe ve egemenliğe sahiptir. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti, Anayasası altında; hukukun üstünlüğü, demokrasi, temsili cumhuriyet hükümeti, siyasi eşitlik, iki bölgelilik ve kurucu devletlerin eşit statüsü temel ilkelerine göre düzenlenmiştir.
 - b. Federal hükümet, Anayasada belirtilen yetkileri egemence kullanır. Böylece Kıbrıs'ın uluslararası alanda ve Avrupa Birliği'nde tek bir sesle konuşabilmesini ve hareket edebilmesini, Avrupa Birliği üyesi bir devlet olarak yükümlülüklerini yerine getirebilmesini ve bütünlüğünü, sınırlarını, kaynaklarını ve tarihi mirasını korumasını sağlar.
 - c. Kurucu devletler, eşit statüye sahiptir. Kurucu Devletler, Anayasa tarafından federal hükümete verilmemiş olan tüm yetkileri Anayasanın koyduğu sınırlar içerisinde egemence kullanır ve kendilerini kendi Anayasaları altında özgürce düzenler.

2. Kurucu devletler, İşbirliği Anlaşmaları'nın yanı sıra hem federal Parlamento hem de kurucu devlet Yasama organlarınca onaylanan Anayasal Kanunlar vasıtasıyla gerek kendi aralarında gerekse federal hükümet ile koordinasyon içinde olur ve işbirliği yapar. Kurucu devletler, özellikle dış ilişkiler ve Avrupa Birliği işlerinde politika oluşturulması ve uygulaması süreçlerine kendi yetki alanları dahilindeki konularda Belçika modeline göre örnek alınan İşbirliği Anlaşmalarına uygun bir şekilde katılır. Kurucu devletler, Anayasaya uygun olarak dış dünya ile ticari ve kültürel ilişkilerde bulunabilir.
3. Federal hükümet ve kurucu devletler, birbirlerinin yetki ve görevlerine tam saygı gösterecek ve yetki ve görevlerini ihlal etmeyeceklerdir. Federal ve kurucu devlet kanunları arasında herhangi bir hiyerarşi olmayacaktır. Anayasaya aykırı herhangi bir işlem hükümsüz ve geçersiz olacaktır.
4. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası, Anayasa'da özel olarak belirtilen hükümler uyarınca her kurucu devletin seçmenlerinin ayrı ayrı çoğunluğu ile tadil edilebilir.

Madde 3 Vatandaşlık, İkamet ve Kimlik

1. Tek bir Kıbrıs vatandaşlığı vardır. Kıbrıs vatandaşlığına uygunluk, özel çoğunluğun kabul ettiği federal kanun ile düzenlenecektir.
2. Tüm Kıbrıs vatandaşları ayrıca kurucu devlet iç vatandaşlık statüsünden yararlanacaktır. Bu statü Kıbrıs vatandaşlığını tamamlayıcı özelliktedir ve onun yerine geçmez.
3. Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türkler tarafından seçilecek olan Senatörlerin seçimi haricinde, federal seviyedeki siyasi haklar, kurucu devlet iç vatandaşlık statüsüne dayalı olarak kullanılacaktır. Kurucu devlet ve yerel seviyedeki siyasi haklar daimi ikamet yerinde kullanılır.
4. Kıbrıs, kimliğini muhafaza etmek amacıyla Yunan ve Türk vatandaşlarının Kıbrıs'a yerleşmesi ile ilgili olarak Avrupa Birliği müktesebatına (*acquis communautaire*) uygun bir şekilde belirlenmiş ve ayırım gözetmeyen koruma önlemleri alabilir.
5. Ayrıca, hangisi önce vuku bulur ise, 19 senelik bir geçiş sürecinde ya da Türkiye Avrupa Birliğine girene değin, Kıbrıslı Rum kurucu devlet iç vatandaşlık statüsüne sahip ve Kıbrıs'ta yerleşik vatandaşların sayısının %5'i bulması halinde, söz konusu Rum uyruklu vatandaşların Kıbrıs'ta ikamet etme haklarını sınırlayabilir ya da Kıbrıslı Türk kurucu devlet iç vatandaşlık statüsüne sahip ve Kıbrıs'ta yerleşik vatandaşların sayısının %5'i bulması halinde, söz konusu Türk uyruklu vatandaşların Kıbrıs'ta ikamet etme haklarını sınırlayabilir.
6. Kurucu bir devlet, kimliğini muhafaza etmek amacıyla kurucu devlet iç vatandaşlık statüsüne sahip olmayan kişilerin ikametinin tesisi hususunda *Avrupa Birliği müktesebatına (acquis communautaire)* uygun bir şekilde özelleştirilmiş ve eşit şartlara dayanan koruma önlemleri alabilir.

7. Ayrıca, bir kurucu devlet, geçici bir süres için, diğer kurucu devletten gelen kişilerin ikamet tesisine Anayasal Kanuna uygun olarak kısıtlama getirebilir. Bu amaçla, Kuruluş Anlaşması yürürlüğe girdikten sonra beşinci yılın sonuna kadar bir moratoryum koyabilir, ve bu süreden sonra, hangisi önce vuku bulur ise, 19. seneye kadar ya da Türkiye Avrupa Birliğine girene değin, diğer kurucu devletten gelen kişilerin sayısı herhangi bir köyün veya belediyenin nüfusunun 6. ve 9. yıllar arasında %6'sına, ve 10. ve 14. yıllar arasında %12'sine ve bundan sonraki yıllar için ilgili kurucu devletin nüfusunun %18'ine ulaşırsa kısıtlama getirilebilir. İkinci yıldan sonra bu tür kısıtlamalar, eşi veya kardeşi refakatindeki 65 yaşını geçmiş eski yerleşiklere ve ayrıca belirlenmiş köylerin önceki yerleşiklerine uygulanmaz.

Madde 4 Temel hak ve özgürlükler

1. İnsan haklarına ve temel özgürlüklere saygı Anayasada korunacak ve gözetilecektir. Herhangi bir kişi aleyhine cinsiyet, etnik veya dinsel kimliğe veya kurucu devlet iç vatandaşlık statüsüne göre ayrımcılık yapılmayacaktır. Dolaşım özgürlüğü ve yerleşim özgürlüğü, sadece bu Anlaşmada açıkça belirtildiği hallerde kısıtlanabilir.
2. Diğer kurucu devlette belirli köylerde yaşayan Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler kültürel ve dinsel haklardan ve eğitim haklarından yararlanacak ve kurucu devlet yasama organında temsil edilecektir.
3. Dini azınlıkların, yani Maronitlerin, Latinlerin ve Ermenilerin hakları uluslararası standartlara göre korunacak ve federal parlamento ve kurucu devlet yasama organında temsil haklarına ilaveten kültürel ve dinsel hakları ve eğitim haklarını da kapsayacaktır.

Madde 5 Federal hükümet

1. Senato ve Temsilciler Meclisi olmak üzere iki meclisten oluşan federal Parlamento yasama yetkisini kullanacaktır:
 - a. Her bir meclis 48 üyeye sahip olacaktır. Senato, eşit sayıda Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk senatörlerden oluşacaktır. Temsilciler Meclisi, her bir kurucu devletin koltuk sayısının en az dörtte birine sahip olması kaydıyla, her bir kurucu devletin kurucu devlet iç vatandaşlık statüsüne sahip kişilerin sayısı ile orantılı olarak oluşturulacaktır.
 - b. Parlamento kararları, her iki meclisin basit çoğunluğu ile onaylanır ve her bir kurucu devletten oy kullanan senatör sayısının dörtte birinin de onay vermiş olması gerekir. Belirli konular için, her bir kurucu devletten üye senatörlerin beşte ikisini içeren özel çoğunluk aranacaktır.

2. Devlet Başkanlığı, yürütme yetkisini kullanacak olan Başkanlık Konseyinin görev ve yetkisindedir:
 - a. Başkanlık Konseyi, Senatoda beş yıllık bir süre için tek liste halinde özel çoğunluk ile seçilecek ve Temsilciler Meclisinde çoğunluk tarafından onaylanacaktır. Söz konusu Başkanlık Konseyi, oy kullanan altı üyeden ve ayrıca Parlamento'nun karar alması durumunda oy kullanmayan üyelerden oluşacaktır. Başkanlık Konseyinin oluşumu, her bir kurucu devletin iç vatandaşlık statüsüne sahip kişilerin sayısı ile orantılı olacaktır, ancak herhangi bir kurucu devletten gelen üye sayısı, oy kullanan Konsey üyelerinin en az üçte biri ile oy kullanmayan Konsey üyelerinin de en az üçte biri olacaktır.
 - b. Başkanlık Konseyi, konsensüs ile kararlar almaya gayret edecektir. Konsensüs sağlanamadığı durumlarda, aksi belirtilmediği takdirde, her bir kurucu devletten en az bir üyeyi içermesi kaydıyla, oy kullanan mevcut üyelerin basit çoğunluğu ile karar alınacaktır.
 - c. Oy kullanma hakları esas alınmaksızın, konsey üyeleri eşit olacaktır. Konsey, üyeleri arasındaki Bakanlık yetkileri konusunda karar verecektir. Dışişleri ve Avrupa Birliği İşleri bakanları aynı kurucu devletten olmayacaktır.
 - d. Başkanlık Konseyi, aksini kararlaştırmadığı sürece, Konsey Başkanlığı ve Başkan Yardımcılığında her 20 ayda bir dönüşümlü olarak görev yapmak üzere aynı kurucu devletten gelmeyen iki üyesini seçecektir. Daha yoğun nüfuslu kurucu devletten gelen üye, her dönemin birinci Başkanı olacaktır. Başkan, ve onun yokluğunda veya geçici olarak işlerini yerine getirememesi halinde Başkan Yardımcısı, Devlet Başkanı ve Hükümet Başkanı olarak Konseyi temsil edecektir. Başkan Yardımcısı, Avrupa Konseyi toplantılarında Başkana eşlik edecektir. Başkan ve Başkan Yardımcısı Konsey içinde belirleyici oy hakkı veya başka şekilde artırılmış yetkiler kullanamayacaktır.
 - e. Kurucu devletlerin hükümet başkanları, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinin ardından gelen ilk on yıl boyunca Konsey toplantılarının tümüne, ve bundan sonraki dönemler için periyodik olarak oy kullanmadan katılmaya davet edilecektir.
3. Kıbrıs Merkez Bankası, Başsavcılık ve Sayıştay Başkanlığı makamları bağımsız olacaktır.

Madde 6 Yüksek Mahkeme

1. Yüksek Mahkeme, Anayasanın uygulanmasını ve tam olarak yerine getirilmesini sağlayacaktır.
2. Her bir kurucu devletten eşit sayıda yargıçtan, ve aksine yasa yapılarına dek, Kıbrıslı olmayan üç yargıçtan oluşacaktır.
3. Yüksek Mahkeme, diğerleri meyanında, kurucu devletler arasındaki veya biri veya her ikisi ile federal hükümet arasındaki anlaşmazlıkları çözecek ve federal hükümetin işlevlerini tam olarak yerine getirebilmesi için

mutlaka gerekiyorsa, federal kurumlar içinde oluşan çıkmazları geçici olarak çözecektir.

Madde 7 Geçici Federal ve kurucu devlet kurumları

1. Federal kurumlar, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle beraber yer alacak ve geçiş dönemleri sırasındaki faaliyetler ile gelişecektir.
2. Kurucu Devletin geçici yasama, yürütme ve yargı organları, bu anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile ve anlaşma uyarınca oluşmuş olacaktır. Federal seviyede, Devlet Başkanlığı yetkisi Eş Başkanlık'a verilecektir. Federal hükümet, (üç Kıbrıslı Rum ve üç Kıbrıslı Türk olmak üzere) altı üyeden oluşan bir Bakanlar Kurulundan oluşacaktır. Her bir kurucu devletin parlamentosundan delegeler, geçici federal Parlamentoda (24 Kıbrıslı Rum ve 24 Kıbrıslı Türk) ve Avrupa Parlamentosu'nda (dört Kıbrıslı Rum ve iki Kıbrıslı Türk) yer alacaktır.
3. 13 Haziran 2004 tarihinde kurucu devlet, federal ve Avrupa Birliği seviyesinde olmak üzere genel seçimler olacak ve bundan sonra, federal seviyede Başkanlık ve Başkan Yardımcılığı, Başkanlık Konseyi'nin ilk döneminde her 10 ayda bir rotasyona tabi olacaksa da, kurucu devlet ve federal hükümetler, düzenli bir şekilde çalışacaktır.
4. Yüksek Mahkeme Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle birlikte görevine başlayacaktır.

Madde 8 Askersizleştirme

1. Aşağıdaki maddeler göz önünde bulundurularak:
 - a. Garanti Antlaşması, bu Anlaşmayla ve Anayasayla kurulan yeni düzene *mutatis mutandis* (gerekli uyarlamalar ile) uygulanarak Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlığı, toprak bütünlüğü, güvenliği ve anayasal düzeni yanında kurucu devletlerin de toprak bütünlüğü, güvenliği ve anayasal düzenini kapsayacaktır;
 - b. İttifak Antlaşması hükümlerine göre, Yunan ve Türk askeri birliklerinin Kıbrıs Rum Devleti'nde ve Kıbrıs Türk Devleti'nde aşağıdaki sırayla konuşlandırılmasına müsaade edilecektir;
 - (i) 2011 yılına kadar tüm rütbelerde her biri 6,000 'i aşmayan;
 - (ii) daha sonra, hangisi daha önce ise, 2018 yılına veya Türkiye'nin Avrupa Birliğine girişine kadar, tüm rütbelerde her biri 3,000 'i aşmayan;ve
 - (iii) ve bu tarihten sonra hepsinin geri çekilmesi amacıyla üç yıllık gözden geçirmelere tabi olarak tüm rütbelerde Yunan askeri birlikleri 950'yi aşmayacak sayıda ve Türk askeri birlikleri 650'yi aşmayacak sayıda;
 - c. Yunan ve Türk askeri kuvvetleri ve teçhizatı mutabık kalınan bölgelere yeniden konuşlandırılacak ve mutabık kalınan seviyeye ayarlanacaktır ve mutabık kalınan miktarın üzerindeki askeri kuvvetler ve teçhizat geri çekilecektir;

- d. Bu anlaşmanın uygulanmasını izlemek ve bu Anlaşmaya uyulmasını teşvik etmek için mümkün olan gayreti sarf etmek ve güvenli bir ortamın sürdürülmesine katkıda bulunmak üzere bir Birleşmiş Milletler barış gücü oluşturulacak, ve bu güç federal hükümet, her iki kurucu devletin onayı ile, aksine karar alıncaya dek adada kalacaktır;
 - e. Kıbrıs'a silah tedarik edilmesi hem ithalatçı hem de ihracatçıları hukuken bağlayıcı şekilde yasaklanacaktır; ve
 - f. Birleşmiş Milletler'in başkanlığında, garantör güçler, federal hükümet ve kurucu devletlerin temsilcilerinden oluşan İzleme Komitesi, bu Anlaşmanın uygulanmasını izleyecektir,
Kıbrıs askerden arındırılacak, ve Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk askeri kuvvetleri, yedekler de dahil olmak üzere feshedilecek, ve silahları Yunan ve Türk askeri kuvvetlerinin nakliye ve tasfiyesi ile senkronize aşamalar halinde adadan kaldırılacaktır.
2. Hiçbir paramiliter veya yedek birlikler bulunmayacaktır ve vatandaşlara askeri veya paramiliter eğitim verilmeyecektir. Sportif amaçlı ruhsatlı silahlar haricindeki tüm silahlar yasaklanacaktır.
 3. Kurucu devletler; Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'ne, federal hükümete, kurucu devletlere veya garantör güçlere karşı yapılan şiddeti veya şiddete teşvikte bulunmayı yasaklayacaktır.
 4. Kıbrıs her iki kurucu devletten onay almadan toprağını uluslararası askeri operasyonlara açmayacak; Türkiye Avrupa Birliğine girene kadar Yunanistan'ın ve Türkiye'nin rızaları da gerekli olacaktır.
 5. Federal hükümet ve kurucu devletler Birleşmiş Milletler operasyonu ile işbirliği yapacaktır. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Birleşmiş Milletler operasyonunun masraflarının ilk üç yıl yarısını, ondan sonra üçte ikisini üstlenecektir. Bu düzenleme 2010 yılında yeniden gözden geçirilecektir.
 6. Bu hükümler Kuruluş Antlaşması, Garanti Antlaşması, İttifak Antlaşması hükümlerine, Birleşmiş Milletler barış gücü operasyonunun yetkisine, ve Anayasanın federal ve kurucu devlet polisi ve Ortak Soruşturma Bürosu hakkındaki hükümlerine halel getirmez.

Madde 9 Kurucu devlet sınırları ve toprak ayarlaması

1. Kurucu devletlerin bölgesel sınırları bu Anlaşmanın bir parçası olan haritada görüldüğü gibidir.¹
2. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle toprak ayarlaması neticesinde yasal olarak Kıbrıs Rum Devletine ait olan bölgelerin idaresi geçici bir süre için Kıbrıs Türk Devletinde olacaktır. Yönetim, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden 104 gün sonra 42 aylık bir süre boyunca altı aşamada Kıbrıs Rum Devletinin geriye kalan kısmına bitişik olan ve büyük oranda

¹ **Gözlem:** Aslında Anayasaya eklenen iki harita vardır. Birinci harita Kuruluş Antlaşmasının yürürlüğe girmesi üzerine Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti ve kurucu devletlerin bölgesel sınırlarını belirtmektedir. İkinci harita ise Kuruluş Antlaşması Ek Protokolünün yürürlüğe girmesi üzerine Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti ve kurucu devletlerin bölgesel sınırlarını belirtmektedir.

yerleşimin bulunmadığı bölgelerin yönetiminin devri ile başlayarak, Birleşmiş Milletler denetimi altında Kıbrıs Rum devletine devredilecektir. Toprak transferiyle ilgili etkinliklerin Birleşmiş Milletlerce denetimi, Anlaşmada sınır çizgileri çizilen belirli alanların el değiştirmesinden önceki son aylar içerisinde genişletilecektir.

3. Özel düzenlemeler, toprak ayarlamasına tabi bölgelerde ikamet eden şimdiki sakinlerin haklarını ve çıkarlarını koruyacak ve yeterli geçim olanakları bulunan uygun bölgelerde yeterli alternatif konutlara düzgün bir şekilde yeniden yerleşimi sağlayacaktır.

Madde 10 Mülkiyet

1. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önceki olaylarla malının tasarrufunu kaybetmiş kişilerin talepleri, uluslararası hukuka, tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerinin ve şimdiki kullanıcıların bireysel haklarına saygı gösterilerek, ve iki bölgelik ilkesine göre geniş kapsamlı şekilde çözümlenecektir.
2. Toprak düzenlemesine tabi alanlardaki emlak tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerine iade edilecektir.
3. Toprak düzenlemesine tabi olmayan alanlarda, malın iadesi veya tazminat ödenmesi yoluyla mülkiyet haklarının uygulanması için yapılacak düzenlemeler aşağıda sıralanan ana özelliklere sahip olacaktır:
 - a. Tazminat almayı seçen tasarrufu kaybetmiş mal sahipleri ve de kurumlar, mülkleri için, mülkün tasarrufunun kaybedildiği zamanki değerine benzer mevkilerdeki emlak değerlerinin artışı yansıtılarak hesaplanacak değer üzerinden tam ve etkin olarak tazmin edilecektir. Tazminat teminatlı tahvil ve değerlendirme sertifikaları şeklinde ödenecektir.
 - b. Tüm diğer tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerinin, sahibi oldukları toplam mülkün değerinin üçte birini ve alanını üçte birinin tasarrufunu geri almaya, ve de geri kalan üçte ikisi için tam ve etki tazminat almaya hakları vardır. Bununla birlikte, bu kişilerin, kendi mülkünün toplam değerinin ve alanının üçte birinden fazla olsa bile, kendi inşa ettikleri, veya en az on yıl oturdukları meskenin, ve bitişindeki bir dönüme kadar olan arazinin tasarrufunu geri almaya hakkı vardır.
 - c. Tasarrufu kaybetmiş mal sahipleri, şimdiki kullanıcı ile takas edilmiş veya üzerinde esaslı geliştirme yapan tarafından bu plana uygun olarak satın alınmış olanlar hariç, iade edilmesi için mallarından herhangi birini seçebilir. Mülkü iade edilemeyen veya mülkü gönüllü olarak şimdiki kullanıcıya bırakmış olan tasarrufu kaybetmiş mal sahibinin, aynı köy veya belediye sınırları içinde eşit büyüklükte ve değerinde başka bir mülke sahip olma hakkı vardır. Kendi hakkını, aynı yerden başka bir tasarrufu kaybetmiş mal sahibine satma hakkına da sahiptir; bu mülk sahibi satın aldığı hakkı kendi hakkı ile birleştirebilir.

- d. Tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerine ait mülke idari karar sonucu sahip olmuş şimdiki kullanıcılar, eğer karşılığında tasarrufunu kaybetmiş oldukları diğer kurucu devlette bulunan benzer değerdeki bir mülkün tapusundan feragat etmeye razı olursa, tapu için başvurabilecek ve alacaktır.
 - e. Mülkte esaslı geliştirme yapmış kişiler mülkün orijinal halindeki değerini ödemek koşuluyla böyle bir mülkün tapusunu almak için başvuru yapabilirler ve tapuyu alacaklardır; ve
 - f. Kıbrıs vatandaşı olan ve iade edilmek üzere mülkü boşaltması istenmiş şimdiki kullanıcıların yeterli alternatif konut kullanıma hazır edilinceye kadar mülkü boşaltması talep edilmeyecektir.
4. Mülk talepleri bağımsız, Kıbrıslı olmayan üyelere ilaveten her bir kurucu devletten eşit sayıda üye tarafından yönetilen tarafsız bir Mülkiyet Kurulu tarafından kabul edilecek ve idare edilecektir. Mülkiyet Kurulu geçerli ve mantıklı ekonomik uygulamalara uygun olarak bölümlere ayrılarak örgütlenecektir. Şahıslar arasında doğrudan muamele yapılmasına gerek kalmayacaktır.

Madde 11 Uzlaştırma Komisyonu

1. Bağımsız, tarafsız bir Uzlaştırma Komisyonu Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler arasında karşılıklı saygıyı, anlayışı, toleransı, hoşgörüyü teşvik edecektir.
2. Komisyon, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin federal hükümet ve iki kurucu devlet ile istişare içerisinde ataması öngörülen, her bir kurucu devletten eşit sayıda ve en az bir Kıbrıslı olmayan erkek ve kadın üyelere oluşur.

Madde 12 Geçmiş İşlemler

1. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce Kıbrıs'taki² herhangi bir Makam tarafından yürütülen tüzel, idari veya hukuki herhangi bir işlem, bu Anlaşmanın herhangi bir maddesi ile çelişmemesi veya herhangi bir maddesine veya uluslararası hukuka³ aykırı olmaması kaydıyla, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinin ardından da yürürlükte kalacaktır. Hiçbir kimse bu anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce olanlardan dolayı bu işlemlerin geçerliliğine itiraz edemeyecektir.
2. Bu Anlaşmanın⁴ yürürlüğe girmesinden önce yapılanlardan doğan herhangi bir yükümlülük veya tazminat talebi bu Anlaşmanın diğer

² **Gözlem:** Kıbrıs kelimesinden Egemen Üs Bölgesi haricindeki Kıbrıs adası anlaşılmalıdır

³ **Gözlem:** Uluslararası hukuka uyumsuzluk veya uluslararası hukukun çiğnenmesi kriteri, doğası itibarıyla uluslararası hukuka karşı olan her türlü eyleme atıfta bulunmaktadır. Bu atıf, bütün Maddenin de olduğu gibi, uluslararası hukuka tabi, ilgili yetkililerin meşruluğu veya statüsü sorununa halel getirmeyecek niteliktedir.

⁴ **Gözlem:** Vatandaşlık, muhaceret, ve 1963 yılından bu yana olaylardan etkilenmiş mallar bu Anlaşma ile kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır; bu konu ile ilgili olarak bu anlaşmanın

hükümlerince düzenlenmediği durumlarda iddiada bulunanın ait olduğu kurucu devlet tarafından ele alınacaktır.

Madde 13 Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ve uygulanması

1. Bu Anlaşma, bu Anlaşmaya göre ayrı ayrı yapılan eş zamanlı referandumlarda her iki tarafça onaylanması ve Kıbrıs'taki yeni düzene ilişkin konular hakkındaki Antlaşmanın Yunanistan, Türkiye ve Birleşik Krallık tarafından imzalanması koşuluyla yürürlüğe girecektir.
2. Bu Anlaşmanın ve Kıbrıs'taki yeni düzene ilişkin konular hakkındaki Antlaşmanın yürürlüğe girmesi ile birlikte adanın her tarafında törenler düzenlenecek ve törenlerde Anayasada belirtilen bayrağın haricindeki tüm bayraklar indirilecek, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ve kurucu devletlerin bayrakları Anayasaya ve ilgili yasalara göre yükseltilecektir ve Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ve kurucu devletlerin Milli Marşları çalınacaktır.
3. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile birlikte Eşbaşkanlar, bundan böyle Kıbrıs'ın Birleşmiş Milletlerdeki üyelik hakları ve yükümlülüklerinin yeni düzene göre yerine getirileceği hakkında Birleşmiş Milletleri bilgilendireceklerdir. Kıbrıs bayrağı olması hususunda mutabakata bağlanmış bayrak Birleşmiş Milletler Merkezinde yükseltilecektir.
4. Bu Anlaşma, bu Anlaşmanın farklı kısımlarında belirlenen bağlayıcı zaman çizelgeleri ve uygulama takvimi bağlamında uygulanacaktır.

Madde 14 İlaveler

Yukarıda belirtilen ana maddeler bu Anlaşmanın bir parçasını oluşturan İlavelerde yasal dilde ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

yürürlüğe girmesine kadar olan işlemlerin geçerliliği, bu anlaşmanın ilgili maddeleri ile uyumlu olmadığı sürece sona erecektir.

İLAVE I: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ ANAYASASI

KISIM I: TEMEL MADDELER	16
KISIM II: GENEL HÜKÜMLER	116
KISIM III: TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER.....	19
KISIM IV: FEDERAL HÜKÜMET VE KURUCU DEVLETLER.....	21
KISIM V: FEDERAL KURUMLAR.....	25
Bölüm A: Yasama	26
Bölüm B: Yürütme	27
Bölüm C: Bağımsız Yetkililer ve Kurumlar.....	30
Bölüm D: Yargı.....	32
KISIM VI: BU ANAYASADA YAPILACAK DEĞİŞİKLİKLER.....	33
KISIM VII: GEÇİCİ HÜKÜMLER.....	34
EK 1: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ VE KURUCU DEVLETLERİNİN HARİTASI	41
EK 2: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ BAYRAĞI	43
EK 3: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ MARŞI	44
EK 4: FEDERAL MÜLK.....	45

KISIM I: TEMEL MADDELER

Madde 1 Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti

1. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti, tek bir uluslararası tüzel kişiliği ve bir federal hükümeti bulunan bağımsız ve egemen bir devlettir ve Kıbrıs Rum Devleti ve Kıbrıs Türk Devleti olarak anılan iki kurucu devletten oluşmuştur.
2. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlığı, toprak bütünlüğü, güvenliği, ve anayasal düzeni herkes tarafından korunacak ve saygı görecektir.
3. Kıbrıs'ın tamamen veya kısmen başka bir ülkeyle birleşmesi, herhangi bir şekilde bölünme veya ayrılma ve Kuruluş Anlaşmasıyla ve bu Anayasa ile kurulan yeni düzende tek taraflı herhangi bir değişiklik yapılması yasaklanmıştır.
4. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti, hukuk devleti, demokrasi, temsili cumhuriyet hükümeti, Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türklerin siyasi eşitliği, iki bölgelilik ve kurucu devletlerin eşit statüsü temel ilkelerine bağlı olarak bu Anayasa ile yapılandırılır.

Madde 2 Kurucu devletler

1. Kurucu devletler eşit statüye sahiptir. Her bir kurucu devlet yetkilerini bu Anayasanın sınırları içerisinde ve bu anayasanın ekindeki haritada belirtilen kendi bölgesinde kullanır.
2. Kurucu devletlerin kimliği, toprak bütünlüğü, güvenliği ve anayasal düzeni herkes tarafından korunacak ve saygı görecektir.
3. Kurucu devletler kendilerini bu Anayasanın kısıtları içinde hukuk devleti, demokrasi, ve temsili cumhuriyet hükümeti temel prensiplerine uygun olarak, kendi anayasaları altında özgürce düzenler.

KISIM II: GENEL HÜKÜMLER

Madde 3 Anayasanın üstünlüğü

1. Bu Anayasa, Kıbrıslı Rumların ve Kıbrıslı Türklerin ayrı ayrı ifade edilmiş ortak iradeleri ile demokratik olarak kabul edilmiş olup memleketin en üstün kanunudur ve tüm federal otoriteleri ve kurucu devletleri bağlamaktadır. Federal hükümetin veya herhangi bir kurucu devletin bu anayasaya aykırı olarak yapacağı herhangi bir işlem geçersiz ve hükümsüz olacaktır.
2. Bu Anayasa altında kurucu devlete ait olan yetki ve görevler federal hükümet tarafından tam saygı görecektir ve ihlal edilmeyecektir. Bu

Anayasa altında her kurucu devlet, federal hükümetin veya diğer kurucu devletin yetki ve görevlerine tam olarak saygı gösterecek ve bunları ihlal etmeyecektir. Federal hükümetin ve kurucu devletin kanunları arasında hiyerarşi olmayacaktır.⁵

3. Yüksek Mahkeme bu Anayasayı korur ve diğer federal organların ve kurucu devletlerin Anayasaya saygı göstermesini sağlar.

Madde 4 Hukukun üstünlüğü

1. Kanun, hükümetin her seviyede her icraatının temelini ve sınırını teşkil eder.
2. Hükümetin her seviyedeki tüm icraatları, kamu yararı, nispetlilik ve iyi niyet temel ilkelerine uyacaktır.
3. Federal hükümet ve kurucu devletler, federal ve kurucu devlet yasalarının üstünde olacak olan Birleşik Kıbrıs Cumhuriyetini bağlayan tüm antlaşmalar da dahil olmak üzere, uluslararası hukuka saygı gösterecektir.

Madde 5 Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin laikliği

1. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti, federal hükümet ve kurucu devletler laiktir.
2. Dini görevliler, siyasi makamlara veya kamu makamlarına seçilemez veya atanamazlar.

Madde 6 Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin askerden arındırılması

1. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti ve kurucu devletler askerden arındırılacaktır. Paramiliter veya yedek kuvvetler olmayacak ve vatandaşlara paramiliter veya askeri eğitim verilmeyecektir.
2. Kıbrıs, topraklarını her iki kurucu devletin hükümetlerinin onayı olmadan uluslararası askeri operasyonlarda kullanılmayacaktır.
3. Ruhsatlı sportif amaçlı silahlar dışında bütün silahlar yasaklanacak ve ruhsat yasasına uygun olarak ikmal edilenler dışında silah ikmali en az üç yıl hapis cezası bulunan bir suç sayılacaktır.
4. Kurucu devletler Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'ne, federal hükümete, kurucu devletlere veya garantör devletlere karşı yürütülen şiddeti veya şiddete teşvik durumunu yasa ile yasaklayacaktır ve sınırları dahilinde faaliyet gösteren kişilerin, grupların veya örgütlerin bu tür eylemlerine tolerans göstermeyecektir.
5. Bu maddenin hükümleri, Kuruluş Antlaşması'na, Garanti Antlaşması'na, İttifak Antlaşması'na, Kıbrıs'taki BM barış gücü mandası

⁵ **Gözlem:** Bu Anayasa Yüksek Mahkemeye herhangi bir yasanın geçerliliğini saptama yetkisi vermektedir.

koşullarına ve federal hükümet ve kurucu devlet polisi ve Ortak Soruşturma Bürosu ile ilgili bu Anayasadaki hükümlere habel getirmez.

Madde 7 Federal Hükümetin Merkezi

Federal hükümetin merkezi Lefkoşa ve çevresi olacaktır.

Madde 8 Bayraklar ve marşlar

1. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti bayrağı bu Anayasaya eklendiği gibi olacaktır. Eni boyunun bir buçuk mislidir. Eşit kalınlıkta olmayan beş şeritten oluşur:
 - a. En üstteki şerit mavi (Pantone 2728 C veya eşdeğeri) ve bayrağın 4/20'ü yüksekliğindedir;
 - b. İkinci şerit beyaz ve bayrağın 1/20'i yüksekliğindedir;
 - c. Orta şerit sarı (Pantone 123 C veya eşdeğeri) ve bayrağın 10/20'u yüksekliğindedir;
 - d. Dördüncü şerit beyaz ve bayrağın 1/20'i yüksekliğindedir;
 - e. Dipdeki şerit kırmızı (Pantone 485 C veya eşdeğeri) ve bayrağın 4/20'ü yüksekliğindedir.

Bu bayrak, federal hükümet binalarında tek olarak veya Avrupa Birliği bayrağıyla birlikte dalgalanacaktır.

2. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti marşı bu Anayasaya eklendiği gibi olacaktır.
3. Kurucu devletlerin kendi milli marşları ve bayrakları olacaktır. Kurucu devletin bayrağı, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti bayrağıyla birlikte ve aynı şekilde ve eğer kurucu devletlerin kanunu müsaade ederse, Avrupa Birliği bayrağıyla beraber kendi hükümet binalarında dalgalanacaktır. Kurucu devletin hükümet binalarında veya kamu mülkü olanlarda başka herhangi bir bayrak dalgalanmayacaktır⁶.

Madde 9 Resmi diller ve resmi işlemlerin yürürlüğe girmesi

1. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin resmi dilleri Rumca ve Türkçe'dir. Resmi maksatlar için İngilizce'nin kullanılması kanunla düzenlenecektir.
2. Federal hükümetin yasama, yürütme, idari ve hukuki işlemleri ve belgeleri, bütün resmi dillerde düzenlenir ve aksine kural olmadıkça, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin resmi gazetesinde bütün resmi dillerde yayınlanmak suretiyle yürürlüğe girer.
3. Tüm kişiler federal makamlara resmi dillerden biri ile hitap etmeye ve bu dilde cevap alma hakkına sahiptir.
4. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti resmi dillerinin orta öğretim öğrencilerine öğretilmesi zorunludur.

⁶ **Referans:** Savunma politikası mutabık kalınan güvenlik düzenlemelerine ve Kıbrıs'ın uluslararası yükümlülüklerine uygun olarak belirlenip uygulanmalıdır

Madde 10 Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti resmi tatilleri

1. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin milli bayramı Kuruluş Anlaşmasının referanduma gidildiği gün olacaktır.
2. Pazar günlerine ek olarak, aşağıdaki resmi tatiller tüm Kıbrıs'ta uygulanacaktır:
 - a. 1 Ocak (yıl başı);
 - b. 9 Mayıs (Avrupa günü) ;
 - c. 25 Aralık (Noel);
 - d. Paskalyadan önceki Cuma (Good Friday);
 - e. Paskalya (Easter Monday);
 - f. Ramazan/şeker bayramının ilk günü;
 - g. Kurban bayramının ilk günü; ve
 - h. Hazreti Muhammet'in doğum günü.
3. Her bir kurucu devlet, tatillerine ek olarak kendi tatillerini belirleyecek ve uygulayacaktır. Bu tatiller Kuruluş Anlaşması ve Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türkler arasındaki yeni ilişkinin ruhuna saygılı olacaktır.
4. Federal kamu çalışanları, yukarıdakilere ek olarak kurucu devletlerin birinin veya diğerinin resmi tatillerini uygulama hakkına sahiptir.

KISIM III: TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER

Madde 11 Temel haklar

1. Bu Anayasanın 4(3) maddesi uyarınca, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti için yürürlükte olan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Avrupa Sözleşmesi ve Ek Protokollerinde kutsanan insan hakları ve temel özgürlükler ve Birleşmiş Milletlerin Medeni ve Siyasi Haklar Konvansiyonu bu Anayasanın (katalogu eklenmiştir) ayrılmaz parçası olacaktır.
2. Hiçbir şahsa karşı cinsiyeti, etnik veya dinsel kimliği veya kurucu devlet iç vatandaşlık statüsü ile ilgili olarak ayırım yapılmayacaktır.
3. Aksi açıkça bu Anayasada veya Kuruluş Anlaşmasında veya bir anayasal kanunda belirtilmediği sürece Kıbrıs'ta seyahat ve yerleşim özgürlüğü olacaktır.
4. Maronitler, Latinler ve Ermeniler olarak anılan dinsel azınlıkların hakları korunacaktır. Federal hükümet ve kurucu devletler, azınlıkların Ulusal Azınlıkların Korunmasına ilişkin Avrupa Çerçeve Sözleşmesi'nde öngörülen statü ve haklara, özellikle kendi kültürel, dinsel ve eğitim işlerini yönetme ve parlamentoda temsiliyet hakkına sahip olmasını kendi yetki alanları dahilinde temin edecektir.
5. Karpaz bölgesinde bulunan Rizokarpaso/Dipkarpaz, Agialousa/Yeni Erenköy, Agia Trias/Sipahi, Melanarga/Adaçay köylerinde yaşayan Kıbrıslı Rumlar, ve Dillirga köyleri olan Amadhies/Günebakan, Limnitis/Yeşilirmak, Selemani/Süleymaniye, Xerovounos/Kurutepe Karovostasi/Gemikonağı,

Agios Georgios/Madenliköy ve Kokkina/Erenköy ve ayrıca Mesarya köyleri olan Pyla/Pile, Skylloura/Yılmazköy ve Agios Vasilios/Türkeli köylerinde yaşayan Kıbrıslı Türkler, bu köylerin yer aldığı kurucu devlette kendi kültürel, dinsel ve eğitim işlerini yönetme hakkına sahip olacaklar ve kurucu devlet yasama organlarında temsil edilebilecekler ve köylerini ilgilendiren planlama ve kadastro konularında danışılacaklardır. Kormakiti/Koruçam köyünde yaşayanlar Kıbrıs Türk Devletinde uzun süreli yaşayanlarla, Kıbrıs Türk Devleti sınırları ve Kormakiti/Koruçam köyünün 1960 sınırları içinde yer alan emlakın alım satımına göre eşit muamele göreceklendir.

Madde 12 Vatandaşlık

1. Tek bir Kıbrıs vatandaşlığı vardır.
2. Kıbrıs vatandaşlığına sahip tüm kişiler, Anayasada belirtilen hususlara göre kurucu devlet iç vatandaşlık hakkına sahiptir. Bu statü tamamlayıcıdır ve Kıbrıs vatandaşlığının yerini almaz. Sadece Kıbrıs vatandaşları kurucu devlet iç vatandaşlık statüsünden yararlanabileceklerdir.
3. Bu Anayasanın veya Kuruluş Anlaşmasının herhangi bir hükmü bir şahsın kökeninin dayandığı kurucu devleti (veya bir şahsın doğduğu yeri) kastettiği durumlarda, ana kriter şahsın sahip olduğu kurucu devlet iç vatandaşlık statüsüdür. Hiç kimse her iki kurucu devletin iç vatandaşlık statüsüne sahip olamaz.

Madde 13 Siyasi hakların kullanılması

En az 18 yaşında olan Kıbrıs vatandaşları, federal seviyede siyasi haklara sahiptir ve bu haklarını kurucu devlet iç vatandaşlık statüleri temelinde kullanacaktır..

KISIM IV: FEDERAL HÜKÜMET VE KURUCU DEVLETLER

Madde 14 Federal hükümetin yetkileri ve işlevleri

1. Federal hükümet, bu Anayasa uyarınca aşağıdaki konularda yasama ve yürütme erklerini egemence kullanacaktır:
 - a. Uluslararası antlaşmaları neticelendirme ve savunma politikası belirleme dahil dış ilişkiler;⁷
 - b. Avrupa Birliği ile ilişkiler;⁸
 - c. Para basma, para politikası ve bankacılık düzenlemeleri dahil olmak üzere Merkez Bankası işlevleri;
 - d. Bütçe ve bütün dolaylı vergilendirmeler (gümrük ve rüsumat vergisi dahil) ve federal ekonomik ve ticari politika dahil federal mali işler;
 - e. Su kaynakları dahil tabii kaynaklar⁹;
 - f. Meteoroloji, sivil havacılık¹⁰, uluslararası denizcilik ve Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti kıta sahanlığı ve kara suları¹¹;
 - g. İletişim (posta, elektronik ve telekomünikasyon dahil);
 - h. Kıbrıs vatandaşlığı (pasaport tanzimi dahil) ve muhaceret (iltica, sınır dışı etme, yabancı suçluların iadesi dahil);
 - i. Terörizmle, uyuşturucu trafiği, para aklama ve organize suç ile mücadele;
 - j. Genel ve özel aflar (Sadece bir kurucu devleti ilgilendiren suçlar hariç¹²);
 - k. Fikri haklar, ağırlıklar ve ölçü birimleri; ve
 - l. Eski Eserler
2. Federal hükümet, yukarıda belirtilen yetkilerin ve Anayasanın diğer hükümlerinin uygulanması amacıyla federal yönetim (buna kamu hizmetleri, federal polis ve bağımsız kurum ve kamu görevlileri de dahil); federal seçimler ve halkoylamaları; federal kanunlara karşı işlenen suçlar; federal adli sistemin yönetimi; federal binalar için bayındırlık işleri ve

⁷ **Açıklama:** Bu, yabancı ileri gelenlerin resmi ziyaretleri sırasında ulusal bayrakların dalgalandırılmasını engellemez.

⁸ **Gözlem:** Bu yetki, Kıbrıs'ın Ekonomik ve Para Birliğine, Avrupa Ortak Savunmasına (askeri olmayan konular), Avrupa Birliğindeki anlamıyla Politika ve "gelişkin işbirliği"ne katılması amacıyla federal hükümetin gerekli önlemleri almak konusunda salih kılmaktadır.

⁹ **Gözlem:** Balıkçılık ve tarım kurucu devletlerin yetkileri dahilindedir.

¹⁰ **Gözlem:** *eiusdem generis* (aynı türden şeyler) ilkesine uygun olarak bu Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti hava sahası ile Uçuş Bilgilendirme Bölgesi (FIR) da dahil olmak üzere sivil havacılığa ilişkin tüm konuları kapsamaktadır. Bu hüküm hava limanı ya da hava yolu şirketlerinin mülkiyetlerine herhangi bir hanel getirmez.

¹¹ **Gözlem:** *eiusdem generic* ilkesine uygunlukla bu hüküm, Deniz Hukuku Konulu 1982 tarihli Birleşmiş Milletler Sözleşmesinde hükme bağlanan tüm konuları içerir. Bu hüküm deniz limanlarının mülkiyetine herhangi bir hanel getirmez.

¹² **Gözlem:** Bu hüküm bir kurucu devletin hukukuna karşı işlenmiş, tüm fail ve kurbanların bu kurucu devletten olduğu suçlar suçları kastediyor şeklinde anlaşılacaktır.

istimlak dahil olmak üzere federal mülkiyet,; ve federal hükümetin belirtilen yetkilerini kullanması için bariz bir şekilde gerekli olan benzeri konularda yasama ve yürütme yetkilerini kullanır.

3. Federal hükümet uygun durumlarda, bazı tür vergilerin toplanması dahil yasalarının uygulanmasını kurucu devlet makamlarına aktaracaktır.
4. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin uluslararası antlaşmalar altındaki yükümlülükleri, antlaşma konusunda yasama yetkisine sahip olan federal veya kurucu devlet tarafından yerine getirilir
5. Federal hükümet kendi dolaylı vergilerinden olan gelirin bir kısmını özel çoğunlukla kabul edilen kanunla belirtilecek şekilde kurucu devletlere verir.

Madde 15 Kurucu devletlerin yetki ve işlevleri

1. Kurucu devletler, bu Anayasa çerçevesinde, bu Anayasa ile federal hükümete verilmemiş bütün yetkileri ve fonksiyonları kendi bölgesel sınırları içinde egemence kullanır.¹³
2. Kurucu devletler, yargı hakkı federal hükümet kanunlarıyla Kıbrıs Yüksek Mahkemesine verilmediği hallerde, federal hükümete karşı işlenen suçlar ile ilgili, esas ceza yargı hakkına sahip olacaktır.
3. Kurucu devletin polisi, federal hükümet kanunlarına karşı işlenen suçlar dahil olmak üzere, federal hükümetin polisi ve Ortak Soruşturma Bürosunun fonksiyonlarına hanel gelmeksizin, münhasıran o kurucu devlette¹⁴ bulunup çalışacak ve kanunların korunması ve uygulanması ve düzen ve kamu güvenliği konularından sorumlu olacaktır. Bir anayasa kanunu, federal hükümetin polisinin güç ve teçhizatını düzenleyecek ve polisle ilgili konular federal hükümet ile kurucu devletler arasındaki bir İşbirliği Anlaşmasıyla düzenlenecektir.

Madde 16 İşbirliği ve koordinasyon

1. Bu Anayasada açıkça belirtildiği yerde, yasama ile ilgili konular federal hükümeti ve kurucu devletleri bağlayan bir şekilde Anayasal Kanunlarla düzenlenebilir. Bu tür kanunlar, Anayasal Kanunda belirtilen prosedürlere göre federal hükümetin ve kurucu devletlerin parlamentolarında onaylanacak ve herhangi bir federal hükümet veya kurucu devlet kanununa göre öncelikli olacaktır.
2. Kurucu devletler kendi aralarında veya federal hükümet ile anlaşmalar yapabilir. Bu tür anlaşmalar, tarafların yetkileri dahilindeki meselelerde müşterek örgüt ve kuruluşlar yaratabilir. Bu tür anlaşmalar federal hükümet Parlamentosu ve her iki kurucu devlet yasama organları tarafından onaylandığı takdirde Anayasal Kanunlar ile aynı hukuki statüye sahip olacaktır.

¹³ **Gözlem:** Bunlar kendi bölgesel sınırları içinde güvenlik, asayişin sağlanmasını ve adli sistemin yönetimini kapsar.

¹⁴ **Gözlem:** Bu, Polis Konuları ile ilgili olarak İş Birliği Anlaşmasında mutabık kalınan sıcak takip hakkına zarar vermez.

3. Kurucu devletler kendi politika ve mevzuatlarını, anlaşmalar, müşterek standartlar ve konsültasyonlar ile, ve özellikle aşağıdaki konularda, uygun olduğu durumlarda koordine etmeye ve uyumlandırmaya gayret edeceklerdir ;
 - a. Turizm;
 - b. Çevrenin korunması enerjinin kullanımı ve tasarrufu
 - c. Balıkçılık ve tarım;
 - d. Sigortacılık, tüketici hakları, meslekler ve mesleki kuruluşları da kapsayacak şekilde sanayi ve ticaret;
 - e. Kara taşımacılığı dahil şehir ve bölge planlama;
 - f. Spor ve eğitim;
 - g. Tütün, alkol ve uyuşturucu, ve veterinerlik konular dahil sağlık;
 - h. Sosyal güvenlik ve çalışma yaşamı;
 - i. Aile, şirketler ve ceza hukuku; ve
 - j. Belgelerin geçerliliğinin kabulü.
4. Kurucu devletlerin herhangi biri veya federal hükümetin herhangi bir organı koordinasyon veya uyumlaştırma sürecini başlatabilir.
5. Böyle koordinasyonlar veya uyumlaştırmalar için anlaşmalar kurucu devletlerin hükümetinin ilgili bölümü tarafından onaylanacak ve eğer federal hükümet katılımı gerekirse, bu onay federal hükümetin ilgili bölümü tarafından olacaktır.
6. Federal hükümet, kurucu devletlerin arasındaki veya değişik kurucu devletlerde yer alan belediye ve köyler arasındaki işbirliği çalışmalarına finansal ve lojistik destek sağlayacaktır.
7. Federal hükümet ve kurucu devletler, hükümet yetkilileri ve eğitim, tıbbi ve diğer kamu hizmeti kuruluşları tarafından tanzim edilen evrakları geçerli olarak kabul edecektir.

Madde 17 Ortak Soruşturma Bürosu

Federal hükümet ve kurucu devletlerin polis personelinden oluşan bir Ortak Soruşturma Bürosu olacak ve federal Başsavcıya rapor verecektir. Büronun bileşimi ve fonksiyonları, ayrıca federal ve kurucu devletlerin polisinin güç ve teçhizatı, bir Anayasal Kanunla düzenlenecektir.

Madde 18 Dış ilişkiler

1. Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye ile, Garanti Antlaşması, İttifak Antlaşması ve Kuruluş Antlaşması ile kurulan dengeye saygı göstererek özel dostluk bağları sürdürecektir ve uygun şartlar üzerinde anlaşarak Kuruluş Antlaşması altında ve Avrupa Birliği üyesi olarak yükümlülükleri ile uyumlu olduğu sürece en çok istenen ülke statüsü uygulayacaktır.
2. Dışişleri konusunda alınacak kararların kurucu devletlerin yetkilerini etkilediği hallerde, kurucu devletlere danışılacaktır.

3. Kurucu devletler ticari¹⁵ ve kültürel¹⁶ konularda, Kıbrıs'taki diplomatik misyonun bir parçası olarak akredite edilecek temsilciler atayabilir.
4. Kurucu devletler, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'ne, federal hükümetin veya diğer kurucu devletin yetkililerine hâle getirmemek ve Kıbrıs'ın Avrupa Birliği üyeliği ile uyumlu olmak şartıyla, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti ile ilişkileri olan devletlerin yetkili makamları ile ticari¹⁷ ve kültürel¹⁸ konularda anlaşmalar yapabilir.
5. Bu maddenin 3. ve 4. Paragraflarında verilen yetkilerin kullanımında aşağıdaki prosedürlere uyulacaktır:
 - a. Kurucu devletler, yabancı ülkelerle politik düzeyde uluslararası temaslar için, federal hükümetin dışişleri bakanlığı kanalını kullanacaktır; ve
 - b. Kurucu devletler, diğer devletlerin alt birimleri veya alt düzey yetkilileri ile doğrudan temasta olabilirler. Bu durumda, onlar böyle yetkililerle başlattıkları anlaşma müzakerelerini federal hükümetin dışişleri bakanlığına bildirecekler ve bu müzakerelerin gelişimi ve neticelerinden dışişleri bakanlığını haberdar edeceklerdir.
6. Federal hükümet ve kurucu devletler arasında dış ilişkilere ait bir İşbirliği Anlaşması bu maddenin uygulanmasını düzenleyecektir.

Madde 19 Avrupa Birliği'nin üyesi olarak Kıbrıs

1. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Avrupa Birliği'nin bir üyesi olacaktır.
2. Kurucu devletlerin hükümetleri Kıbrıs'ın Avrupa Birliği içindeki politikasının belirlenmesinde yer alacaktır.
3. Kıbrıs Avrupa Birliğinde, federal hükümetin yetki alanlarında veya federal hükümetin yetki alanlarını büyük oranda ilgilendiren konularda federal hükümet tarafından temsil edilecektir. Bir meselenin, çoğunlukla veya münhasıran kurucu devletlerin yetki alanına girdiği hallerde, Kıbrıs ya federal hükümet veya Kıbrıs'ı temsil etmeye yetkisi olması halinde, bir kurucu devlet temsilcisi tarafından temsil edilebilecektir.
4. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği üyeliğinden kaynaklanan yükümlülükleri, bu yükümlülüğe ilişkin konularda yasama yetkisine sahip olan federal veya kurucu devlet makamı tarafından yerine getirilecektir.¹⁹ Müktesebatın (*acquis communautaire*) ortak ulusal idari yapılar oluşturulmasını öngördüğü durumlarda, bu gibi yapılar ve gerekli düzenlemeler federal hükümet düzeyinde kurulacaktır. Topluluk müktesebatının koordinasyon ya da işbirliğinden sorumlu organların oluşturulmasını öngörmesi halinde, bu organlar İşbirliği Anlaşmalarıyla kurulacaktır. Müktesebatın (*acquis communautaire*) uygulanması için

¹⁵ **Gözlem:** Ticari konulara iktisadi yatırım ve mali yardım dahildir.

¹⁶ **Gözlem:** Kültürel konulara sanat, eğitim ve spor dahildir.

¹⁷ **Gözlem:** Ticari konulara iktisadi yatırım ve mali yardım dahildir.

¹⁸ **Gözlem:** Kültürel konulara sanat, eğitim ve spor dahildir.

¹⁹ **Gözlem:** Avrupa Birliği Kurumları tarafından öngörülen aynı cezalar, para cezaları veya tazminatlar sorumlu federal ya da kurucu devlet idaresince karşılanır.

gerekli olan diğler idari organların kurulmasına verimlilik ihtiyaçları bazında karar verilecektir.

5. Eğer bir kurucu devlet, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği'ne karşı olan kendi yetki alanındaki yükümlülükleri yerine getirmezse ve Avrupa Birliği'nin Kıbrıs'ı sorumlu tutması olası ise, federal hükümet, 90 günden az olmayan (eğer Avrupa Birliği gereklerine göre kaçınılmazsa daha kısa) süreli bir ihbardan sonra, kusurlu kurucu devlet yerine, bu kurucu devlet mesuliyetlerini yerine getireceği zamana kadar yürürlükte kalmak üzere gerekli önlemleri alacaktır.
6. Bu maddenin 2-5 paragrafları, federal hükümet ve kurucu devletler arasındaki bir İşbirliği Anlaşmasının konusu olacaktır.
7. Avrupa Birliği ile ilgili herhangi bir yeni antlaşma veya mutabakatı ve Avrupa Birliğinin kurucu antlaşmalarında yapılacak tadiller ya da herhangi bir aday devletin Avrupa Birliğine katılım tasarrufları veya üye devletleri ile birlikte Avrupa Birliği ile imzalanacak herhangi anlaşmalar, federal Parlamento ve her iki kurucu devlet mevzuatı hükümlerinin karşı çıkmadığı sürece, Kıbrıs tarafından onaylanacaktır. Başkanlık Konseyinin Başkanı veya Başkan Yardımcısı ilgili onay belgesini imzalamaya ve böylece Kıbrıs'ı yasal olarak bağlamaya yetkili olacaktır.
8. Bu Anayasanın hiçbir hükmü, federal hükümet veya kurucu devletler tarafından, Avrupa Birliği üyeliği yükümlülüklerinin gereği olarak yapılacak kanunları veya işlemleri veya alınacak tedbirleri geçersiz kılmayacak, veya Avrupa Birliğinin veya kurumlarının kanunlarının, işlemlerinin veya tedbirlerinin Kıbrıs'ta kanunen bağlayıcı olmasını engellemeyecektir.

KISIM V: FEDERAL KURUMLAR

Madde 20 Göreve Uygunluk ve Uygunsuzluk ile görevlerin yerine getirilmesi

1. Aksi bu Anayasada veya kanunda belirtilmediği sürece, bir şahıs eğer Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti vatandaşı ise ve 18 yaşını doldurmuş ise federal hükümet kurumlarında görev yapmak üzere seçilme ve atanma hakkına sahiptir.
2. Bu Anayasada veya kanunda aksi belirtilmediği takdirde, hiçbir şahıs federal hükümet içerisinde birden fazla bölümde veya hem federal hükümet hem de kurucu devlet hükümetlerinde görev alamaz.
3. Federal hükümet kurumlarına seçilmiş veya atanmış şahıslar federal hükümetin yüksek çıkarları doğrultusunda hareket edecektir.

Madde 21 Federal hükümet dokunulmazlıkları ve muafiyetleri

1. Parlamento üyeleri, Başkanlık konseyi, Yüksek Mahkeme ve Kıbrıs Merkez Bankası Yönetim Kurulu, Bağımsız Görevliler, federal hükümet

kanunu aksini belirtmediği sürece tutuklanamazlar ve adli kovuşturmayaya tabi tutulamazlar.

2. Resmi maksatlarla kullanılan federal mülkler, vergilendirme dahil olmak üzere, kurucu devlet yasalarının uygulanmasından muaftır. Bu tür mülkler doğrudan ve sadece federal hükümetin yetkisine tabidir. Kurucu devletler, kendi bölgesel sınırları içindeki federal mülkiyetin güvenliğini sağlamada federal polise yardımcı olacaklardır.

Bölüm A: Yasama

Madde 22 Parlamentonun bileşimi ve seçimi

1. Federal hükümet parlamentosu, iki Meclisten oluşur: Senato ve Temsilciler Meclisi.
2. Her Meclisin nispi temsille beş sene için seçilmiş 48 üyesi vardır. Özel çoğunluk kanunuyla farklı bir düzenleme olmadığı takdirde, kurucu devletler seçim bölgeleri olarak kabul edileceklerdir. Farklı bir düzenleme olması halinde, her bölgenin en az 10 koltuğu olacaktır.
3. Senato, eşit sayıda Türk ve Rum Tarafı senatöründen oluşacaktır. Bu kişiler, nispi esasa göre Kıbrıslı Rum ve Türkler olarak kanun uyarınca ayrı ayrı oy kullanan Kıbrıs vatandaşlarınca seçilecektir.
4. Temsilciler Meclisi kurucu devletlerin her ikisinin milletvekillerinden oluşacaktır: buna göre koltukların dağılımı kurucu devlet iç vatandaşlık statüsüne haiz kişilerin sayısına göre olacak; ancak her bir kurucu devlet koltuk sayısının en az dörtte birine sahip olacaktır.
5. Maronit, Latin ve Ermeni azınlıklar en az bir milletvekili ile temsil edileceklerdir. Bu azınlıkların üyeleri, kurucu devlet iç vatandaşlık statülerine bakılmaksızın, bu milletvekillerinin seçilmesi için oy verebileceklerdir. Bu milletvekilleri, ilgili azınlık üyelerinin çoğunluğunun ikamet ettiği kurucu devletlerin kontenjanından sayılacaklardır.

Madde 23 Organizasyon

1. Federal Parlamentonun normal oturumlarının zaman ve süresi kanun ile düzenlenecektir. Her hangi bir zamanda, Başkanlık Konseyi veya her hangi bir Meclisin toplam üye sayısının dörtte biri, Parlamentoyu olağan üstü toplantıya çağırabilir.
2. Her bir Meclis, beş yıllık bir dönem için bir Başkan ve her biri bir kurucu devletten olmak üzere iki Başkan Yardımcısı seçecektir. İki Meclisin Başkanı aynı kurucu devletten olmayacak, Meclislere üst üste iki dönem aynı kişilerce başkanlık edilmeyecektir. Başkan'ın mensup olduğu kurucu devletten gelmeyen Başkan Yardımcısı, ilgili Meclisin ilk Başkan Yardımcısı olacaktır.
3. Her meclis, kanuna göre kendi komitelerini organize edecektir.

4. Her bir meclisin karar alabilmesi için üye sayısının çoğunluğunun hazır olması gerekir.
5. Parlamento üyelerinin toplantıya katılma zorunluluğu ve bunu izinsiz olarak yerine getirmemenin neticeleri kanun ile düzenlenir.

Madde 24 Yetkiler

1. Parlamento yasa yapacak ve kararlar alacaktır.
2. Parlamento, yetkiyi Başkanlık Konseyine devrettiği haller dışında, uluslararası antlaşmaların onaylanmasını kabul edecektir²⁰.
3. Parlamento, Başkanlık Konseyini seçecek ve işleyişini gözetecektir.
4. Parlamento, Başkanlık Konseyi ve bağımsız kurumların organlarının üyelerini ve bağımsız yetkilileri, görevlerini ciddi şekilde ihlal etmeleri veya ciddi suç işlemelerine ilişkin iddiaları özel çoğunluk kararıyla Yüksek Mahkemeye havale edebilir.
5. Parlamento federal bütçeyi kabul edecektir.

Madde 25 Prosedür

1. Aksi bu Anayasada belirtilmediği sürece, Parlamento kararları için her iki Meclisin mevcut olup oy kullanan üyelerinin basit çoğunluk ile onayına ilave olarak Senatonun her kurucu devletten mevcut olup oy veren üyelerinin dörtte birinin de onayı gerekmektedir.
2. Aşağıdaki hususlarda her bir kurucu devletin senatör sayısının en az beşte ikisi ile olan özel çoğunluğa ilaveten hazır olan milletvekillerinin basit çoğunluğu gerekir:
 - a. Kurucu devletlerin yasama yetkisi kapsamında olan konular ile ilgili uluslararası anlaşmaların onaylanması;²¹
 - b. Özel ekonomik bölge ve birleşik alan dahil olmak üzere Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin hava sahası, kıta sahanlığı ve kara suları ile ilgili kanun ve kuralların benimsenmesi ve antlaşmaların onaylanması;
 - c. Vatandaşlık, muhaceret, su kaynakları ve vergiler ile ilgili olarak kanun ve tüzüklerin kabulü;
 - d. Federal bütçenin onaylanması;
 - e. Başkanlık Konseyinin seçilmesi; ve
 - f. Bu Anayasanın sair maddelerine göre özel çoğunluk onayı gerektiren diğer meseleler.

²⁰ **Gözlem:** Bu hüküm, Kurucu Anlaşmanın IX Eki hükmünde açıklanan şekilde Kıbrıs dahilinde kurulacak yeni Devletin İşleriyle ilgili Konulara İlişkin olarak Kıbrıs, Yunanistan, Türkiye ve İngiltere arasında imzalanan Antlaşmanın imzalanması akabinde bu Anayasanın 55 Maddesi hükmü uyarınca Eş Başkanlarca yürürlüğe sokulmasının önünde engel teşkil etmez. .

²¹ **Referans:** Bu, Avrupa Birliği üye devletlerinin oybirliğini gerektiren Avrupa Birliği işlemlerinin onayı ile ilgili Madde 19(7)'de belirtilen özel kurallara hâlel getirmez.

3. Parlamentonun iki Meclisi arasında bir uzlaşma mekanizması yasa ile oluşturulur.

Bölüm B: Yürütme

Madde 26 Başkanlık Konseyi

1. Devlet Başkanlığı görevi, yürütme yetkisini kullanan Başkanlık Konseyine verilir. Konsey oy hakkına sahip altı üyeden oluşacaktır. Meclis oy hakkı bulunmayan ek üyeler seçebilir. Salt çoğunlukça aksine karar verilmedikçe, Konsey üç oy hakkı bulunmayan üye seçip görevlendirecektir.
2. Tüm Başkanlık Konseyi üyeleri, Parlamento tarafından beş yıllık sabit görev süresiyle mevcut üyelerin salt çoğunluğu ile tek liste halinde seçilir. Bu listede oy hakkı bulunan üyeler belirtilecektir.
3. Başkanlık Konseyi üyeleri, başka bir kamu veya özel görev ifa etmezler.
4. Başkanlık Konseyi üyeleri, görev süreleri sona erdikten sonra yeni Konsey seçilene kadar fonksiyonlarını icra etmeye devam ederler.
5. Konseyde bir üyeliğin boşalması durumunda, geri kalan süre için Parlamento tarafından özel çoğunlukla yeni bir üye seçilir.
6. Başkanlık Konseyinin bileşimi, her bir kurucu devletten en az iki üye bulunması kaydıyla, her kurucu devlet için, kurucu devletin vatandaşlık statüsüne sahip kişilerin sayısı ile orantılı olacak, fakat oy verme hakkına sahip olan ve olmayan üyelerin üçte birinin her bir kurucu devletten olması şartı aranacaktır.
7. Başkanlık Konseyi, bütün kararları konsensüs ile almaya çaba sarf edecektir. Konsensüs sağlanamadığı yerde, bu Anayasada aksi belirtilmediği takdirde, toplantıda hazır bulunan ve oy kullanan üyelerin basit oy çokluğu ile karar alınacaktır. Böyle bir çoğunluk, her durumda her kurucu devletten en az bir üyeyi içermelidir. Salt çoğunluğun sağlanamaması halinde, oy hakkına sahip bir üye hakkını oy hakkına sahip olmayan bir üyeye verebilir.
8. Oy hakkı bulunup bulunmamasına bakılmaksızın, Başkanlık Konseyinin üyeleri eşit olacaktır. Konseyin herhangi bir üyesinin, Konsey gündemine bir madde koymaya hakkı olacaktır.
9. Başkanlık Konseyi, uygun gördüğü durumlarda, kurucu devletlerin üst düzey görevlilerini oy kullanmaksızın Konsey toplantısına katılmaya davet edebilir.
10. Başkanlık Konseyi, Avrupa Birliği ve uluslararası organlara üyelik için aday önerir veya üye atar.

Madde 27 Konsey Başkanı ve Başkan Yardımcısı

1. Başkanlık ve Başkan Yardımcılığı kadrolarında dönüşümlü olarak görev alacak isimleri, üyeleri arasından Konsey seçip karara bağlayacaktır. Konseyin oy hakkını haiz azalarınca oy birliği içerisinde aksi yönde karar ihdas edilmediği sürece, aşağıdaki düzenlemeler tatbik olunacaktır:
 - a. Aynı kurucu devletten olmamak kaydıyla Konseyin iki üyesi tek liste üzerinden Konsey tarafından seçilecektir.
 - b. Bu kişiler, Konseyin Başkanlık ve Başkan Yardımcılığı görevlerini her yirmi takvim aylık sürenin sonunda dönüşümlü olarak yürütecektir. Her dönem içerisinde Konseyin ilk Başkanı mecliste çoğunluğu bulunan kurucu devletten olan üyelerden seçilecektir.
2. Konsey Başkan Yardımcısı, Başkanın yokluğunda veya geçici olarak görevini ifa edemediği durumda, Başkanın görevlerini üstlenecektir.
3. Konsey Başkanı, Başkanlık Konseyini toplar ve başkanlık eder.
4. Konsey Başkanının veya Başkan Yardımcısının belirleyici oy hakkı yoktur.

Madde 28 Bakanlıklar

1. Başkanlık Konseyi, bakanlık görevlerini üyeleri arasında dağıtacaktır. Konsey bazı üyelerin portföysüz olmasına karar verebilir.
2. Konseyin bakanlık tayinleri konusunda bir karara varamaması halinde, seçim Senatodaki parti temsiliyeti gücüne göre olacaktır.
3. Dış işleri ve Avrupa Birliği Bakanlıkları aynı kurucu devletten olmayacaktır.
4. Bakanlar, kendi bakanlıkları ile ilgili Başkanlık Konseyi kararlarını hazırlar ve uygular.

Madde 29 Başkanlık Konseyinin Temsili

1. Konsey Başkanı, Başkanlık Konseyini Devlet Başkanı olarak temsil eder.
2. Devlet Başkanı olarak Başkanlık Konseyini temsil ederken, Başkan resmi fonksiyonlara katılır, diplomatik elçilerin güven belgelerini alır ve imzalar ve Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti adına nişanlar verir.
3. Başkanlık Konseyi, Hükümet başkanları toplantılarında Birleşik Kıbrıs Cumhuriyetini temsil edecektir.
4. Konsey Başkanına, Avrupa Konseyi toplantılarında Kıbrıs'ı temsil ederken, Başkan Yardımcısı tarafından refakat edilecektir.
5. İlgili Bakanlıkların bakanları, kanunda ya da federal hükümet ile kurucu devletler arasındaki anlaşmada aksi belirtilmedikçe, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'ni hükümet başkanları toplantılarında temsil edeceklerdir.
6. Uluslararası bir toplantıda herhangi bir kurucu devlet için hayati önem taşıyan konular ele alınacaksa ve bu toplantıya katılacak Konsey temsilcisi diğer kurucu devletten ise, Konsey, ilgili kurucu devletin Konsey üyelerinin çoğunluğunun talebi üzerine ve gidilecek toplantıda birden fazla

kişinin katılımına müsaade ediliyorsa, o kurucu devletten bir üyeyi Konsey temsilcisine eşlik etmek için tayin edecektir.

7. Uluslararası toplantılarda Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin herhangi bir temsilcisi Başkanlık Konseyi kararlarına bağlı olacaktır. Konsey, bu Maddenin 5. paragrafına göre, Konseyin temsilcisine eşlik etmek üzere bir üyeyi atamışsa, Kıbrıs temsilcisi bu üyeye uyum içerisinde takdir yetkisini kullanacaktır.

Madde 30 Federal yönetim

1. Kurucu devletlerden eşit sayıda erkek ve kadından oluşan kamu hizmeti komisyonu, federal kamu görevlilerini atama ve terfi ettirme yetkisine sahip olacaklardır. Komisyon kararlarını kanuna uygun olarak alacaktır.
2. Kamu görevlilerin sayısı, bu Anayasada veya özel çoğunluk kanunuyla aksi belirtilmedikçe, kurucu devletlerin nüfusuna orantılı olacak ancak idarenin her seviyesindeki kamu hizmetlilerinin en az üçte biri her bir kurucu devletten olacaktır.
3. Federal kamu görevlisi, aynı zamanda kurucu devlette kamu görevi yapamaz.

Madde 31 Federal polis

Federal polis her bir kurucu devletten eşit sayıda personelden oluşacaktır. Federal polis, Kıbrıs'ın sınırlarını kontrol eder ve yabancı yetkililer ve diplomatik misyonlar dahil olmak üzere federal yetkilileri ve binaları ve mülkleri korur.

Bölüm C: Bağımsız Yetkililer ve Kuruluşlar

Madde 32 Kıbrıs Merkez Bankası

1. Kıbrıs Merkez Bankası Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin parasal konularda yetkili makamdır. Para basacak, para politikalarını belirleyecek ve uygulayacak ve kredilendirme kurumlarını düzenleyecek ve kontrol edecektir.
2. Merkez Bankası federal hükümetin diğer kollarından bağımsız olacak ve Avrupa Birliği kurallarına uygun olarak çalışacaktır.
3. Kıbrıs Merkez Bankasının en öncelikli amacı fiyatlarda istikrarı korumak olacaktır.
4. Merkez Bankasının organları Yönetici, Yönetici Yardımcısı, Yönetim Kurulu ve Para Politikası Komitesi olacaktır. Bunların bileşimi ise aşağıdaki şekilde olacaktır:
 - a. Yönetici ve Yönetici Yardımcısı aynı kurucu devletten olmayacaktır. Bunlar Başkanlık Konseyince göreve getirilecektir.

- b. Yönetim Kurulu Yönetici ve Yönetici Yardımcısı da dahil olmak üzere, her bir kurucu devlet tebasından en az ikişer üyeyle beş azadan oluşacaktır. Geriye kalan bir üye Kıbrıs vatandaşı olmayabilir.
- c. Para Politikası Komitesi, Yönetici ve Yönetici Yardımcısının yanı sıra Yönetim Kurulunun Kıbrıs dışından azası beraberinde her bir kurucu devlet tebasından asgari üçer azadan oluşacaktır.

Yönetim Kurulu ve Para Politikası Komitesi tüm kararlarını oyların salt çoğunluğu ile alacaktır. Merkez Bankası organlarını teşkil edecek azaların görevlendirilmesi ve bunların takip edecekleri karar alma süreçleri kanunla düzenlenecektir.

5. Yönetici ve Yönetici Yardımcısı yedi yıllık bir süreyle göreve getirilecektir. Yönetim Kurulunun geri kalan diğer azaları beşer yıllık sürelerle göreve gelecek, Para Politikasının diğer azaları ise yedişer yıl süreyle görev alacaktır.
6. Avrupa Birliği çerçevesinde Kıbrıs Merkez Bankasının sorumlulukları ve yetkileri Avrupa Merkez Bankasına devredilebilir.
7. Merkez Bankasının kurucu devletlerde şubelerinin olmasını ve bu şubelerin yöneticilerinin Bankanın Yönetim Kurulunda yer alması yasa ile düzenlenebilecektir.

Madde 33 Diğer bağımsız makamlar

1. Başsavcı ve Başsavcı Yardımcısı ve Sayıştay Başkanı ve Sayıştay Başkan Yardımcısı, bağımsız olacaktır ve herhangi bir bakanlık altında çalışmayacaklardır. Bu kişiler süre uzatmasız dokuz senelik bir süre boyunca ancak 75 yaşını aşmamak kaydıyla Başkanlık konseyi tarafından atanacaklardır.
2. Başsavcı ve Sayıştay Başkanı ve keza Başsavcı Yardımcısı ve Sayıştay Başkan Yardımcısı aynı kurucu devletten olmayacaktır.

Madde 34 Başsavcı ve Başsavcı Yardımcısı makamları

1. Başsavcı ve Başsavcı yardımcısı Federal Hukuk Dairesinin sırasıyla Başkanı ve Başkan Yardımcısı olacaklardır. Bu kişiler Kıbrıs Yüksek Mahkeme yargıçlarına uygulanan şartlar ve koşullar doğrultusunda atanır ve görev yapar ve ancak onlarla aynı gerekçe ve yöntemlerle görevden alınabilirler.
2. Başsavcı, Başsavcı Yardımcısının desteği ile, federal hükümetin hukuk danışmanlığını yapacak ve bu Anayasa veya Kanunlar tarafından kendisine verilen diğer tüm fonksiyonlar ve görevler ile birlikte diğer tüm yetkileri kullanacaktır.
3. Başsavcı, kamu yararına uygun gördüğü hallerde, federal yasalara karşı işlenen suçlar hakkında Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nde herhangi bir kişi aleyhine dava açma, yürütme, devralma ve sürdürme veya sürdürmeme yetkisine sahip olacaktır.

4. Başsavcı ve Başsavcı Yardımcısı makamının diğer unsurları yasa ile düzenlenecektir.

Madde 35 Sayıştay Başkanı ve Sayıştay Başkan Yardımcısının Makamı

1. Sayıştay Başkanı ve Sayıştay Başkan Yardımcısı, sırasıyla Federal Sayıştay Başkanlığının Başkanı ve Başkan Yardımcısı olacaklardır. Federal Kamu hizmetinin bir üyesi olacaklardır; ancak Kıbrıs Yüksek Mahkeme yargıçları ile aynı gerekçe ve yöntem ile görevden uzaklaştırılacaklar veya emekli edileceklerdir.
2. Sayıştay Başkanı, Sayıştay Başkan Yardımcısının yardımı ile ve Federal hükümet adına, federal hükümet tarafından veya federal hükümet yetkisi altında yapılan tüm ödemeler ve gelirlerin kontrolü ve yönetilen diğer varlıklar ve hesapların ve ödenmesi gereken borçların murakabesini ve denetimini yapar ve bu amaç doğrultusunda bu hesapları ilgilendiren tüm defterlere, kayıtlara ve gelirlere ulaşma ve bunların tutulduğu yerlere girebilme hakkına sahip olacaktır.
3. Sayıştay Başkanı, Sayıştay Başkan Yardımcısının yardımı ile yasalar tarafından kendisine verilen diğer tüm yetkileri kullanacak ve tüm fonksiyonları ve görevleri yerine getirecektir. Sayıştay Başkanı, yıllık olarak bu Anayasa altındaki fonksiyonlarının ve görevlerinin kullanımı ile ilgili bir raporu Başkanlık Konseyine sunacaktır ve Başkanlık Konseyi bu raporu Parlamento'ya sunacaktır.

Bölüm D: Yargı

Madde 36 Kıbrıs Yüksek Mahkemesi

1. Kıbrıs Yüksek Mahkemesinde her bir kurucu devletten eşit sayıda yargıç bulunur. Yargıçlar, Başkanlık Konseyi tarafından yargıç sayısını da belirleyen çoğunluk yasasında öngörülen usul ve kriterlere uygun olarak, üst üste tekrar etmemek kaydıyla yedi yıllık süre için atanacaklardır.
2. Yüksek Mahkeme, kurucu devletler arasındaki, bir veya her iki kurucu devlet ile federal hükümet arasındaki ve federal hükümetin organları arasındaki uyuşmazlıklarda münhasır yargı yetkisine sahip olacaktır.
3. Yüksek Mahkeme bu Anayasa altında federal hükümet veya kurucu devletlerin herhangi bir kanununun geçerliliği veya Anayasal Kanunların önceliği hususunu karara bağlamak için münhasır yargı yetkisine sahiptir. Kurucu devletlerin mahkemelerinin veya diğer federal veya kurucu devletlerin yetkililerinin talebi üzerine, bunu bağlayıcı bir mütalaa ile yapabilir.
4. Yüksek Mahkeme, Kuruluş Anlaşmasının, bu Anayasanın, federal hükümet kanunlarının (federal hükümetin idari kararları dahil), veya Birleşik

Kıbrıs Cumhuriyeti'ni bağlayan antlaşmaların yorumunu yapan veya ihlal iddiası içeren diğer meselelere bakan temyiz mahkemesidir.²²

5. Yüksek Mahkeme, federal hükümet yasalarıyla öngörüldüğü durumlarda, federal kanunların ihlalinden dolayı ilk mahkeme olarak yargı yetkisine sahiptir.
6. Federal kurumlardan birinde, eksikliği halinde federal hükümetin veya kurumlarının gerektiği gibi çalışmasını engelleyebilecek mahiyette bir kararın alınmasına engel teşkil eden bir ihtilaf ise, veya böyle bir kararın eksikliği Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği üyesi olarak yükümlülüklerini yerine getirememesine neden olacaksa, Başkanlık Konseyinin bir üyesinin, parlamentolardan herhangi birinin Başkan veya Başkan Yardımcısının, veya Başsavcı veya Başsavcı Yardımcısının müracaatı üzerine, ilgili kurum konuya ilişkin karar üretinceye kadar, Yüksek Mahkeme bir ara karar alabilir. Bunu yaparken, Yüksek Mahkeme itidal ile davranır. Merkez Bankası Kanunu, Merkez Bankasını bu hükmün uygulamasından muaf tutabilir.
7. Kıbrıs Yüksek Mahkemesi Anayasa Mahkemesi ya da Federal Asliye Mahkemesi olarak görev yapacaktır. Hakimler Anayasa Mahkemesi ya da Federal Asliye Mahkemesinde hizmet etmek üzere görevlendirilecektir. Her bir mahkemeye hizmet edecek yargıçların sayısı, her bir mahkemeye verilecek yetkilerin nitelik ve kapsamı, iki mahkemenin meclislere göre görev bölümleri ile herhangi bir mahkemeye temyiz esas ve usulleri ile Federal Asliye Hakimliğinden Anayasa Mahkemesine intikal temyiz hakları kanunla düzenlenecektir.
8. Yüksek Mahkeme alacağı kararları, Mahkemenin ortak yargılarından hareketle ve oy birliği içerisinde almaya çaba gösterecektir. Lakin, tüm Yüksek Mahkeme kararları kanunla belirtildiği üzere salt çoğunlukla alınabilir.

KISIM VI: ANAYASA TADİLLERİ

Madde 37 Anayasanın değiştirilmesi

1. Anayasanın ayrılmaz parçası olan ekler de dahil olmak üzere Anayasada yapılacak değişiklikler kurucu devletlerin hükümetleri ile toplumun ilgili kesimlerine danışıldıktan sonra federal Parlamento tarafından görüşülür ve kabul edilir.
2. Bu Anayasanın temel maddeleri değiştirilemez.
3. Parlamentonun her iki Meclisi tarafından benimsendikten sonra, teklif edilen değişiklikler her bir kurucu devlet halkının ayrı çoğunluğu tarafından onaylanmak üzere referanduma sunulur.
4. Değişiklikler, değişiklikte aksi belirtilmediği sürece, onaylandıktan 90 gün sonra ve yürürlüğe girecektir.

²² **Gözlem:** 1950 Avrupa İnsan Haklarını ve Temel Özgürlükleri Koruma Konvansiyonu ile Kıbrıs'la ilgili yürürlükteki Ek Protokolleri kapsar.

KISIM VII: GEÇİCİ HÜKÜMLER

Madde 38 Kurucu devlet kurumları

1. Kurucu devletlerin yasama, yürütme ve yargı gibi geçici organları, kurucu devlet anayasalarına ve Kıbrıs Sorununun Kapsamlı Çözümü çerçevesindeki yükümlülüklerine uygun olarak, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle çalışmaya başlar.
2. 13 Haziran 2004 tarihinde, kurucu devletlerin halk oyu ile seçilen tüm makam sahipleri, federal ve Avrupa Parlamentoları için ayrı ayrı düzenlenecek seçimlerle eş zamanlı olarak seçilir.

Madde 39 Geçici federal Parlamento ve Avrupa Parlamentosu delegeleri

1. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle, Her yeni seçilmiş kurucu devlet yasama organı, üyeleri arasından 24 delegeyi federal Parlamenta atayacaktır. Bu maksatla kurucu devlet yasama organında bulunan her grup, o yasama organındaki gücü oranında delegeyi tayin eder. Buna ek olarak Kıbrıs Rum Devleti mevzuatında Avrupa Parlamentosunda görev yapmak üzere dört delege tayin edilirken, Kıbrıs Türk Devleti mevzuatında aynı amaçla iki delege tayin edilecektir.
2. Geçici Parlamento, federal Parlamantonun Anayasal fonksiyonlarını ve imtiyazlarını bu Anayasada Senato ile ilgili usule göre yürütür.
3. 13 Haziran 2004 günü senatör ve milletvekilleri bu Anayasaya ve Avrupa Topluluğu hukukuna uygun olarak seçileceklerdir. Yeni seçilmiş Parlamento, 1 Temmuz 2004 itibarıyla görevine başlayacaktır.

Madde 40 Geçici devlet başkanı

1. Yeni seçilen federal Parlamento Başkanlık Konseyini seçip görevlendirene kadar Devlet Başkanlığı makamı Eş Başkanlığın uhdesinde olacaktır.
2. Eş başkanlar, adları başarıyla sonuçlanan referandumları izleyen en geç iki günlük süre zarfında Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine yazılı olarak bildirilmiş kişiler olacak, böyle bir yazışma gıyabında ilgili kurucu devletin hükümet başkanı bu göreve getirilecektir
3. Eş Başkanlardan herhangi birinin görevden istifası ya da kalıcı olarak görev kaybı halinde, ilgili kurucu devletin yasama organı görevden ayrılanın yerine yeni bir ismi seçip görevlendirecektir.
4. Eş Başkanlar, her takvim ayında değişmeli olarak, nüfusu daha çok olan kurucu devletten olan Eş Başkandan başlamak üzere, Eş Başkanlık makamını Devlet Başkanı sıfatıyla temsil edecektir.

Madde 41 Geçici federal hükümet

1. Yeni seçilen federal Parlamento bir Başkanlık Konseyi görevlendirene kadar geçecek süre zarfında, Bakanlar Kurulu Birleşmiş Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Hükümeti olarak görev yapacaktır. .
2. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesi ile, Bakanlar Kurulu üyeleri, başarı ile sonuçlanan referandumların ardından en geç iki gün zarfında isimleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine yazılı olarak bildirilen kişiler olacaktır.
3. Bakanlar Kurulunun Kıbrıslı Rum üyeleri Avrupa ile ilişkiler, Maliye ve Adalet ile İç İşlerinden sorumlu bakanlıklara getirilecektir. Bakanlar Kurulunun Kıbrıslı Türk üyeleri ise, İletişim ve Tabii Kaynaklar, Dış İşleri ve Savunma ile Ticaret ve Ekonomi bakanlıklarına getirilecektir. Bu bakanlıklar 16 Nisan 2004 tarihli kadro ve personel listesi uyarınca teşkil edilecektir.
4. 13 Haziran 2004 tarihinde yapılacak seçimlerin ardından, yeni seçilmiş Parlamento, işbu Anayasa hükümleri çerçevesinde bir Başkanlık Konseyi seçip görevlendirecektir.
5. İlk seçilen Başkanlık Konseyi bu Anayasa hükümleri uyarınca tüm yetkileri tasarruf edecektir. Bununla birlikte, Başkanlık ve Başkan Yardımcılığı kadroları seçilecek iki üye arasında onar aylık sürelerle dönüşümlü olarak yürütülecektir.

Madde 42 Kurucu devlet hükümet başkanlarının Başkanlık Konseyi toplantılarına katılımı

Kuruluş anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonra ilk on yıl içerisinde, kurucu devletlerin hükümet başkanları oy hakkı olmaksızın Bakanlar Kurulu toplantılarına ve bilahare de Başkanlık Konseyi toplantılarına katılmaya davet edileceklerdir.

Madde 43 Geçici Bağımsız Yetkililer

1. Başkanlık Konseyi tarafından bu Anayasa uyarınca bağımsız yetkililer seçilip görevlendirilinceye kadar Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti geçici bağımsız yetkilileri görev yapacak ancak bu görevin süresi 31 Temmuz 2004 tarihinde son bulacaktır.²³
2. Kıbrıs Türk Devletinin Başsavcısı Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Geçici Başsavcısı ve Kıbrıs Rum Devletinin Başsavcısı ve Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Başsavcı Yardımcısı olacaktır. Bu Anayasa tahtında düzenlenen yetkilerin tasarrufunda bu iki yetkili ortak hareket edecektir.
3. Kıbrıs Rum Devletinin Sayıştay Başkanı Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Geçici Sayıştay Başkanı ve Kıbrıs Türk Devletinin Sayıştay Başkanı Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Sayıştay Başkan Yardımcısı olacaktır. Bu

²³ **Gözlem:** Başkanlık Konseyinin bağımsız yetkilileri tayin etmemesi halinde, yetkililer Madde 36.6 uyarınca Yüksek Mahkeme tarafından seçilir.

Anayasa tahtında düzenlenen yetkilerin tasarrufunda bu iki yetkili ortak hareket edecektir.

Madde 44 Merkez Bankası

1. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından, Yönetim Kurulu üyeleri, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğünden önce Genel Sekreter tarafından Kapsamlı Çözüm uyarınca seçilerek görevlendirildikleri bildirilmiş Kıbrıs vatandaşları ile yabancılar olacaktır.
2. Yönetici ve Yönetici Yardımcısı, Merkez Bankasının diğer Yönetim Kurulu üyeleriyle birlikte görevlerine Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından derhal başlayacaktır. Bu yetkililer Yönetim Kurulunun yanı sıra Para Politikası Komitesine ilişkin olarak Anayasada düzenlenen hak ve yetkileri, Para Politikası Komitesi görevlendirilene değin geçecek süreyle tasarruf edecektir.

Madde 45 Yüksek Mahkeme Hakimleri

1. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesini müteakip Yüksek Mahkeme hakim ve kalemleri, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğünden önce Genel Sekreter tarafından Kapsamlı Çözüm uyarınca seçilerek görevlendirildikleri bildirilecek Kıbrıs vatandaşları ile yabancılar olacaktır.
2. Aynı zamanında Anayasa Mahkemesi üyeleri olarak görev yapacak Yüksek Mahkeme hakimleri Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin hemen ardından göreve başlayacak ve federal parlamento görev sürelerinin uzatılması yönünde hususi çoğunluğa dayanan bir karar almadıkça, 36 takvim ay süreyle görevde kalacaktır.
3. Yüksek mahkemenin Kıbrıs vatandaşı olmayan Mukayyidi ile iki Mukayyit Yardımcısı, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından derhal görev başı yapacaktır. Bunlar, 36 takvim aylık süreyle görevde kalacak, bu sürenin hitamında yasa çerçevesinde görevlerini haleflerine bırakacaktır.
4. Birincil Federal Yargı Mahkemesinde görev yapacak yargıçlar Başkanlık Konseyi tarafından 2004 Temmuz ayı içerisinde atanır. Bu zaman kadar, Yüksek Mahkemenin diğer yargıçlar Birincil Federal Yargı Mahkemesine ait işlevleri yürütür.

Madde 46 Kamu Hizmeti

1. Kıbrıs sınırları dahilinde, yeni düzen yaşama geçirilmeden az önce herhangi bir mevkide herhangi bir kamu görevini yürütmekte olan herhangi bir şahıs, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyetinde kamu görevi alacaktır²⁴.

²⁴ **Gözlem:** Burada geçen Kıbrıs tabiri, Egemen Üs Sahaları hariç tüm Kıbrıs adası olarak anlaşılmalıdır. "Kıbrıs'ta bir mevkii" ibaresi yalnızca bu nevi mevkii hizmetindeki yabancı herhangi bir devlet misyonunu içine alacak şekilde genişleyebilir.

2. Federal hükümetin 16 Nisan 2004 tarihli kadro ve personel listesinde adları yer almayan herhangi bir şahıs, ilgili kurucu devletin kamu hizmetinde görev yapacaktır.
3. Federal hükümetin 16 Nisan 2004 tarihli kadro ve personel listesinde adları yazılı herhangi şahıslar ise federal hükümette kamu görevi alacaktır.
4. Bu Anayasanın farklı dal ve branşlara müteallik federal kamu hizmetlerinin terkibine ilişkin hükümlerinin tam yürütmesine esas yürütme usul ve takvimleri, Kuruluş Anlaşmasının yürürlük tarihinden itibaren üç yılı aşmayacak şekilde Kanunla belirlenecektir.

Madde 47 Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden önce meydana gelen borçların sorumluluğu

1. İlke olarak 1964 yılından itibaren bu Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesine kadarki zamanda oluşan borçlar ilgili borçtan nüfusu yararlanan kurucu devletler tarafından bedeli ile ödenir. Eğer borç bu Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonra tüm Kıbrıs'ın faydalandığı bayındırlık ve altyapı için kullanılmış ise, ilgili borç federal hükümet tarafından bedeli ile ödenecektir. 1964 öncesinde oluşan borçlar ve bunların yeniden finansmanı aynı uygulamaya tabiidir.
2. Ancak federal hükümet, Yunanistan veya Türkiye'ye olan borçlar veya ilgili kurucu devletin silah satın alımı için borçları hariç, tüm dış borçların mesuliyetini üstlenecektir. Bu borçların bedelinin karşılanması ve geri ödenmesindeki iç finansal sorumluluk her halükarda yukarıdaki paragrafa göre üstlenilir.

Madde 48 Bu Kuruluş Anlaşması Eki Antlaşmalar

1. Bu Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından gelen ilk iki yıl süresince bir kurucu devlet, Kuruluş Anlaşmasının Antlaşmalarla ilgili ekinde listelenen bir Antlaşmaya, Kuruluş Anlaşmasına uymadığı gerekçesiyle itiraz edebilir veya bu tür bir Antlaşma ile ilgili herhangi bir çekinceye veya beyanda bulunabilir²⁵. Bu tür itirazlar Başkanlık Konseyine veya Bakanlar Kuruluna iletilir.
2. Böyle bir itirazın alınması üzerine Başkanlık Konseyi veya Bakanlar Kurulu iki hafta içinde Antlaşmanın Kuruluş Anlaşması ile uyumlu olup olmadığına karar verecektir. Eğer bu süre zarfında herhangi bir karara varamazlarsa, konuyu derhal Yüksek Mahkemeye havale ederler ve orda gecikmeden karara bağlanır.

²⁵ **Gözlem:** Kurucu Anlaşmasında Kıbrıs'ın Avrupa Birliğine üyeliği hükme bağlanmış olduğundan, bu maddede geçen "Kurucu Antlaşma" ibaresine Avrupa Birliğine üyelikten doğan borç ve mükellefiyetler de girer.

3. Paragraf 2'deki prosedüre göre bir antlaşmanın Kuruluş Anlaşması ile bağdaşmadığına karar verilirse, Kıbrıs antlaşmayı fesheder veya uluslararası hukuk uyarınca mümkün olan en kısa sürede sona erdirir.²⁶
4. Paragraf 2'deki prosedüre göre bir antlaşmanın belirli bir hükmünün Kuruluş Anlaşması ile bağdaşmadığına dair karar verilirse ve eğer antlaşmanın diğer hükümlerinden ayrılması mümkün ise, Kıbrıs antlaşmanın tadilini isteyecektir. Eğer diğer Akdeden Yüce Taraf tadil konusunda hemfikir değilse, Kıbrıs antlaşmayı fesheder veya uluslararası hukuk uyarınca mümkün olan en kısa sürede sona erdirir.
5. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından gelen altı ay içinde herhangi bir kurucu devletin talep etmesi üzerine Bakanlar Kurulu ya da Başkanlık Konseyi bir antlaşmanın herhangi bir kurucu devlette uygulanmaya konması için bir geçiş dönemine ihtiyaç görürse, o yönde bir karar alabilir ve bu doğrultuda diğer Akdeden Yüce Tarafı haberdar eder.
6.
 - a. Bir Kurucu devlet, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe giriş tarihini izleyecek ilk iki yıl zarfında, Başkanlık konseyi ya da Bakanlar Kurulundan, Kuruluş Anlaşmasının V Ekindeki listede yer alan bir Anlaşmanın karşı Yüksek Akit Tarafından, antlaşmanın, ilgili kurucu devlete tatbikatının mümkün olmaması sağlanacak şekilde tadil edilmesi yolunda talepte bulunmasını isteyebilir. Bu talep;
 - i. *Antlaşma kapsamının kuru devletlerin münhasır yetki sahalarına girmesi ve*
 - ii. *Antlaşmanın kurucu devletlerden yalnızca birine tatbikata cevaz verir mahiyette olması hallerinde caiz olacaktır.*
 - b. Bakanlar Kurulu ya da Başkanlık Konseyi, talebi lehte değerlendirecektir. Müspet karar alacak olurlarsa, karşı Yüksek Akit Taraftan durumun gereğini talep edeceklerdir.
 - c. Yukarıda 6(a) fıkrası (i) ve (ii) bentlerinde yazılı koşulların gerçekleşmesine ilaveten antlaşmanın ticari ya da kültürel konuları ele alması durumunda, Bakanlar Kurulu ya da Başkanlık Konseyi karşı Yüksek Akit Taraftan gereklere uygun tadilat yapılması talebinde bulunacaktır.
 - d. Karşı Yüksek Akit Tarafın Yunanistan ya da Türkiye olması durumunda, antlaşmanın işletmesi, talepçi kurucu devletin sınırları dahilinde askıya alınacaktır.
 - e. Karşı Yüksek Akit Tarafın kendisine yukarıda 6 (b) ya da (c) bentleri uyarınca yapılan bir talebi geri çevirmesi halinde, antlaşma, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti dahili tüm alanlar dahilinde aynen yürürlüğünü koruyacaktır.

²⁶ **Gözlem:** Bu Maddedeki "uluslararası hukuk"a atıf, 1969 Antlaşmalar Yasası hakkındaki Viyana Konvansiyonunu da kapsar.

Madde 49 Kuruluş Anlaşması Eki Federal Kanunlar

1. Kuruluş Anlaşması eki kanunlar ve İşbirliği Anlaşmaları işbu Anayasada hükme bağlanan usul ve esaslar dairesinde onanmış gibi aynı kudret ve itibara sahip olacak ve Kuruluş Anlaşması ile bu anayasanın Ana Maddelerinin yürürlüğe girmesini müteakip yürürlük kazanacaktır. Dolayısıyla normal usule uygun olarak tadil edilebilirler ve yine dolayısıyla Kuruluş Anlaşmasının Ana Maddeleri ile bu Anayasa ile uyumlulukları Yüksek Mahkeme tarafından incelemeye tabi olur.
2. Federal Parlamento, Meclislerinin herhangi biriden on altı üyenin ortak imzalı dilekçesi üzerine, Kuruluş Anlaşması eki kanunlardan herhangi birini ya da bir kısmını Kuruluş Anlaşmasının ve işbu Anayasanın Ana Maddeleri hükümlerine uygunlukları bakımından incelemeye alacaktır.

Madde 50 Resmi dillerin öğretilmesi

Madde 9(4)'te öngörülen Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin resmi dillerinin ortaokul öğrencilerine zorunlu olarak öğretilmesi, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde başlatılacaktır.

Madde 51 Devlete ait mallar

1. Bu Anayasanın ekinde listelenen federal mülklerin ya da belediye mülklerinin haricindeki kamu malları, bu malların bulunduğu kurucu devlete aittir.
2. Kurucu Devlet Eş Başkanları ve hükümet başkanları bu Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından gelen üç ayı geçmeyecek süre içerisinde federal mülklerin listesi üzerinde mutabık kalacaklardır. Eğer mutabık kalmazlarsa, geçici Yüksek Mahkeme tüm ilgili tarafların argümanlarına dayalı olarak bu liste hakkında karara varacaktır. Aksine karar verilmediği takdirde, bu tür mülkler bu Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren federal mülk olarak kabul edileceklerdir.

Madde 52 Ekonomik geçiş ve uyumlaştırma

1. Bu Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından gelen ilk yıllarda, federal ekonomik politika kurucu devletlerin ekonomilerinin mümkün olan en kısa süre zarfında uyumlaştırılmasına ve yakınlaştırılmasına özel itina gösterecektir.
2. Avrupa Birliği hukukunun uygulanmasına hanel gelmeksizin, Kuruluş Anlaşması ve kurulan yeni düzen bu Kuruluş Anlaşması yürürlüğe girmeden önce işadamlarının ithal ve/veya dağıtım izinleri tahtında kullanmakta oldukları hakların değişmesi anlamına gelmez ve Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından bu tür izinler mümkün

olduğunca bu kişilerin kendi işlerini kendi kurucu devletleri içinde devam ettirmeleri için verilen izin olarak yorumlanacaktır²⁷.

3. Bu Kuruluş Anlaşması yürürlüğe girdiğinde Kıbrıs'ta bankada döviz hesabı bulunan kişiler Kuruluş Anlaşması yürürlüğe girdikten sonra da Merkez Bankası kuralları ve düzenlemelerine uygun olarak, ve Avrupa Birliği koşulları saklı kalmak kaydıyla, bu hesaplarını tutmaya devam edebileceklerdir.
4. Federal makamlar özel kişilerin ve tüzel kişilerin muhasebe defterlerini Euro para birimi üzerinden tutmalarını kabul edecektir. Merkez Bankası özellikle uygulanacak döviz kurları ile ilgili düzenlemeler yapar.

Madde 53 Uluslararası Askeri Operasyonlar

Türkiye'nin Avrupa Birliğine girmesine kadar, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti her iki kurucu devlet hükümetlerine ek olarak Yunanistan ve Türkiye'nin de onayını almadan bölgesini uluslararası askeri operasyonlara açmayacaktır.

Madde 54 Kayıp Kişiler

Kurucu devletlerin hükümet başkanları kayıp kişiler konusunu nihai bir şekilde çözmek için derhal gerekli adımları atacaklardır. Her iki kurucu devlet, Kıbrıs Kayıp Şahıslar Komitesi ile komitenin çalışma esaslarına göre ve 31 Temmuz 1997 tarihinde iki toplumun lideri arasında varılan mutabakatı göz önünde bulundurarak, tam bir işbirliği yapacaktır. Her bir kurucu devlet, mezarların açılması da dahil olmak üzere gerekli olan tüm soruşturmaları yerine getirecek ve sonuçlandıracaktır.

Madde 55 Kıbrıs'taki yeni ilişkiler düzenine ilişkin konulara dair antlaşma imzalanması

Eş Başkanlar, ilk görevleri olarak Kıbrıs'taki yeni düzen hakkındaki Antlaşmayı imzalayıp yürürlüğe sokmaya yetkili ve bununla mükelleftir.²⁸

²⁷ **Gözlem:** Bu hükmün amacı Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin, Avrupa Birliğinde geçerli dağıtıcılığın özgülleştirilmesini sağlayan kurallar yürürlüğe girene kadar, Kıbrıs'ta iki (veya daha fazla) dağıtıcının bulunmasına engel olmamasıdır (örneğin her kurucu devlette bir tane olmak üzere)

²⁸ **Gözlem:** Halkın, Kıbrıs'daki yeni durum ile ilgili Antlaşmanın yürürlüğe girmesi için ayrı referanslarda ifade edilen hükmü göz önüne alındığında, her iki Esbaşkanın bir tanesine, iki kurucu devletin halkının ortak iradesini Kıbrıs adına yürürlüğe koymak için yetki verildiği anlaşılmıştır.

**EK 1: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ'NİN VE KURUCU DEVLETLERİN
HARİTASI**

[Harita]

[Harita]

EK 2: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ BAYRAĞI

EK 3: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ MARŞI

$\text{♩} = 100$

6

10

14

18

24

EK 4: FEDERAL MÜLKİYET

[8 Nisan 2004 tarihinden önce federal malların listesini/ tarifini giriniz]

EK 5: İNSAN HAKLARI VE TEMEL ÖZGÜRLÜKLER KATALOĞU

Anayasanın 11'inci Maddesi uyarınca hazırlanmıştır.

Madde 1 Yaşama Hakkı

1. Herkesin yaşama hakkı kanunla korunacaktır. Hiç kimse kasıtlı olarak yaşamından mahrum edilmeyecektir.
2. Yaşamdan mahrumiyet, aşağıdaki durumlarda, mutlak gerekenden fazla kuvvet kullanımı neticesinde meydana geldiğinde, bu maddeyle çelişir anlamda değerlendirilmeyecektir:
 - a. Gayri meşru şiddete maruz kalan birini savunurken;
 - b. Yasal yollardan tutuklanan bir şahsın kaçışını önlemeye ya da yasal yoldan tutuklanmasına müteallik olduğunda;
 - c. Bir isyan ya da ayaklanmayı bastırmak amacıyla yasal yoldan alınan bir tedbir dahilinde meydana geldiğinde.

Madde 2 İşkence Yasağı

Hiç kimse işkence ya da insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezalandırmaya tabi tutulmayacaktır.

Madde 3 Kölelik ve Cebri Çalıştırma Yasağı

1. Hiç kimse kul ya da köle yapılmayacaktır.
2. Hiç kimse cebren ve kuvvet tatbiki suretiyle çalışmaya zorlanmayacaktır. Bu maddede güdülen amaçlarla, aşağıda sayılan hususlar "cebren ya da kuvvet tatbiki suretiyle çalışmaya zorlama" ibaresinin anlamı dahiline girmeyecektir:
 - a. Bu Katalogun 4. Maddesi hükümleri uyarınca gerçekleştirilen bir tutuklama sırasında ya da bu nevi tutuklama akabinde şartlı salıverilme sırasında yapılan herhangi bir iş;
 - b. Askerlik ya da benzer nitelikte herhangi bir hizmet ya da doğru yanlış muhakemesinde askerlik hizmetini doğru bulmayanların ülkelerinde geçerli kanunlarca da cevaz verilmesi ile zorunlu askerlik hizmeti yerine vermeleri mahkeme kararıyla hükme bağlanmış diğer hizmetler;

- c. İçtimai hayatı ya da sosyal refahı tehdit eder bir acil durum ya da doğal felaket halinde ihtiyacı görülen herhangi bir hizmet;
- d. Normal yurttaşlık mükellefiyetlerinin cüzünü teşkil edecek herhangi bir iş ya da hizmet.

Madde 4 Özgürlük ve Güvenlik Hakkı

1. Herkes kişisel özgürlüğü ve güvenliği sağlama hakkını haizdir. Hiç kimse, aşağıdaki hallerden maada ve kanunla tarif edilen bir işlem dairesinde olmadıkça, özgürlüğünden mahrum bırakılmayacaktır:
 - a. Kişinin yetkili bir mahkeme tarafından suçu hükme bağlanmasını müteakip yasal yollardan tevkif edilmesi;
 - b. Bir mahkemenin meşru kararına riayet etmemekten ya da kanunda müesses herhangi bir borcunu edasını garantilemek amacıyla kişinin meşru yoldan tevkifi ya da göz altına alınması;
 - c. Bir şahsın bir suçu işlemiş olabileceğine dair makul ve kanıtlara dayanan şüphe oluşması ya da işleyebileceği bir suçu işledikten sonra kaçmasını önlemek üzere sağ duyunun gerektirdiği ölçüler dahilinde yetkili hukuk mahkemesi önüne çıkarılması amacıyla meşru yollardan tevkif edilmesi ya da göz altına alınması;
 - d. Rüştünü ispatlamamış bireyin, eğitiminin kontrol edilmesi amacıyla meşru bir mahkeme kararıyla göz altına alınması ya da yetkili idare önüne getirilmek amacıyla meşru biçimde alı konulması;
 - e. Birden fazla şahsın, salgın hastalıkların yayılmasını önlemek amacıyla, fikri sağlam olmayan kişiler olmalarından, alkol ya da uyuşturucu bağımlısı ya da evsiz olmalarından mütevellit meşru yoldan alı konulması;
 - f. Bir şahsın, bir ülke sınırları dahiline izinsiz giriş yapmasının önlenmesi ya da aleyhinde işlem yapılan kişinin sürgün ya da iade kapsamına alınmış olması gibi sebeplerden meşru yoldan tutuklanması ya da alı konulması.
2. Tutuklanan herkese anladığı dilde, tutuklanmasının gerekçeleri ve kendisine isnat ettirilen suçlar tutuklama anında tafsilatlı olarak açıklanacaktır.
3. Bu maddenin yukarıdaki 1.c fıkrası hükümleri uyarınca tutuklanan ya da alı konulan herkes, derhal hakim ya da kanunla adli yetkileri tasarrufa mezun kılınmış sair yetkili önüne çıkarılacak ve kendilerine makul süreler dahilinde dava açmaya ve varsa derdest davada tutuksuz yargılanmak üzere salıverilme hakkı verilecektir. Salıverme, mahkeme huzuruna çıkılacağına mütedair güvencelerle şartlı olarak gerçekleştirilebilir.

4. Tutuklanmak ya da göz altına alınmak suretiyle hürriyetinden mahrum bırakılan kişi, tutuklanmasının hukukiliğine mütedair dava açma hakkına sahip olacak ve davaya bakacak hakimliğin davaya derhal icabet ederek gereğini düşünmekle tutuklamanın haksız ya da hukuksuz olduğuna kanaat getirmesi halinde derhal serbest bırakılacaktır.
5. Bu madde ahkamına aykırı şekilde yapılan bir tutuklama ya da göz altı işleminin kurbanı durumundaki kişi, tazminat talep ve tahsiline mütedair tenfiz edilebilir bir hakka sahip olacaktır.

Madde 5 Adil Yargılanma Hakkı

1. Vatandaşlık hak ve ödevlerinin tespitinde ya da aleyhine isnat edilmiş herhangi bir ceza davasına müteallik tespitlerde herkes kanunla müesses bağımsız ve tarafsız bir mahkeme önünde duruşma öncesi kendisine makul süre verilerek adil bir şekilde yargılanma hakkına sahip olacaktır. Alınacak yargı kararı umuma ilan edilecek fakat, rüştünü ispatlamamış çocuk suçluların menfaatleri, ya da tarafların özel hayatlarının korunması açısından gerekli görüldüğü ya da görülmekte olan davanın davaya bakan hakimlikçe ilanının hak ve adaletin çıkarlarına aykırı olduğunu tespiti üzerine alelittlak zorunlu görülmesi halinde, demokratik toplumun gereği kamu düzeni ya da ulusal güvenliğin temini tarafların ahlaki menfaatlerinin korunması maksadıyla mahkemelerin kısmen ya da tamamen halka ve basına kapalı gerçekleştirilmesi söz konusu olabilecektir.
2. Cezayı gerektirir suç işlemekle suçlanan herkes, kanun önünde suçu kanıtlanana kadar suçsuz sayılacaktır.
3. Cezayı gerektirir suç işlemekle suçlanan herkes, asgari olarak aşağıdaki şu haklara sahip olacaktır:
 - a. kendi anladığı dilde şahsına isnat edilen iddia ve suçlamanın mahiyet ve gerekçeleri konusunda tafsilatlı bilgilendirilme;
 - b. Savunmasını hazırlamak üzere makul süre ve imkanlar talep etme;
 - c. kendisini ister asaleten isterse kendi tayin edeceği bir hukuk vekili aracılığıyla vekaleten temsile yada avukat tutacak parası olmadığı halde, kendisine mahkemece bir avukat tahsis ve tevkiline
 - d. Kendisi aleyhinde tanıklık edecekleri dinlemeye ya da dinletmeye ve kendisi aleyhinde tanıklık edeceklerle aynı koşullar altında kendi lehine tanıklık edecek tanıkların huzura çıkarılarak Mahkemece dinlenmesine;
 - e. Mahkemenin kullandığı dili konuşamaması ya da anlamaması halinde, kendisine ücretsiz bir tercüman tahsisini talep etmeye.

Madde 6 Yargısız İnfaz Yasağı

1. Hiç kimse milli ya da milletler arası hukukta işlendiği esnada suç teşkil etmeyen herhangi bir fiili ya da ihmalden dolayı suç işlemekle suçlanamaz. Aynı şekilde işlediği suçla ilgili olarak suçun işlendiği esnada tatbiki olanlardan daha ağır cezalara çarptırılamaz.
2. Bu madde hükmü, işlendiği anda medeni milletlerce tanınan genel esaslar dairesinde suç sayılan herhangi bir fiil ya da ihmalden dolayı herhangi bir şahsın mahkeme önüne çıkarılıp cezalandırılmasına halel getirmeyecektir.

Madde 7 Kişinin Özel ve aile yaşamına saygı

1. Herkes kendi özel ve aile yaşamını kendi ailesi ve yakınlarıyla birlikte saygın şekilde idame ettirme hakkına sahiptir.
2. Kişinin bu hakkına, kanunlarca gerekli görülen ve demokratik toplum içerisinde o toplumun milli güvenliğe ilişkin menfaatlerinin ya da ekonomik refahının korunması, herhangi bir kargaşa ya da suçu önlemek, sağlık ya da ahlaki değerleri korumak veya başkalarının hak ve özgürlüklerini korumak amacıyla gerekenler müstesna, hiçbir mülki ya da idari amir tarafından müdahale edilmeyecektir.

Madde 8 İnanç, Düşünce ve Vicdan Hürriyeti

1. Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır; bu hak din ya da inanç değiştirme; dinini ya da inancını tek başına ya da topluca, açık ya da özel olarak öğretim, uygulama, tapınma ve anma bağlamında açığa vurma özgürlüğünü içerir.
2. Kişinin inanç ya da dinini açıklama ve öğretme serbestisi yalnızca kanunda öngörülen ve kamu güvenliğinin gerektirdiği ölçüde, sağlık ya da ahlakın korunması, diğerlerinin hak ve özgürlüklerinin koruma altına alınması babından gerekli görülecek türde sınırlamalara tabi olacaktır.

Madde 9 İfade Özgürlüğü

1. Herkesin düşün ve anlatım özgürlüğüne hakkı vardır. Bu hak özgürlük düşüncelerinden dolayı rahatsız edilmemek, ülke sınırları söz konusu olmaksızın bilgi ve düşünceleri her araçta arama, elde etme ve yayma hakkını içerir. Bu madde Ülkelerin yayıncılık, televizyon ya da sinema alanlarında faaliyet gösterecek müesseselerin izin almasını talep etme yolundaki haklarını engellemeyecektir.

2. Bu hürriyetlerin tasarrufu, görev ve sorumluluklar taşıdığı için, kanunda öngörülen ve kamu güvenliğinin gerektirdiği ölçüde, sağlık ya da ahlakın korunması, diğerlerinin hak ve özgürlüklerinin koruma altına alınması, gizlilik içerisinde alınan bilgilerin ilanının önlenmesi ve hukukun yetkinliğinin ve tarafsızlığının muhafazası amaçlarıyla bir takım formalitelere, koşullara, kısıtlama ya da cezalara tabi tutulabilir..

Madde 10 Toplanma ve Dernek Kurma Özgürlüğü

1. Herkesin başkalarıyla barışçıl biçimde toplanma ve dernek kurma özgürlüğü vardır. Bireyin kendi çıkarlarını korumak adına ticari sendika kurma ve var olanlara katılma hakkı da bu özgürlüğe girer.
2. Bu hakların kişilerce tasarrufuna, kanunda öngörülen ve kamu güvenliğinin ve toplum refahının gerektirdiği maksatlarla, sağlık ya da ahlakın korunması, diğerlerinin sağlık ve ahlaki değerleri ile hak ve özgürlüklerinin koruma altına alınması amaçlarıyla gerekli olacaklar dışında hiçbir sınırlama ya da istisna getirilmeyecektir. Bu madde silahlı kuvvetler, emniyet mensupları ve Devlet İdaresinde memur olan kimselerin hak tasarruflarına yasal yoldan getirilecek istisna ve kısıtlamaları önlemeyecektir.

Madde 11 Evlenme Hakkı

Evlenme çağına gelmiş her erkek ve kadın, ırk, uyruk ya da din bakımından hiçbir sınırlamaya bağlı olmaksızın evlenme ve aile kurma hakkına sahiptir.

Madde 12 Fiili Hak ve Tazminat Arama Hakkı

İşbu Katalogda düzenlenen hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkesin ulusal bir makam önünde, ihlalin resmi yetkililerce mezun kılındıkları yetkiler dahilinde yapılmış olduğu hallerde dahi, hak ve tazminat arama hakkı vardır.

Madde 13 Ayrımcılık Yasağı

1. Kanunla müesses herhangi bir hakkın tasarrufu, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi ya da sair görüş, milli ya da içtimai zürriyet, ulusta mevcut bir azınlıkla münasebet ya da hısımlık, mal, doğum ya da diğer durumlar dahil hiçbir ayırım yapılmaksızın güvence altına alınacaktır.
2. Hiç kimse herhangi bir kamu idaresi önünde yukarıda 1 fıkrasında sayılanlardan ötürü ayrımcı muamele görmeyecektir.

Madde 14 Mülkiyetin korunması

1. Tabii ya da hükmi her şahsın barış ve huzur içerisinde mallarını tasarruf etme hakkı vardır. Hiç kimse, kamu yararı olduğu ve kanunla hükme bağlanan esaslar dahilinde yürütülecek işlemlere ve uluslararası hukukun

Madde 19 Yurttaşların Yurttan Kovulma Yasağı

1. Hiçbir Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti vatandaşı, münferit ya da toplu bir işlemle, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti sınırları dışına sürülmeyecektir.
2. Hiçbir Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti vatandaşı, kendi sınırları dahiline giriş yapma hakkından mahkum bırakılmayacaktır.

Madde 20 Yabancıların Toplu Kovulma Yasağı

Yabancıların yurttan topluca kovulmaları yasaktır.

Madde 21 Ölüm Cezasının Kaldırılması

Ölüm cezası kaldırılacaktır. Hiç kimse bu nevi cezalarla hüküm giymeyecek ya da infaz edilmeyecektir.

Madde 22 Yabancıların Yurttan Kovulmalarına Mütedair Usule ait Koruma Önlemleri

1. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti sınırları dahilinde meşru bir vatandaş olarak yaşayan bir yabancı, kanuna uygun olarak alınacak bir karar akabinde olmadıkça yurttan sürülemez, aksi durumda da,
 - a. yurttan ihracına gerekçeli itirazda bulunma,
 - b. davası bir üst mahkemede gözden geçirtme,
 - c. anılan amaçlarla yetkili idare ya da bu idarece tevkil edilecek herhangi bir ya da daha fazla şahıs önünde temsil edilme hakkına sahip olacaktır.
2. Bir yabancı, hakkında verilecek ihraç kararının kamu düzeni menfaatlerine ya da milli güvenliği ilgilendiren gerekçeli sebeplerle gerekli olması halinde, işbu maddenin yukarıdaki 1 a, b ve c bentlerinde sayılan haklarını tasarruf etmeksizin sürülebilir.

Madde 23 Ceza Davalarında Temyiz Hakkı

1. Bir mahkeme tarafından alınan kararlar bir suçtan hüküm giyen herkes, bu hüküm ya da kararın bir üst mahkemeye değerlendirilmesini talep ve bu amaçla davayı üst mahkemeye intikal ettirme hakkına sahip olacaktır. Bu hakkın tasarrufu, üzerine bina edildiği gerekçelerin tasarruflarıyla birlikte, kanun hükümlerine göre olacaktır.
2. Bu hakkın tasarrufuna, kanunda adi suç olarak görülen ya da ilgili şahsın en yüksek hakimlikçe asliye davasında yargılanmış olduğu ya da beraat talebiyle temyize intikal etmesinden sonra suçlu bulunmuş olduğu haller istisna olabilir.

genel esaslarına uygunlukla yapıldığı haller istisnasıyla mallarından mahrum bırakılmayacaktır.

2. Ne var ki, yukarıdaki fıkra hükümleri bir Devletin bir malın umumun yararına kullanılmasını denetlemek ya da bu mal üzerinden tarh ve tahakkuk edilen vergi ve sair katkı ya da cezaların ödenmesini güvence altına almak üzere gerekli göreceği kanun maddelerini uygulama hakkına herhangi bir şekilde hanel getirmeyecektir.

Madde 15 Eğitim ve Öğretim Hakkı

Hiç kimsenin eğitim hakkı inkar edilmeyecektir. Eğitim ve öğretimle ilgili olarak üstlendiği herhangi görevlerin ifasında, Devlet, öğrenci ebeveyninin öğrenciye kendi dini ve felsefi yargılarına uygunlukla verilecek bir eğitim ve öğretim güvencesi sağlama hakkına saygı gösterecektir.

Madde 16 Serbest Seçim Hakkı

Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti makul zaman aralıklarında gizli oy pusulaları ile, seçilecek kanun dahilinde halkın görüşlerini serbestçe ifade etmelerini sağlayacak şartlar altında serbest ve hür seçimler yapacaktır.

Madde 17 Borçtan Dolayı Hürriyeti Bağlayıcı Ceza Yasağı

Hiç kimse, sadece akitten doğan bir borcunu ifa kabiliyetsizliği gerekçesiyle hürriyetinden mahrum bırakılmayacaktır.

Madde 18 Serbest dolaşım özgürlüğü

1. İlgili Anayasa hukukuna hanel getirilmeksizin, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti sınırları dahilinde meşruiyet içerisinde yaşayan ve barınan herkes, anılan sınırlar dahilinde, dilediği gibi hareket etme ve kendi ikametgahını seçme hürriyeti olacaktır.
2. Dileyen herkes Birleşik Kıbrıs Cumhuriyetinden serbestçe çıkacaktır. Kanunda öngörülen ve kamu güvenliğinin gerektirdiği ölçüde, sağlık ya da ahlakın korunması, kamu düzeninin korunması, suçun önlenmesi demokratik bir toplumda diğerlerinin sağlık ve ahlakının korunması ve hak ve özgürlüklerinin koruma altına alınması amelleriyle uygulanacaklar müstesna, bu hakların tasarruflarına hiçbir istisna ya da kısıtlama getirilmeyecektir.
3. Yukarıda 1 fıkrasında düzenlenen haklar ayrıca, belli başlı bazı alanlarda, yasa ve demokratik toplum dahilindeki kamu çıkarlarının korunmasının gereği olarak uygulanacak bazı sınırlamalara da tabi tutulabilir.

Madde 24 Hatalı Hüküm Mukabili Tazminat

Bir şahsın, mahkemenin kesinleşmiş bir kararı ile bir suçtan hüküm giymesi ve bunun hemen akabinde, sonradan tespit edilen deliller nazariyesinde şahsın haksız yere hüküm giydiğinin sübut etmesi üzerine hükmün bozulması ya da affedilmesi halinde, bu nevi hüküm dolayısıyla ceza alan kişi, vaktinde bilinmeyen husus ya da delilin kısmen ya da tamamen bu şahsın zatına atfedildiğinin açıklanmaması kayıt ve şartıyla Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti kanun ve içtihadına uygun şekilde tazmin edilecektir.

Madde 25 Çifte Yargılanma ve Cezalandırılma Yasağı

1. Ceza davalarında hiç kimse evvelce kesinleşmiş mahkeme kararıyla hüküm giydiği ya da beraat ettiği aynı suçtan ikinci kez yargılanmayacak ya da hüküm giymeyecektir.
2. Bir önceki fıkra hükmü, yeni ya da sonradan keşfedilen hadiselerin varlığına mütedair elde delil bulunması ya da önceki davalar sırasında esasa ilişkin olup, davanın sonucunu maddeten etkilediği tespit olunan bir kusurun var olması hallerinde, hukuka uygun olarak davanın ve cezai işlemin tekrarını engellemeyecektir.

Madde 26 Eşler arası eşitlik

Eşler, aralarında müesses bir özel hukuk akdi olan evlenme hakkının kendilerine verdiği hakları tasarruf ve yüklediği sorumlulukları ifada ve çocukları ile aralarındaki münasebetlerde, evliliğe ilişkin, evlilik boyu ve ayrılma neticesi ilişkilerde eşit olacaktır. Bu Madde Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin çocukların yararına gerekli göreceği türden tedbirleri alıp, işlemleri yapma hakkına halel getirmeyecektir.

İLAVE II: ANAYASAL KANUNLAR

Bu Ekin ilaveleri, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesini müteakip Anayasa uyarınca tadil edilebilecek Anayasal Kanunlardan ibarettir.

**EK 1: ANAYASAL KANUNLARIN DETAYLANDIRILMASI VE KABÜLÜ
HAKKINDA ANAYASAL KANUN**

**EK 3: POLİS KONULARI VE ORTAK SORUŞTURMA BÜROSONUN
OLUŞUMU VE GÖREVLERİ VE FAALİYETLERİ HAKKINDA
ANAYASAL KANUN**

**EK 4: KURUCU DEVLET İÇ VATANDAŞLIK STATÜSÜ VE KURUCU
DEVLET İKAMET HAKLARI İLE İLGİLİ ANAYASAL KANUN**

İLAVE III: FEDERAL KANUNLAR

Bu Ekin ilaveleri, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesi akabinde Anayasa uyarınca tadil edilebilecek federal mevzuattan ibarettir.

**EK 1: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ MARŞI, BAYRAĞI, RESMİ
ALAMETLERİ VE ŞEREFİ İLE İLGİLİ FEDERAL KANUN**

EK 2: DIŞ İLİŞKİLERİN YÜRÜTÜLMESİ HAKKINDA FEDERAL KANUN

**EK 3: AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ İLE İLGİLİ
FEDERAL KANUN**

**Kanun 1: Avrupa Birliği ile ilişkilerin yürütülmesi ile hakkında Federal
Kanun**

**Kanun 2: Avrupa Birliği Müktesebatı ile çatışan bazı Federal Kanunların
uygulanmaları ile ilgili Federal Kanun**

**EK 4: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ VATANDAŞLIĞI İLE İLGİLİ VEYA
BUNUNLA İLİŞKİLİ HUSUSLAR HAKKINDA FEDERAL
KANUN**

**EK 5: YABANCILAR, MUHACERET VE SİĞİNMA HAKKINDA FEDERAL
KANUN**

Kanun 1: Yabancılar ve Göç Hakkında Federal Kanun

**Kanun 2: Yabancıların Uluslararası Korunması ve 1951 Tarihli
Mültecilerin Durumu Konulu Cenevre Sözleşmesi ile 1967
Tarihli Mültecilerin Durumu hakkında Protokol Hakkında
Federal Kanun**

**Kanun 3: Avrupa Birliği Vatandaşları ile Aile Mensuplarının Hareket ve
İkamet Serbestliği Hakkında Federal Kanun**

Kanun 4: Kaçakların İadesi Hakkında Federal Kanun

**Kanun 5: Avrupa Tevkif Müzekkeresi ve Avrupa Birliği Üyesi Ülkeler
Arası Teslim Prosedürü Hakkında Federal Kanun**

EK 6: KIBRIS MERKEZ BANKASI HAKKINDA FEDERAL KANUN

EK 7: KATMA DEĞER VERGİSİ HAKKINDA FEDERAL KANUN

EK 8: BÜTÇE HAKKINDA FEDERAL KANUNLAR

**EK 9: ULUSLARARASI TİCARET, GÜMRÜKLER VE VERGİLER
HAKKINDA FEDERAL KANUNLAR**

Kanun 1: Ticaret Hakkında Federal Kanun

Kanun 2: Gümrük Düzenlemeleri Hakkında Federal Kanun

Kanun 3: Dolaylı Vergiler Hakkında Federal Kanun

**Kanun 4: Bazı Vergiler Harçlar Ve Diğer Önlemlere (Ve Mevzuata) Ait
Taleplerin Karşılanması İçin Karşılıklı Destek Hakkında
Federal Kanun**

**EK 10: SİVİL HAVACILIK VE HAVA SAHASI YÖNETİMİ HAKKINDA
FEDERAL KANUN**

**EK 11: ULUSLARARASI DENİZCİLİK, KARASULARI VE KITA SAHANLIĞI
HAKKINDA FEDERAL KANUNLAR**

**Kanun 1: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Gemilerin Tescili,
Satışı ve İpoteği)**

**Kanun 1A: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Denizcilik İşleri
Müdürlüğü)**

**Kanun 2: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Gemi Sahipleri ve
Denizciler)**

**Kanun 3: Kıbrıs Bandıralı Gemiler Hakkında Federal Kanun (Belli Başlı
Nakliyatların Yasaklanması)**

Kanun 4: Ticari Denizciler Hakkında Federal Kanun (Harçlar ve Vergilendirme Hükümleri)

Kanun 5: Yüksek Süratli Ufak Tekneler Hakkında Federal Kanun

Kanun 6: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Mürettebat Güvenliği, Çalışma Saatleri ve Vardiyalar)

Kanun 7: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Denizcilerin Cezai ve Disiplin Yükümlülüğü ile Belgelerinin Askıya Alınması veya İptali)

Kanun 8: Ticari Denizcilik Hakkında Kanun (Denizcilerin Tıbbi Muayeneleri ve Tıbbi Uygunluk Belgelerinin Tanzimi)

Kanun 9: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Denizcilerin Tescili ve Denizci Sicili)

Kanun 10: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Belgelerin Tanzimi ve Karşılıklı Tanınması ile Denizcilik Eğitimi)

Kanun 11: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Kuruluşların Karşılıklı Tanınması ve Yetkilendirilmesi)

Kanun 12: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Liman Devlet Kontrolü)

Kanun 13: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Deniz Teçhizatı)

Kanun 14: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (24 metre ve üstü Balıkçı Gemileri İçin Uyumlaştırılmış Güvenlik Rejimi)

Kanun 15: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Yolcu Gemilerindeki Yolcuların Tescili)

- Kanun 16: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Yolcu Gemileri için Emniyet Kuralları ve Standartları)**
- Kanun 17: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Devamlı Ro-Ro Feribot ve Yüksek Süratli Yolcu Tekneleri Hizmetlerinin Güvenli İşletilmesi için Mecburi Düzenlemeler)**
- Kanun 18: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Kıbrıs Bandıralı Balıkçı Gemilerinde Çalışmak için Asgari Emniyet ve Sağlık Gereklere)**
- Kanun 19: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Teknelerde Tıbbi Tedavi için Asgari Gereklere)**
- Kanun 20: Kıbrıs Deniz Hukuku Hakkında Federal Kanun**
- Kanun 21: Acil Durum Yetkileri Hakkında Federal Kanun (Küçük Gemilerin Kontrolü)**
- Kanun 22: Ticari Denizcilik Hakkında Federal kanun (Konvansiyon Dışı Gemilerin Güvenliği)**
- Kanun 23: Malların Deniz Yoluyla Taşımacılığı Hakkında Federal Kanun**
- Kanun 24: Gemi Enkazları Hakkında Federal Kanun**
- Kanun 25: Deniz Kazasına Uğramış Yolcular Hakkında Federal Kanun**
- Kanun 26: Yük Gemi Hatlarına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkında Federal Kanun**
- Kanun 27: Uluslararası Denizcilik Organizasyonu Uluslararası Sözleşmesinin Uygulanması hakkında Federal Kanun**

Kanun 28: Gemilerin Denizde çarpışmalarının önlenmesi için Uluslararası Düzenlemeler zerine Sözleşmenin Uygulanması Hakkında Federal Kanun, 1972, değişikliğe uğradığı şekli ile

Kanun 29: Denizcilerin Eğitimi, Belgelendirilmesi ve Vardiya Standartları zerine Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkında Federal Kanun

Kanun 30: Denizlerde Yaşam Güvenliğine İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkında Federal Kanun

Kanun 31: Gemilerin Ağırlık ve Tonajlarının lmlerine İlişkin 1969 Tarihli Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkında Federal Kanun

Kanun 32: Devlet Gemilerinin Tevhidine İlişkin Bazı Kuralların Birleştirilmesine dair Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkında Federal Kanun

Kanun 33: Petrol Kirliliği Zararı için Sivil Yükümlülük zerine 1969 tarihli Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkında Federal Kanun

Kanun 34: Gemilerin Yolatığı Deniz Kirlenmesinin nlenmesi için Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkında Federal Kanun

Kanun 35: Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Uluslararası Fon Oluşturulmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkında Federal Kanun

Kanun 36: Özel Ticari Yolcu Gemileri Sözleşmesinin Uygulanması Hakkında Federal Kanun

Kanun 37: Atıkların Vesair Maddelerin Dökülmesi Yolu ile Oluşan vre Kirliliği Zararlarının nlenmesi için Uluslararası Sözleşme hakkındaki Federal Kanun.

Kanun 38: Gemilerin arpışması Durumunda Geçerli Sivil Hukuk Kurallarının Birleştirilmeleri zerine Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkındaki Federal Kanun

Kanun 39: Çarpışma veya Diğer Benzeri Seyrüsefer Olayları Durumlarında Ceza Hukukuna Ait Bazı Kuralların Birleştirilmeleri zerine Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkındaki Federal Kanun

Kanun 40: Denizde Arama ve Kurtarma Uluslararası Sözleşmesinin Uygulanması Hakkındaki Federal Kanun

Kanun 41: Çocukların Denizde alışmasının Asgari İzinli Yaşı Hakkında Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkındaki Federal Kanun Kanun

Kanun 42: Denizcilerin Kendi Vatanlarına İadesi zerine Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkındaki Federal Kanun.

Kanun 43: Ticari Denizcilik ile ilgili Uluslararası alışma Örgütünün 147 No.lu Sözleşmesinin Uygulanması hakkındaki Federal Kanun (Asgari Standartlar)

Kanun 44: Mürettebatın Gemilerde Barınması ile İlgili Sözleşmenin Uygulanması Hakkındaki Federal Kanun

Kanun 45: Emniyetli Konteynerler zerine Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması hakkındaki Federal Kanun

Kanun 46: Denizde Seyir Esnasında Güvenliğe Yönelik Yasadışı Eylemlerin Bastırılmasına Dair Uluslararası Sözleşmenin Uygulanması Hakkında Federal Kanun

Kanun 47: Kıbrıs'ın Deniz Alanları Hakkında Federal Kanun

Kanun 48: Kıbrıs'ın Kıta Sahaneliği Hakkında Federal Kanun

Kanun 49: Ticari Denizcilik Hakkında Federal Kanun (Denizcilerin Mesai Saatlerinin Düzenlenmesi)

EK 12: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ DOĞAL SU KAYNAKLARI, BU KAYNAKLARIN KURUCU DEVLETLER ARASINDA HAKKANİYETLE PAYLAŞIMI VE BUNUNLA İLGİLİ AMAÇLAR HAKKINDAKİ FEDERAL KANUN

EK 13: DOĞAL KAYNAKLAR HAKKINDA FEDERAL KANUN

Kanun 1: Hidrokarbonların Araştırılması, Çıkartılması ve Değerlendirilmesi Hakkında Federal Kanun

Kanun 2: Madenler ve Maden Taşocakları Hakkında Federal Kanun

EK 14: FEDERAL KANUNLARIN UYGULANMASI HAKKINDA FEDERAL KANUNLAR

Kanun 1: Yönetmeliklerin Yayınlanması Hakkında Federal Kanun

Kanun 2: Federal Kanunların Kurucu Devletler Tarafından Uygulanması Hakkında Federal Kanun

EK 15: İLETİŞİM HAKKINDA FEDERAL KANUNLAR

Kanun 1: Radyo İletişim Sektörünü Düzenleyen Yasal Çerçeve Hakkında Federal Kanun

Kanun 2: Elektronik İletişim ve Posta Hizmetleri Düzenlenmeleri Hakkında Federal Kanun

EK 16: KIBRIS METEOROLOJİ HİZMETLERİNİ VE İLGİLİ FAALİYET VE AMAÇLAR HAKKINDAKİ FEDERAL KANUN

EK 17: AĞIRLIK VE ÖLÇÜ BİRİMLERİNİN METRİK SİSTEME DAYALI OLARAK STANDARTLAŞTIRILMASINI SAĞLAMAK VE BU VE BENZERİ İHTİYARİ KONULAR İLE İLGİLİ KONULAR ÜZERİNE FEDERAL KANUN

EK 18: FİKRİ HAKLAR HAKKINDA FEDERAL KANUN

Kanun 1: Telif Haklarının Korunması ve İlgili Yakın Haklar Üzerine Federal Kanun

Kanun 2: Yarı İletken Ürünlerin Topoğrafyalarının Yasal Korunması Hakkında Federal Kanun

Kanun 3: Ticari Markalar Hakkında Federal Kanun

Kanun 4: Patentler Hakkında Federal Kanun

Kanun 5: Endüstriyel Tasarım ve Modellerin Tescili ve Korunması Hakkında Federal Kanun

Kanun 6: Tarım Ürünleri ve Gıda Mamüllerinin Coğrafi Göstergelerinin ve Menşe Belirlenmelerinin Tescili ve Korunması Hakkında Federal Kanun

Kanun 7: Fikri Mülkiyet Haklarını Zedeleyecek Mal Hareketlerinin Kontrolü Üzerine Federal Kanun

EK 19: ESKİ ESERLER HAKKINDA FEDERAL KANUNLAR

Kanun 1: Eski Eserler Hakkında Federal Kanun

Kanun 2: Kültürel Eserlerin İadesi Hakkında Federal Kanun

Kanun 3: Kültür Eserlerin Ülke Dışına Çıkarılması Hakkında Federal Kanun

EK 20: SEÇİMLER ÜZERİNE FEDERAL KANUNLAR

Kanun 1: Parlamento Üyeleri (Milletvekilleri) hakkında Federal Kanun (Senato ve Temsilciler Meclisi) (Geçici Hükümler)

Kanun 2: Parlamento Üyeleri (Milletvekilleri) hakkında Federal Kanun (Senato ve Temsilciler Meclisi)

Kanun 3: Avrupa Parlamentosuna Seçilme Hakkında Federal Kanun

EK 21: FEDERAL HÜKÜMET DOKUNULMAZLIKLARI VE MUAFİYETLERİ HAKKINDA FEDERAL KANUN

EK 22: YÖNETİM HAKKINDA FEDERAL KANUN

Kanun 1: Kamu Hizmetleri Komisyonunun İşleyişi, Kamu Görevlilerinin Tayini, Terfileri, ve Emeklilikleri ve Hizmet Koşulları, Disiplin İşlemleri Ve Kamu Hizmetleri İle Diğer İşlemler Hakkındaki Federal Kanun

Kanun 2: Emekli Maaşları Hakkında Federal Kanun

EK 23: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ'NİN RESMİ DİLLERİ HAKKINDA FEDERAL KANUN

**EK 24: FEDERAL POLİS VE ORTAK SORUŞTURMA BÜROSU HAKKINDA
FEDERAL KANUN**

**Kanun 1: Federal Polisin Organizasyonu, Disiplini, Yetkileri, ve
Görevleri ve Bununla İlişkili Konular Hakkındaki Federal
Kanun**

Kanun 2: Ortak Soruşturma Bürosu Hakkında Federal Kanun

**EK 25: YASAMA PROSEDÜRÜ VE ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİNDEKİ
PROSEDÜR HAKKINDA FEDERAL KANUN**

EK 26: YARGI YÖNETİMİ HAKKINDA FEDERAL KANUNLAR

Kanun 1: Yargı Yönetimi Hakkında Federal Kanun

Kanun 2: Medeni Prosedür Hakkında Federal Kanun

Kanun 3: Cezai Prosedür Hakkında Federal Kanun

Kanun 4: Deliller Hakkında Federal Kanun

EK 27: FEDERAL SUÇLAR HAKKINDA FEDERAL KANUN

Kanun 1: Terörizm Hakkında Federal Kanun

Kanun 2: Uyururucu Kaçakçılığı Hakkında Federal Kanun

**Kanun 3: Kara Para Aklamanın Önlenmesi ve Kara Para Aklamaya
Karşı Mücadele Hakkında Federal Kanun**

Kanun 4: Ceza Hukukunun Genel İlkeleri Hakkında Federal Kanun

Kanun 5: Örgütlü Suçlar Hakkında Federal Kanun

EK 28: MEMURLARIN YARGILANMASI ÜZERİNE FEDERAL KANUN

EK 29: İHALELER HAKKINDA FEDERAL KANUNLAR

Kanun 1: Kamu İhalelerinin Verilmesi (Teslimat, İşler ve Hizmetler) Hakkında Federal Kanun

Kanun 2: Su, Enerji, Ulaşım ve Telekomünikasyon Sektörlerinde Faaliyet Gösteren Birimlerin Kamu İhalelerinin (Teslimat, İşler ve Hizmetler) Verilmesi ve İlgili Diğer Konular Hakkında Federal Kanun

EK 30: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKINDA FEDERAL KANUN

EK 31: SERMAYE PİYASALARININ DÜZENLENMESİ HAKKINDA FEDERAL KANUNLAR

Kanun 1: İçten Pazarlık, Piyasa Manipülasyonu (Piyasayı İstismar) ve İlgili Diğer Konular Hakkında Federal Kanun

Kanun 2: Menkul Kıymetler Halka Arzı veya Kontrollü Piyasalarda Alınıp Satılmaları Konusunda Yayınlanacak Hususlar Hakkında Federal Kanun

Kanun 3: Yatırım Danışmanlık Firmalarının Faaliyetleri ve Diğer İlgili Konular Hakkında Federal Kanun

Kanun 4: Menkul Kıymetlerin Alımı ya da Satımı için Halka Sunulması ve Listelenmiş Şirketlerin Birleşmesi Hakkında Federal Kanun

Kanun 5: Taahhütler Arası Yoğunlaşmanın Kontrolü Hakkında Federal Kanun

Kanun 6: Kıbrıs Menkul Değerler ve Borsa Komisyonu Hakkında Federal Kanun

Kanun 7: Ödeme Sistemlerinde Hesap Kapatma ile Vadeli Menkul Kıymet Ödeme Sistemleri Hakkında Federal Kanun

Kanun 8: Yatırım Firmaları Hakkında Federal Kanun

Kanun 9: Devredilebilir Menkul Kıymetlerde Kollektif Yatırımlar için Sınırlanmamış Girişimler ve İlgili Konular Hakkında Federal Kanun

EK 32: SİGORTA PİYASALARININ DÜZENLENMESİ HAKKINDA FEDERAL KANUNLAR

EK 33: BANKACILIK HAKKINDA FEDERAL KANUNLAR

EK 34: ETKİN REKABET AMACI İLE TAAHHÜTLER ARASINDA YOĞUNLAŞMANIN KONTROLÜ HAKKINDA FEDERAL KANUN

EK 35: REKABETİN KORUNMASI HAKKINDA FEDERAL KANUN

İLAVE IV: FEDERAL HÜKÜMET İLE KURUCU DEVLETLER ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMALARI

Bu ekin ilaveleri, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesi akabinde federal hükümet ile kurucu devletler arasında imzalanacak İşbirliği Anlaşmalarından ibarettir. Bu anlaşmalar federal hükümet ile her iki kurucu devletin ortak kararıyla tadil edilebilir.

EK 1: DIŞ İLİŞKİLER ÜZERİNE İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

EK 2: AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ ÜZERİNE İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

**EK 3: FEDERAL HÜKÜMET İLE KURUCU DEVLETLER ARASINDA POLİS
KONULARI HAKKINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI**

İLAVE V: BİRLEŞİK KIBRIS CUMHURİYETİ ÜZERİNDE
BAĞLAYICI ULUSLARARASI ANTLAŞMALAR VE BELGELER
LİSTESİ

[ayrıca verilecektir]

İLAVE VI: TOPRAK DÜZENLEMELERİ

Madde 1 Kurucu Devlet sınırlarının çizilmesi

1. Anayasa eki haritalarda gösterilen kurucu devletlerin sınırları, ekteki tabloda tafsilatlı olarak açıklanmaktadır. Bu sınırlar dahilinde kalan tüm alanlar, bu anlaşma çerçevesinde idarelerinin ara bir dönem için delegasyon eliyle yürütülüp yürütülmediğinden bağımsız olarak, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesi anından itibaren bu anlaşmanın cüzünü teşkil edecek olan kurucu devletlerin hukuki birer cüzüdür.
2. Her bir kurucu devletten birer temsilci ile bir adet de Kıbrıs dışından tarafsız azadan oluşacak bir sınır komitesi kurulacaktır. Bu komite, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle göreve gelecek ve kara sathı üzerindeki sınırları yeniden çizecektir.
3. Görevli komite tarafından söz konusu sınırların çizilmesi işlemi, sınır yakını alanlarda mevcut malların mülkiyet durumları ile belirli topografik ya da mezarlık ile önceden mevcut yollar gibi diğer özelliklere bağlı olarak anlaşmada hükme bağlanan sınırlardan mutabakatla 25 metre oynayabilir. Kasabalarda (yani Lefkoşe ve Gazi Mağusa'da) ve genel olarak imar girmiş alanlarda nihai hudut alanı dahilinde kalan malların mülkiyet yapılarının korunmasına özen gösterilerek çizilecektir. Cadde ve sokak kullanımı ve idaresinin fonksiyonelli mutlaka düşünülecektir. Mutabakat sağlanan sınırın çizimi ile haritalar arasında yukarıda açıklanan hususlarda ayrılıklar görüldüğünde, sorun komite tarafından oy birliğiyle karara bağlanacak ya da komite tarafından bu şekilde ortak bir karara varılmadığı takdirde, Kıbrıs Yüksek Mahkemeince karara bağlanacaktır.

Madde 2 Erişim ve bağlantı yolları

1. Bir Kurucu devletin ana bölümü ile belirgin olmayan bir bölümü arasını doğrudan bağlayan bağlantı yolları üzerindeki sivil trafik ile bir kurucu devletin belirsiz bölümlerinden geçen doğrudan bağlantı yolları üzerinde hareketli sivil trafiği, yalnızca Yüksek Mahkemeca alınacak bir tedbir kararı gereği kısıtlanabilir.
2. Kuzey Lefkoşe ile Gazi Mağusa arasını bağlayan otoban tüm uzunluğu boyunca Kıbrıs Türk Devletinin egemenliğindeki kara sahasında kalmaktadır.
3. Pyrogi ile Athienou'yu birbirine bağlayan yol ise tüm uzunluğu ile Kıbrıs Rum Devletinin egemenliğindeki kara sahasında kalmaktadır. Türk Kıbrıs Devleti Akıncılara (Louroujina'ya) erişim sağlamak amacıyla yol altından ya da üstünden geçitler inşa etmeye yetkili olacaktır.
4. Kuruluş Antlaşmasına Ek Protokolün yürürlüğe girmesinin ardından, Türk Kıbrıs Devleti Beyarmudu (Pergamos) ile Dhekelia Egemen Sahası arasında kalan kara sahasında kendi idaresi altında bir yol inşa etmeye yetkili olacak söz konusu bu yol Kıbrıs Rum Devletinin idaresi altında

bulunan toprak parçasının üzerinden geçecek, Türk tarafı ayrıca Rum tarafıyla işbirliği içerisinde tam ve yeterli görülecek bir tazminat mukabilinde gerekli toprak kısımlarını istimlak edebilecektir. Kurucu devletler tüm masrafları Kıbrıs Türk Devletince karşılanmak üzere inşa edilecek herhangi gerekli alt ya da üst geçitlerin yerini karara bağlayacaktır.

Madde 3 Kara Sahası Düzenlemesinin Safhaları

1. Kara sahası düzenlemesine tabi alanların (Birleşmiş Milletler Tampon Bölgesi dışında kalanlar) idaresi, yasal olarak ait oldukları kurucu devlet ("yetkili kurucu devlet") tarafından, Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe girmesinden itibaren belirli dönemler için diğer kurucu devletin ("vazifelendirilmiş yetkili makamlar") yetkili makamlarına tevdi edilmiştir. İdarenin tevdisi sona erecek ve sözkonusu alan, ilişikteki haritada çizildiği ve bu İlave'nin bir diğer ekinde belirtildiği gibi, altı safhada yetkili kurucu devlete devredilecektir.
2. Kurucu devletler, yetkileri dahilinde kara sahası düzenlenmesine tabi alanların devriyle ilgili çalışmalara nezaret edecek ve güvenli bir ortamın muhafazasına katkıda bulunacak Birleşmiş Milletler Teşkilatı ile tam işbirliği yürütecektir.
3. Üç ila altıncı safhalar arası dönemin son aylarında, Birleşmiş Milletler tarafından kara sahası düzenlemelerine tabi alanların devrine ilişkin faaliyetlere nezaret edildiği sırada ilgili alanlarda genişletme yapılırken, Birleşmiş Milletler, yerel nüfusun günlük yaşantılarının sevk ve idaresi görev tevdi edilen makam ve idarelerde kalacak şekilde, bu alanlarla ilgili kara sahası sorumluluğunu bizzat üstlenecektir. Birleşmiş Milletler, mahalli yetkililere direktifler verebilir ve gerekli gördüğü taktirde yerel bir yetkili alan dahilindeki görevinden alabilir; Birleşmiş Milletler kolluk kuvvetlerinin alan dahilinde tam yetkisi ve mahalli emniyet güçlerine idari talimatlar verme hakkı olacaktır. Bununla beraber Birleşmiş Milletler mahalli personel ya da maliyet konularından hiçbir sorumluluk addetmeyecektir.
4. Kara Sahası Düzenlemelerine tabi tutulacak alanlar, aşağıdaki tarihlerden en geç iki hafta öncesine kadar her türlü silahlı kuvvet ve silahlardan arındırılacaktır:
 - a. Yetkili kurucu devlete devir için belirlenen tarih (birinci ve ikinci safhalarda); ya da
 - b. İlgili kara sahasının Birleşmiş Milletler sorumluluğuna geçtiği kabul edileceği belirtilen tarih (üçüncü ila altıncı safhalar);

Böylelikle Birleşmiş Milletlere bağlı olanlar hariç, bölge dahilinde ya da 1000 metre çapında mücavir alanında hiçbir kuvvet ya da silah bulundurulmayacaktır.

Madde 4 Kara Sahası Düzenleme dönemi boyunca Güvenlik konusunda işbirliği

1. Safhalandırma dönemi boyunca, kurucu devletlerin idaresine verilen alanlar işaretçi bayraklar konulmak suretiyle geçici olarak tesis edilecek gönderlerle açıkça ayrılacak, bu işlemler 2 fıkrasında belirtilen Geçici Komite tarafından sevk ve idare edilecektir. Bu dönem boyunca ve müteakip fıkra hükmüne hâle getirmeksizin, sayılacak şu yol ya da güzergahlar boyunca mutabakat sağlanmış en az on geçiş noktası belirlenecektir: Dherinia - Famagusta karayolu, Pyla/Pile - Beyarmudu (Pergamos) karayolu, Athienou - Melousha karayolu, Limpia - Akıncılar (Louroujina) karayolu, Ledra kavşağı, Astromeritis - Morphou karayolu, Lefkoşe-Kaymaklı ile Lefkoşe-Omorfo arası yol kesimi, Skouriotissa - Lefke (Lefka) karayolu, Galini - Potamos Tou Kambou karayolu, ve Kato Pyrgos - Karavostasi karayolu.
2. Kara sahası düzenleme dönemi boyunca görev yapmak üzere ikisi kurucu devlet beherlerinden ve biri başkanlık yetkisiyle görevlendirilecek Birleşmiş Milletler temsilcisinden olmak üzere toplam beş azadan bir Geçici Komite teşkil olunacaktır. Komite kara sahası düzenlemesiyle ya da komite azalarından birisinin dikkate getirilmiş olması hasebiyle komiteye sunulması öngörülen ve kurucu devlet tebasından olup diğer kurucu devlet sınırları dahilinde beriki devletin vatandaşlığını taşıyarak ikamet etmekte olan vatandaşların hukuki durumlarına dair herhangi konuları görüşüp karara bağlayacaktır. Komite özellikle kamu düzeni ve güvenliği ilgilendiren konulara eğilecek ve bu gibi nedenlerle üzerinde mutabık kalınan geçiş noktalarının hangi zamanlarda ve ne kadar süreliğine geçişlere kapatılması ya da değiştirilmesi gerektiğini belirleyecek ya da bunları kullanacak şahısların adedine ilişkin geçici tedbirler koyacaktır.

Madde 5 Mevcut sakinler

1. Aşağıda hükme bağlanan özel düzenlemelerle halihazırda kara sahası düzenlemelerine tabi tutulacak alanlar dahilindeki mevcut sakinlerin hak ve menfaatleri koruma altına alınarak, bu kişilere geçimlerini kazanabilecekleri uygun başkaca konumlar dahilinde alternatif ikametgahlar ayrılarak bunların belirlenen bu yerlere (Ek VII uyarınca) taşınmaları sağlanacaktır:
 - a. Taşınacak insanlar hane bazında tutanakla tespit edilecek, bu nevi tutanaklarda meslekleri ve geçim vasıtalarına ilişkin detaylı bilgi verilecektir;
 - b. Topluluklar topluca taşınma talebinde bulunabilirler;
 - c. Yeterli mali güce sahip kişiler, aksi Taşınma Kurulunca istisnai bir kararla istenmedikçe, mülklerini ilgili alanın idaresinin devir teslimi için kararlaştırılan tarihten en geç bir ay öncesine kadar boşaltacaktır;
 - d. Mali gücü yeterli olmayan kişiler ise, kendilerine uygun alternatif bir ikametgah belirlemesi yapılmasının ardından taşınmaları için belirlenen tarih kendilerine bildirilmek üzere asgari üç ay önceden ihbarla bilgilendirilecektir; Bu süre zarfında bu kişiler alternatif

- ikametgaha taşınmaları için gerekli ön hazırlıkları yapmak üzere giriş çıkış yapabilecektir;
- e. Anlaşma kapsamında taşınması öngörülecek olup, yeterli mali güce sahip olmayan kişilere hane halkı ve aile üyelerinin gerekli gördükleri şahsi eşyalarının nakliyesi için gerekli imkanlar sağlanacaktır; ve
 - f. Küçük çocuklu, yaşlı ya da özürli bireye sahip aileler için özel düzenlemeler yapılacaktır..
2. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girdiği tarihte kara sahası düzenlemelerine tabi alanlar dahilinde oturmakta ve Kıbrıs sınırları dahilinde en az beş yıldır yaşamakta olup, aslen Kıbrıs vatandaşı olmayan şahıslar menşe ülkelerine taşınmak üzere mali yardım başvurusunda bulunabilecektir. Bu gibi yardımlar, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesini izleyen beş yıl dahilinde, menşe ülkelerine döndükten sonra bu kişilere nakden ve defaten yapılacak yardımlar şeklinde olacaktır. Yardımın miktarı, dört kişilik bir aile için 10,000 Euro'dan az olmamak kaydıyla belirlenecek cetvele göre belirlenecektir.²⁹

Madde 6 Anıtlar ve tarihi sit alanları

Kıbrıs Türk tarafına ait ve 1963 ile 1974 arası dönemde meydana gelen olaylarla bağlantılı olup, kara sahası düzenlemelerine tabi bir alan dahilinde yerleşik bulunan herhangi eser ya da diğer tarihi sit alanları, dahilinde buldukları alanın devrini müteakip vadede Uzlaşma Komisyonunun idaresine geçecek olup nihai durumları ve yönetim düzenlemelerine ilişkin belirlemeler (gerektiği yerde bakımları ve muhafazalarına ilişkin düzenlemeler dahil) bu komisyonca yapılacak, komisyonun bu konuda aldığı kararlar sit alanında hak ya da civarında mülk sahibi herhangi eşhası bağlayıcı nitelikte olacaktır. Bu amaçla, Uzlaşma Komisyonu özel bir mutemet ya da vakıf tesis edebilecek olup, bu halde ilgili mutemet ya da vakıf eserin ya da sit alanının dahiline ilgili düzenlemeler uyarınca giriş çıkış yapmaya yetkili olacaktır.

Madde 7 Yeniden Yerleştirme Kurulu

1. Yukarıda 5 Maddesi uyarınca yapılacak taşınma işlemleri, her bir Kurucu devletin birer temsilcisi ile Yunanistan, Türkiye ya da İngiltere vatandaşı olmayan Kıbrıs yabancısı üç kişi ile bir adet Birleşmiş Milletler Temsilcisinden oluşacak bir Taşınma Kurulu tarafından sevk ve idare edilecektir. Kurula Birleşmiş Milletleri temsilen seçilecek aza, aynı zamanda kurulun başkanlığını yapacaktır. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurulun Kıbrıslı olmayan azalarını seçmeye dahil edilir.
2. Kurucu devlet beherleri mesken ve mülk, istihdam ve iktisat konularında, kendilerini temsile yetkili olmak üzere birer uzman belirleyip aday gösterecek, saha düzenlemesine tabi tutulacak alanlarda görev yapacak emniyet ve kolluk güçleri ile taraf beherlerini temsilen anılan alanlar dahilinde mahalli idarelerin her birine Taşınma Kuru ile işbirliği ve irtibatın

²⁹ **Gözlem:** Uluslararası Göç örgütü hizmetleri bu bağlamda talep edilebilir.

ikamesi ve Kurulun talebi üzerine herhangi ilave planlama toplantılarına bizzat katılmaları amacıyla yetkili kılacakları birer aday belirleyecektir.

3. Diğer sorumluluklarının yanında, Taşınma Kurulu, uluslararası kurumlarla işbirliği içerisinde, sosyal bir değerlendirme etüdüne dayalı bir kapsamlı iskan planı oluşturulması ve yürütmesinin desteklenmesi konusunda kurucu devletlerle ortak çalışacak, bu nevi iskan planı dahilinde taşınmadan doğrudan etkilenecek aile bireylerinin içtimai birer değerlendirmesi ile taşınan ailelere verilecek alanlara ilişkin arsa irtifak planları yer alacaktır. İskan planı son halini 31 Ağustos 2004 tarihi itibarıyla alarak kesinleşecektir. Plan daha sonra Başkanlık Konseyine ibraz edildikten sonra Konsey iskan planı dahilinde verilen mali yardım taahhütleri de dahil olmak üzere iskanın maliyetine ilişkin uygun hükümler belirleyecek ve bunlara uygun düzenlemelerin 2005 yılı bütçesine dahil edilmesini sağlayacaktır.
4. Bu çalışmanın sonuçlarından hareketle Taşınma Kurulu, taşınmadan doğrudan doğruya etkilenen kişilere, alternatif ikametgah temini amacıyla hedeflenen mali yardımın yanı sıra kamusal ve düşük maliyetli sosyal konut ihdası da dahil çeşitli yardım seçeneklerini değerlendirip uygun olanlarını belirleyecektir. Alternatif ikametgah inşaatının planlaması esnasında, topluluk halinde taşınma talebinde bulunan toplulukların talepleri özellikle dikkate alınacaktır.
5. Taşınma Kurulu ayrıca, taşınan ailelerin geçim şekillerinin geri kazanılması ya da yeni geçim imkanlarının yaratılması suretiyle geçiş dönemlerini sorunsuz atlatmasını teminen kurucu devlet makamları ile birlikte çalışacaktır. Uluslararası kuruluşların ve kamu-özel ortaklıklarının deneyimleri ve destekleri ile, Taşınma Kurulu, kurucu devlet hükümetlerine taşınan ailelerinin geçim şartlarının hızla iadesine yönelik programlar geliştirip yaşama geçirme konusunda yardımcı olacaktır. Bu programlara, kısıtlanmaksızın faal çalışma piyasası programları, gelişime ihtiyaç duyulan başlıca alanlarda mesleki beceri eğitim ve tazeleme eğitimleri, Yeni küçük ve orta boy işletmelerin oluşturulmasına yönelik kredi ve eşdeğeri yardımlar, küçük işletmelerin kurulmasına yönelik teşvikler, topluluk alt yapısının inkişafı ile gereğine göre sosyal yardım hedeflerinin artırılması gibi konular dahil edilecektir.
6. Taşınma Kurulu kara sahası düzenlemesine tabi tutulacak alanların eski hallerine iadesi ile alternatif ikametgahların tayini ve tespiti konularında alınacak kararlar konusunda Gayrimenkul Kurulu ile yakın işbirliği içerisinde çalışacaktır. Kurul taşınma tarihlerini belirlemezden evvel yerleşime uygun ve hazır yeterli miktar ve mahiyette alternatif ikametgah olduğunu tahkik edecektir. Ayrıca kabul eden belediyelerin yetkili makamları ile taşınan kişilerin bu belediyeler sınırları dahilinde geçimlerini oluşturmaları konusunda yardım görmelerini temin maksadıyla gereken düzenlemeleri yapıp uygulamalarını da başlatacaktır.
7. Taşınma Kurulu, bu hükümler uyarınca esas ve yönetmelikleri belirleyecek ve onayacaktır. Kurucu devletler Taşınma Kurulunun kararlarını kayıtsız şartsız kabul ve zamanında yürütmeye koyacak, bunların tenfizini temin için gerekli mevzuat ya da yönetmelikleri vakit kaybetmeksizin onayarak çıkaracaktır.

Madde 8 Gayrimenkuller

Kara sahası düzenlemesine tabi olanlar dahilinde kain gayrimenkul mallar, Ek VII İlave 4 hükümleri dairesinde işleme tabi tutulacaktır.

**EK 1: KURUCU DEVLETLER ARASINDAKİ SINIRIN AYRINTILI
AÇIKLAMASI**

Not: Aşağıdaki tablolarda listelenen coğrafi koordinatlar Birleşik Krallık Savunma Bakanlığı'nın K717 seri numaralı 1:50,000 ölçekli haritasının dijital kopyasından alınmıştır.

Batı sahili – Lefkoşa (Sur içi)

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
32° 54' 32.3"	35° 11' 33.3"	Gaziveren'in Kuzey'indeki (K) Batı (B) sahil hattından başlar ve aşağıdaki koordinata doğru güney doğu (GD) hattını izler
32° 54' 40.4"	35° 11' 28.4"	Gaziveren'in kuzeyindeki Dönüm Noktası (DN) Pedayia'nın doğusundaki DN'a doğru güneyi (G) izler.
32° 53' 52.5"	35° 9' 12.0"	Pedayia'nın doğusunda (D) DN aşağıdaki koordinata doğru güney batıyı (GB) izler
32° 50' 45.3"	35° 7' 59.2"	Karovostasi'nin GD'daki tepe "48" DN aşağıdaki koordinata doğru batıyı (B) izler
32° 49' 23.5"	35° 7' 46.1"	Karovostasi'nin GB'sındaki tepe "76" DN aşağıdaki koordinata doğru batıyı (B) izler
32° 48' 23.7"	35° 7' 51.8"	DN aşağıdaki koordinata doğru GB'yı izler
32° 48' 5.2"	35° 7' 39.0"	Ambelikou K'indeki yol kavşağında DN yolu aşağıdaki koordinata doğru izler.
32° 47' 54.7"	35° 7' 20.7"	DN tepe "393" aşağıdaki koordinata doğru GB'yı izler
32° 47' 45.4"	35° 7' 10.1"	Ambelikou'nun B'sında Mevcut Türk Askeri Güçleri Ateşkes Hattındaki (TAGAKH) DN
32° 48' 1.0"	35° 6' 56.4"	Mevcut TAGAKH'nı aşağıdaki noktalardan izler.
32° 48' 12.5"	35° 6' 33.9"	
32° 48' 26.9"	35° 6' 21.7"	
32° 48' 35.6"	35° 6' 7.6"	
32° 48' 45.6"	35° 6' 3.8"	
32° 48' 55.8"	35° 5' 57.6"	
32° 49' 6.9"	35° 5' 56.0"	
32° 49' 21.5"	35° 5' 50.0"	
32° 49' 27.7"	35° 4' 43.7"	
32° 49' 37.9"	35° 5' 20.9"	
32° 50' 3.6"	35° 5' 1.2"	
32° 50' 28.7"	35° 4' 53.4"	Kuru dere yatağı
32° 50' 39.8"	35° 4' 53.9"	
32° 50' 49.6"	35° 4' 57.9"	
32° 50' 59.8"	35° 4' 56.2"	
32° 51' 6.8"	35° 4' 53.1"	
32° 51' 16.8"	35° 4' 53.6"	
32° 51' 23.9"	35° 4' 57.5"	
32° 51' 38.9"	35° 4' 58.6"	K'e döner
32° 51' 41.1"	35° 5' 3.9"	
32° 51' 47.3"	35° 5' 18.1"	
32° 51' 43.3"	35° 5' 25.1"	Skouriotissa'nın B'sı

32° 51' 46.1"	35° 5' 42.5"	
32° 51' 40.5"	35° 5' 50.0"	
32° 51' 41.3"	35° 6' 2.0"	Lefkenin GB'sı
32° 51' 55.3"	35° 6' 11.0"	
32° 52' 5.5"	35° 6' 14.4"	
32° 52' 34.1"	35° 6' 16.5"	Elektrik hattını geçer
32° 52' 59.1"	35° 6' 25.9"	Dere yatağını geçer
32° 53' 16"	35° 6' 33.7"	Yol (K) ve Kilise (G) arasından aşağıdaki koordinata doğru D'yu izler.
32° 53' 26.8"	35° 6' 34.2"	DN aşağıdaki koordinata doğru K'i izler.
32° 53' 29.6"	35° 6' 47.5"	Kalokhorio'nun KD'sunda Tepe "216" aşağıdaki koordinata doğru D'yu izler.
32° 54' 43.3"	35° 6' 52.4"	Petra'nın K'inde Tepe 19 aşağıdaki koordinata doğru GD'yu izler.
32° 55' 53.2"	35° 6' 4.4"	DN mevcut TAGAKH'nı D'ya aşağıdaki noktalardan izler
32° 56' 29.7"	35° 6' 7.5"	
32° 56' 39.1"	35° 6' 7.5"	
32° 56' 53.7"	35° 6' 10.8"	
32° 57' 9.3"	35° 6' 10.7"	
32° 57' 20.4"	35° 6' 13.4"	
32° 57' 38.9"	35° 6' 35.5"	
32° 57' 49.5"	35° 6' 44.3"	
32° 58' 0.9"	35° 6' 59.1"	
32° 58' 19.9"	35° 7' 9.6"	Kato Kourtraphas'ın K'inde DN TAGAKH'dan uzaklaşarak dere yatağı boyunca KD izler
32° 58' 15.2"	35° 7' 18.4"	
32° 57' 51.8"	35° 7' 42.6"	
32° 57' 43.8"	35° 7' 46.3"	
32° 57' 32.9"	35° 8' 1.4"	Yolu geçer
32° 57' 14.6"	35° 8' 21.9"	Tali yolu geçer
32° 57' 6.2"	35° 8' 38.5"	Vatha Laxia
32° 56' 34.5"	35° 9' 13.0"	İki yolu ve dereyi geçer
32° 55' 47.8"	35° 10' 7.5"	Prastion'un GB'sında DN aşağıdaki koordinata doğru K'i izler.
32° 55' 45.5"	35° 10' 22.2"	Gaziveren ve Prastion arasında DN yolun G'inden KB'yı aşağıdaki koordinatlardan izler
32° 56' 1.4"	35° 10' 31.5"	
32° 56' 15.3"	35° 10' 34.8"	
32° 56' 19.2"	35° 10' 37.7"	
32° 56' 30.3"	35° 10' 39.7"	
32° 56' 42.0"	35° 10' 48.9"	
32° 57' 43.4"	35° 11' 12.3"	
32° 57' 52.1"	35° 11' 10.8"	
32° 58' 17.4"	35° 11' 21.8"	Güzelyurt'u çevrelemek üzere K'e döner ve aşağıdaki koordinatlardan geçer
32° 58' 11.6"	35° 11' 31.4"	
32° 58' 18."8	35° 12' 2.5"	
32° 58' 34.0"	35° 12' 18.9"	
32° 58' 54.9"	35° 12' 30.6"	
32° 59' 34.2"	35° 12' 44.8"	
32° 59' 56.0"	35° 12' 41.9"	
33° 0' 12.2"	35° 12' 45.5"	Güzelyurt'un K'inde DN ana yolun D'su boyunca

		aşağıdaki noktalardan geçerek KD'yu izler
33° 0' 46.2"	35° 13' 36.9"	Binaların D'sundan
33° 0' 57.1"	35° 13' 37.2"	
33° 1' 1.4"	35° 13' 41.0"	
33° 1' 6.3"	35° 13' 57.7"	Ana yolun D'suna geri döner
33° 1' 48.1 "	35° 14' 36.0"	Yolun D'sunu aşağıdaki koordinata doğru izler
33° 2' 39.9"	35° 16' 14.9"	
33° 2' 41.8"	35° 16' 29.3"	Dhiorios Ormanı'nın D'sunda DN aşağıdaki koordinata doğru KD'yu izler
33° 3' 17.6"	35° 17' 17.3"	DN aşağıdaki koordinata doğru K'i izler
33° 3' 17.9"	35° 17' 49.7"	Dhiorios'un G'inde DN aşağıdaki koordinata doğru KD'yu izler
33° 4' 4.3"	35° 18' 33.1"	Yükseklik noktası "269" Çamlıbel'in K'inden aşağıdaki koordinata doğru KD'yu izler
33° 4' 26.3"	35° 18' 43.2"	Yol Kavşağının G'inde DN aşağıdaki koordinata doğru GD'yu izler
33° 4' 38.6"	35° 18' 23.6"	DN Çamlıbel'in D'sunda aşağıdaki koordinata doğru D'yu izler.
33° 5' 32.7"	35° 18' 8.7"	Kambili'nin B'sında Engel noktası "298" aşağıdaki koordinata doğru GD izler
33° 6' 28.8"	35° 17' 11.6"	Asomatos'un K'inde "234" rakımlı nokta aşağıdaki koordinata doğru KD izler
33° 7' 20.2"	35° 18' 4.2"	
33° 7' 26.6"	35° 18' 23.5"	"188" rakımlı nokta aşağıdaki koordinata doğru KD'yu izler
33° 7' 52.4"	35° 18' 52.7"	Larnaka B'sındaki yol
33° 8' 24.5"	35° 19' 7.3"	
33° 8' 48.1"	35° 19' 4.1"	"581" rakımlı nokta
33° 9' 14.5"	35° 19' 1.1"	
33° 9' 37.5"	35° 18' 43.8"	
33° 11' 20.6"	35° 18' 29.9"	Sisklipos'un KD'sunda DN aşağıdaki koordinata doğru G'yi izler
33° 11' 14.3"	35° 18' 4.1"	"471" rakımlı nokta
33° 11' 21.2"	35° 16' 59.1"	Ayios Ermolaos'un D'sunda "311" rakımlı nokta
33° 11' 14.6"	35° 16' 20.8"	
33° 11' 3.3"	35° 15' 51.4"	
33° 10' 43.5"	35° 15' 22.4"	
33° 11' 2.5"	35° 14' 6.6"	Skyllouria'nın Batı'sında DN aşağıdaki koordinata doğru GD'yu izler.
33° 15' 50.4"	35° 11' 37.6"	Alayköy'ün K'inde "164" rakımlı nokta
33° 18' 1.5"	35° 11' 7.2"	
33° 18' 43.3"	35° 11' 10.9"	
33° 19' 27.0"	35° 11' 3.5"	
33° 20' 10.6"	35° 11' 7.9"	
33° 20' 27.1"	35° 11' 7.9"	
33° 20' 50.1"	35° 11' 6.3"	Atış Alanının G'i
33° 20' 55.5"	35° 11' 4.6"	
33° 21' 1.0"	35° 10' 59.2"	DN yolda aşağıdaki koordinata doğru G'i izler
33° 20' 59.6"	35° 10' 56.3"	Dereyi G'ye aşağıdaki yerlerden geçerek izler
33° 20' 59.3"	35° 10' 54.5"	

33° 20' 57.7"	35° 10' 51.6"	
33° 20' 55.8"	35° 10' 45.7"	
33° 20' 58.1"	35° 10' 44.8"	
33° 20' 58.6"	35° 10' 40.8"	
33° 20' 59.1"	35° 10' 36.0"	
33° 21' 2.4"	35° 10' 33.1"	DN aşağıdaki kordinata doğru D'yu izler
33° 21' 5.6"	35° 10' 33.2"	
33° 21' 5.9"	35° 10' 35.0"	
33° 21' 6.7"	35° 10' 35.1"	
33° 21' 7.0"	35° 10' 37.6"	
33° 21' 10.8"	35° 10' 38.7"	
33° 21' 12.7"	35° 10' 36.89"	
33° 21' 14.8"	35° 10' 38.0"	Ledra Palace Hotel alanı
33° 21' 12.9"	35° 10' 40.7"	
33° 21' 14.6"	35° 10' 41.2"	
33° 21' 13.7"	35° 10' 43.2"	
33° 21' 16.5"	35° 10' 44.0"	
33° 21' 17.3"	35° 10' 42.4"	
33° 21' 19.6"	35° 10' 43.1"	
33° 21' 21.9"	35° 10' 42.9"	Mula Burcunun ucu. Şehir surlarını /burcun üstünü G'e Roccas burucun çevresinden aşağıdaki koordinata doğru izler
33° 21' 23.8"	35° 10' 26.3"	Baf Kapısı alanı

Lefkoşa (Sur İçi)

Boyla (E)	Enlem (N)	Açıklama
33° 21' 23.8"	35° 10' 26.3"	Baf Kapısı alanı aşağıdaki noktalardan geçerek. D'yu izler
33° 21' 26.8"	35° 10' 26.9"	
33° 21' 27.1"	35° 10' 28.2"	
33° 21' 28.3"	35° 10' 28.4"	
33° 21' 33.5"	35° 10' 27.1"	
33° 21' 36.5"	35° 10' 28.9"	
33° 21' 38.3"	35° 10' 28.7"	
33° 21' 38.1"	35° 10' 29.4"	
33° 21' 43.1"	35° 10' 29.1"	
33° 21' 44.7"	35° 10' 28.5"	
33° 21' 46.4"	35° 10' 28.6"	
33° 21' 49.4"	35° 10' 28.3"	
33° 21' 51.1"	35° 10' 27.9"	
33° 21' 53.08"	35° 10' 28.7"	
33° 21' 59.6"	35° 10' 30.7"	
33° 21' 59.9"	35° 10' 31.1"	
33° 22' 3.7"	35° 10' 32.7"	
33° 22' 3.5"	35° 10' 34.2"	
33° 22' 4.5"	35° 10' 36.5"	
33° 22' 5.9"	35° 10' 37.8"	
33° 22' 6.3"	35° 10' 39.4"	
33° 22' 7.2"	35° 10' 39.2"	
33° 22' 8.2"	35° 10' 42.6"	
33° 22' 12.0"	35° 10' 41.8"	
33° 22' 15.2"	35° 10' 41.8"	

33° 22' 15.1"	35° 10' 43.0"	Flatro Burcunun hemen K'indeki şehir surları
---------------	---------------	--

Lefkoşa (Surlar İçi) - İEÜB

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33° 22' 15.1"	35° 10' 43.0"	Flatro Burcunun hemen K'indeki şehir surları
33° 22' 14.9"	35° 10' 44.2"	
33° 22' 17.01"	35° 10' 44.5"	
33° 22' 19.8"	35° 10' 44.9"	DN yolun B kenarından aşağıdaki noktalardan geçerek K'yi izler
33° 22' 20.3"	35° 10' 57.3"	
33° 22' 20.8"	35° 11' 7.5"	
33° 22' 19.6"	35° 11' 9.9"	
33° 22' 21.4"	35° 11' 11.4"	
33° 22' 23.6"	35° 11' 16.9"	
33° 22' 28.6"	35° 11' 16.7"	
33° 22' 28.9"	35° 11' 17.6"	
33° 22' 25.6"	35° 11' 19.9"	
33° 22' 28.2"	35° 11' 26.9"	TAGAKH'nı aşağıdaki noktaları geçerek izler
33° 22' 35.7"	35° 11' 34.3"	
33° 22' 37.6"	35° 11' 42.1"	
33° 22' 42.8"	35° 11' 45.7"	
33° 22' 54.9"	35° 11' 51.7"	
33° 23' 9.8"	35° 12' 4.9"	Elektrik hattını geçer
33° 23' 17.7"	35° 12' 1.8"	
33° 23' 56.4"	35° 12' 1.9"	DN aşağıdaki koordinata doğru KD'yu izler
33° 25' 11.7"	35° 12' 49.3"	Haspolat'ın K'indeki yolu geçer ve aşağıdaki koordinata doğru GD'yu izler.
33° 25' 30.2"	35° 12' 29.9"	
33° 25' 34.2"	35° 11' 20.6"	Aritma havuzların B'sındaki yol kavşağından aşağıdaki koordinata doğru GD'yu izler
33° 27' 2.0"	35° 9' 58.7"	'126" rakımlı nokta
33° 28' 47.2"	35° 8' 26.0"	"137" rakımlı nokta aşağıdaki koordinata doğru D'yu izler
33° 31' 2.7"	35° 8' 19.8"	Ercan'ın KD'sunda Yıalias Deresindeki DN aşağıdaki koordinata doğru G'i izler
33° 31' 16.7"	35° 7' 33.9"	Ayios Eliag
33° 30' 38.8"	35° 5' 7.4"	
33° 29' 51.1"	35° 4' 14.5"	Pyroi'nin GD'sundaki yolun K'inden aşağıdaki koordinata doğru GD'yu izler
33° 30' 21.7"	35° 4' 1.3"	DN yolun K'inden aşağıdaki koordinata doğru KD'yu izler.
33° 30' 40.9"	35° 4' 13.4"	Yoldaki DN aşağıdaki noktalardan geçerek TAGAKH'nı izler
33° 30' 48.9"	35° 4' 16.9"	Elektrik hattı
33° 31' 15.2"	35° 4' 25.6"	
33° 31' 18.5"	35° 4' 31.0"	
33° 31' 27.1"	35° 4' 38.6"	
33° 31' 31.4"	35° 4' 44.9"	
33° 31' 46.8"	35° 4' 50.9"	
33° 32' 1.6"	35° 4' 52.4"	
33° 32' 13.1"	35° 4' 53.5"	
33° 32' 24.8"	35° 4' 47.8"	Athienou'nun K'indeki yoldan aşağıdaki koordinata doğru D'yu izler

33° 33' 10.5"	35° 4' 46.5"	Aşağıdaki koordinata doğru GD'yu izler
33° 35' 53.0"	35° 3' 20.2"	"300" rakımlı nokta aşağıdaki koordinata doğru D'yu izler
33° 35' 53.8"	35° 3' 20.0"	"200" aşağıdaki koordinata doğru K'yi izler
33° 38' 1.5"	35° 4' 16.9"	"136" rakımlı nokta
33° 38' 52.5"	35° 5' 11.6"	"139" rakımlı nokta Arsos'un D'su
33° 39' 8.1"	35° 5' 47.9"	"124" rakımlı nokta
33° 39' 38.1"	35° 7' 44.1"	Vadili'nin G'indeki yol
33° 39' 18.3"	35° 8' 6.4"	Vadili'de DN aşağıdaki koordinata doğru B'yı izler
33° 36' 20.8"	35° 8' 7.4"	DN aşağıdaki koordinata doğru KB'yı izler
33° 35' 37.4"	35° 9' 5.4"	DN Asha'nın GD'su
33° 36' 2.1"	35° 10' 9.7"	DN Asha'nın KD'su
33° 37' 35.2"	35° 10' 7.9"	DN Asha'nın KB'sı
33° 38' 34.7"	35° 9' 2.3"	DN Asha'nın D'su
33° 40' 11.6"	35° 9' 2.7"	
33° 40' 50.6"	35° 8' 31.4"	
33° 43' 31.1"	35° 7' 7.3"	Türkmenköy'ün K'indeki yolda DN aşağıdaki koordinata doğru G'i izler
33° 43' 37.2"	35° 6' 45.3"	Yolun B'sını takip ederek
33° 43' 39.9"	35° 6' 23.4"	
33° 43' 26.6"	35° 5' 59.6"	
33° 43' 27.3"	35° 5' 28.4"	
33° 42' 59.1"	35° 4' 13.6"	İEÜB ile birleşir

İEÜB – Ayios Nikolaos

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33° 44' 15.9"	35° 3' 22.2"	Aşağıdaki koordinata doğru K'i izler
33° 46' 5.8"	35° 6' 15.7"	Kouklia'nın D'sundaki yol
33° 44' 46.9"	35° 8' 43.0"	Sigouris Kalesinde yolu keser
33° 43' 12.2"	35° 10' 47.9"	Pygra'nın G'indeki yolda DN yolu aşağıdaki noktalardan geçerek.D'yu izler:
33° 43' 53.9"	35° 10' 43.4"	
33° 44' 19.3"	35° 10' 37.9"	
33° 45' 10.8"	35° 10' 40.1"	
33° 45' 25.4"	35° 10' 36.7"	Prastio'daki X yolların G'i
33° 46' 14.8"	35° 10' 19.4"	
33° 47' 17.4"	35° 10' 14.4"	Gaidhouras'ın K'indeki yol
33° 47' 35.5"	35° 10' 15.4"	DN Gaidhouras'ın KD'su
33° 52' 20.0"	35° 7' 25.2"	İEÜB işaret No. 204 Ayios Nikolaos

İEÜB (AyNik) – Gazi Mağusa

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33° 54' 28.8"	35° 5' 45.9"	İEÜB işaret No. 243 aşağıdaki koordinatlara doğru KB'yı izler
33° 54' 25.6"	35° 5' 52.5"	DN aşağıdaki noktalardan geçerek yolun G'inden KD'yu izler
33° 54' 40.9"	35° 6' 2.0"	
33° 54' 43.7"	35° 6' 2.8"	
33° 54' 43.7"	35° 6' 4.1"	
33° 55' 18.5"	35° 6' 34.7"	
33° 55' 25.9"	35° 6' 39.2"	
33° 55' 25.0"	35° 6' 40.5"	

33° 55' 29.2"	35° 6' 42.7"	
33° 55' 29.6"	35° 6' 42.1"	
33° 55' 35.7"	35° 6' 46.3"	
33° 55' 44.6"	35° 6' 52.4"	
33° 55' 45.3"	35° 6' 52.1"	
33° 55' 51.0"	35° 6' 56.5"	
33° 55' 50.6"	35° 6' 57.4"	
33° 56' 7.9"	35° 7' 5.8"	DN Müslüman mezarlığı ve belediye binasının çevresinde GD'dan aşağıdaki noktalardan geçerek G' i izler
33° 56' 10.9"	35° 7' 2.9"	
33° 56' 10.5"	35° 6' 57.4"	
33° 56' 19.2"	35° 6' 55.3"	
33° 56' 30.4"	35° 6' 58.5"	
33° 56' 43.3"	35° 6' 55.1"	
33° 56' 43.9"	35° 6' 55.5"	
33° 56' 41.2"	35° 7' 0.6"	
33° 56' 37.8"	35° 7' 4.0"	
33° 56' 38.2"	35° 7' 4.6"	
33° 56' 38.0"	35° 7' 5.4"	
33° 56' 38.3"	35° 7' 8.1"	
33° 56' 37.2"	35° 7' 9.3"	
33° 56' 37.1"	35° 7' 11.7"	
33° 56' 38.8"	35° 7' 11.5"	
33° 56' 41.8"	35° 7' 11.2"	
33° 56' 42.3"	35° 7' 11.8"	
33° 56' 44.0"	35° 7' 12.1"	
33° 56' 44.4"	35° 7' 13.3"	
33° 57' 5.4"	35° 7' 15.4"	
33° 57' 10.8"	35° 7' 15.2"	
33° 57' 13.6"	35° 7' 16.8"	
33° 57' 15.3"	35° 7' 17.6"	Nisi Tou Jieri'ye giden geçityol
33° 57' 17.3"	35° 7' 19.9"	
33° 57' 17.3"	35° 7' 20.7"	Nisi Tou Jieri'nin doğu sahil şeridi

Pyrga Pocket

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33° 43' 11.5"	35° 10' 51.7"	GB köşesi
33° 43' 11.6"	35° 11' 30.34"	KB köşesi
33° 44' 18.5"	35° 11' 28.1"	KD köşesi
33° 44' 19.9"	13° 10' 46.1"	GD köşesi

Kormacit – Kuzey Batı köşesinden Saat yönünde

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33° 0' 0.2"	35° 21' 10.6"	
33° 0' 21.2"	35° 21' 10.6"	"250" rakımlı nokta
33° 0' 58.5"	35° 20' 52.8"	"281" rakımlı nokta
33° 1' 19.3"	35° 20' 34.6"	
33° 1' 19.1"	35° 19' 59.8"	
33° 0' 0.2"	35° 19' 59.8"	Noktada biter
33° 0' 0.2"	35° 21' 10.6"	

Louroujina Pocket – Kuzey Doğu köşesinden saat yönünde

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33° 30' 14.5"	35° 3' 56.1"	
33° 29' 48.2"	35° 3' 32.9"	
33° 29' 42.2"	35° 3' 18.1"	
33° 29' 25.7"	35° 2' 50.2"	
33° 28' 43.2"	35° 0' 26.1"	GD köşesi
33° 27' 46.9"	35° 0' 20.6"	Louroujina'nın G'i
33° 27' 10.4"	35° 0' 36.9"	GB köşesi
33° 27' 11.9"	35° 1' 23.7"	
33° 27' 54.4"	35° 2' 44.7"	
33° 29' 17.9"	35° 3' 49.7"	
33° 29' 27.3"	35° 3' 59.9"	
33° 29' 41.1"	35° 4' 9.8"	KB köşesi
33° 30' 14.5"	35° 3' 56.1"	KB köşesinde noktalamır

EÜB değişikliğinin ardından Sınırlara eklenir

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33° 42' 58.7"	35° 4' 11.7"	İEÜB İŞARET No. 71 yolun B'sından G'î aşağıdaki koordinata doğru izler
33° 42' 41.6"	35° 3' 33.6"	DN eski Larnaka/Gazi Mağusa Bölge sınırı boyunca B'yı izler ve aşağıdaki noktalardan geçer:
33° 42' 29.5"	35° 3' 34.6"	
33° 41' 32.7"	35° 3' 40.1"	
33° 41' 13.8"	35° 3' 40.2"	
33° 40' 29.1"	35° 3' 33.2"	İşaret No 57'nin hemen K'inde İEÜB sınırına birleşir ve İEÜB sınırını G'den aşağıdaki koordinata doğru izler
33° 42' 15.2"	35° 1' 36.61"	İEÜB sınır işaret No. 35 aşağıdaki koordinata doğru D'yu izler
33° 42' 19.3"	35° 1' 35.9"	Yolun K'î
33° 42' 23.7"	35° 1' 34.8"	
33° 42' 31.5"	35° 1' 30.2"	DN aşağıdaki koordinata doğru KD'yu izler
33° 42' 41.0"	35° 1' 36.5"	
33° 43' 13.9"	35° 2' 13.6"	
33° 43' 32.9"	35° 2' 22.9"	
33° 43' 43.1"	35° 2' 42.9"	
33° 44' 15.8"	35° 3' 22.0"	İEÜB sınır işaret No. 111

EK 2: TOPRAK AYARLAMA HARİTALARI

Harita

Harita

Harita

EK 3: TOPRAK AYARLAMADA ARA AŞAMALARIN AYRINTILI AÇIKLAMASI

Not: Aşağıdaki tablolarda listelenen coğrafi koordinatlar Birleşik Krallık Savunma Bakanlığı'nın K717 seri numaralı 1:50,000 ölçekli haritasının dijital kopyasından alınmıştır.

Aşama 1 – 104 gün sonra Kıbrıs Rum Devleti'ne devredilecekler. Aşama 1 UNFICYP'in Tampon Bölge (TB) üzerindeki yetkilerini teslim etmesini ve Maraş ve Kokkina'nın devredilmesini kapsar. Bu Aşama sınırı, iade edilecek Erenköy cebi ve Maraş hariç genel olarak TB'nin kuzey kenarını takip eder, detayı şöyle:

Varosha

Boylam (E)	Enlem(N)	Açıklama
33°59'57.90"	35°4'13.46"	Aşağıdaki koordinata doğru kıyı boyunca
33°57'28.40	35°7'4.05"	Daha sonra Çit boyunca
33°57'9.25"	35°7'8.36"	
33°56'52.06"	35°7'8.08"	
33°56'47.34"	35°6'52.75"	
33°57'3.20"	35°6'26.06"	
33°57'1.40"	35°6'1.99"	
33°57'3.31"	35°5'52.43"	
33°57'24.42"	35°5'0.36"	
33°57'56.92	35°5'15.05"	
33°58'0.24"	35°4'56.34"	
33°58'22.99"	35°4'15.47"	Tampon bölge (TB)'nin kuzey kenarına birleşir

Aşama 2 – 6 ay sonra Kıbrıs Rum Devleti'ne devredilecekler: Aşama 2 dönemindeki sınır hattı aşama 1 ile aynı olup, buna Düzce ve Taşköy'ün ayrıntıları aşağıda verilen devredilecek bölgeleri eklenir:

Achna

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33°48'54.81"	35°4'12.51"	EÜB Sınırında
33°45'48.74"	35°3'48.46"	
33°45'43.46"	35°3'44.49"	
33°46'5.29"	35°2'35.35"	EÜB Sınırında

Petra

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
32°55'53.22"	35°6'4.79"	TB'nin kuzey kenarına birleşir
32°55'21.12"	35°6'29.86"	
32°54'42.81"	35°6'52.79"	
32°53'29.86"	35°6'47.63"	
32°53'25.74"	35°6'37.85"	

32°53'27.29"	35°6'35.72"	
32°53'25.74"	35°6'34.01"	
32°53'13.84"	35°6'34.01"	
32°53'4.02"	35°6'28.05"	TB'nin kuzey kenarına birleşir

Aşama 3 – 1 yıl 3 ay sonra, son 3 ayında genişletilmiş Birleşmiş Milletler denetimiyle Kıbrıs Rum Devletine devredilecekler: Aşama 3 dönemi sınır hattı aşama 2 ile aynı olup, buna Bademliköy/Ömerli ve Kırklar'ın aşağıda ayrıntıları verilen devredilecek alanları eklenir:

Bademliköy/Ömerli

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
32°47'26.31"	35°7'24.11"	TB'nin kuzey kenarına birleşir
32°47'22.82"	35°7'40.69"	
32°47'3.01"	35°8'21.93"	
32°46'17.63"	35°8'42.89"	
32°46'2.32"	35°8'53.79"	
32°45'54.44"	35°8'54.99"	
32°45'46.07"	35°8'53.75"	
32°45'23.43"	35°8'45.62"	
32°45'11.10"	35°8'50.04"	
32°44'44.97"	38°8'54.85"	
32°44'35.12"	35°8'54.82"	
32°44'25.75"	35°8'56.83"	
32°43'44.91"	35°8'40.55"	
32°43'43.93"	35°8'38.53"	TB'nin kuzey kenarına birleşir

Kırklar

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
32°25'3.64"	35°10'18.11"	TB'nin kuzey kenarına birleşir
32°25'43.96"	35°10'8.13"	
32°26'45.03"	35°10'13.89"	
32°28'46.70"	35°8'26.25"	'137' rakımlı mevki
32°31'2.53"	35°8'20.49"	VIALIAS Dere yatağı
32°31'16.78"	35°7'34.36"	
32°30'38.10"	35°5'7.64"	
32°29'50.41"	35°4'16.18"	
32°30'21.74"	35°4'1059"	
32°30'14.68"	35°5'56.80"	
32°29'40.77"	35°4'10.44"	
32°28'47.06"	35°3'27.67"	TB'nin kuzey kenarına birleşir

Aşama 4 – 2 yıl 6 ay sonra, son 6 ayında Birleşmiş Milletlerin genişletilmiş denetimiyle Kıbrıs Rum Devletine devredilecekler. Aşama 4 sınır hattı aşama 3 ile aynı olup buna güney Gazi Mağusa, Çayönü/Güvercinlik, Akdoğan/Türkmenköy, Gayretköy ve Yeşilirmak/Soli'nin aşağıda ayrıntıları verilen devredilecek alanları eklenir:

Güney Gazi Mağusa

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33°57'57"2.98"	35°5'51.42"	Maraş hattı ile birleşir ve aşağıdaki koordinata doğru tali yolu izler
33°55'55.77"	35°5'28.55"	
33°55'26.85"	35°5'37.49"	
33°54'58.10"	35°5'11.11"	EÜB sınırı köşesinde

Çayönü/Güvercinlik

Boylam (E)	Enlem(N)	Açıklama
33°52'19.71"	35°7'24.71"	EÜB sınırında
33°45'27.93"	35°7'27.48"	Daha sonra son sınırı izler
33°44'15.26"	35°3'22.52"	EÜB sınırında

Türkmenköy/Akdoğan

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33°43'0.34"	35°4'11.89"	EÜB sınırında nihai sınırı izler
33°43'31.64"	35°7'6.99"	
33°39'28.55"	35°7'9.19"	Nihai sınırda aşağıdaki koordinata doğru nihai sınırı izler
33°32'26.68"	35°4'47.4"	

Gayretköy

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33°7'6.00"	35°10'1.03"	TB'nin kuzey kenarına birleşir
33°6'51.78"	35°10'17.46"	
33°6'39.61"	35°10'25.59"	
33°6'5.14"	35°10'31.09"	
33°5'40.32"	35°10'29.20"	
33°5'36.18"	35°10'19.98"	TB'nin kuzey kenarına birleşir

Yeşilirmak/Soli

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
32°47'30.75"	35°7'22.33"	TB'nin kuzey kenarına birleşir
32°47'42.35"	35°7'37.65"	
32°47'59.71"	35°8'24.08"	
32°48'5.45"	35°8'55.67"	Kıyıya birleşir

Aşama 5 – 3 yıl sonra, son 6 ayında genişletilmiş Birleşmiş Milletler denetimiyle Kıbrıs Rum Devleti'ne devredilecekler: Aşama 5 dönemi sınır hattı aşama 4 ile aynı Olup, buna Gazi Mağusa, Haspolat, Alayköy, Bostancı'nın aşağıda ayrıntıları verilen devredilecek alanları eklenir:

Gazi Mağusa

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33°57'11.28"	35°7'15.01"	Sahilde aşağıdaki kordinata doğru nihai sınırı izler
33°54'21.16"	35°5'51.76"	EÜB sınırında

Haspolat

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33°26'44.57"	35°10'13.87"	Safha 3 sınırında aşağıdaki kordinata doğru nihai sınırı izler
33°23'58.58"	35°12'3.58"	

Alayköy

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33°19'12.48"	35°10'51.85"	Nihai sınır hattında aşağıdaki kordinata doğru Nihai sınırı izler
33°15'49.58"	35°11'37.29"	Nihai sınır hattında Dönem hattını izler
33°14'54.21"	35°11'27.11"	
33°13'20.59"	35°11'2.00"	TB'nin kuzey kenarına birleşir

Bostancı

Boylam (E)	Enlem (N)	Açıklama
33°1'38.42"	35°9'38.43"	TB'nin kuzey kenarına birleşir
33°1'30.36"	35°9'58.77"	
33°1'20.59"	35°10'6.80"	
33°0'58.62"	35°10'16.24"	
33°0'24.38"	35°10'24.07"	
32°59'53.09"	35°10'26.08"	
32°59'32.07"	35°10'18.05"	
32°58'8.99"	35°9'31.27"	

32°56'45.69"	35°9'0.34"	Nihai sınır hattında aşağıdaki kordinata doğru Nihai sınırı izler
32°58'20.28"	35°7'9.79"	TB'nin kuzey kenarına birleşir

**Aşama 6 – 3 yıl 6 ay sonra, son 10 ayında genişletilmiş Birleşmiş Milletler
gözetimiyle Kıbrıs Rum Devletine devredilecekler:** Aşama 6 son sınır hattıdır.

İLAVE VII: 1963 YILINDAN BU YANA YAŞANAN OLAYLARDAN ETKİLENMİŞ MALLARIN ELE ALINMASI

KISIM I: GENEL MADDELER	95
KISIM II: MÜLKİYET HAKLARININ KULLANIMININ DÜZENLENMESİ	96
Bölüm A: Tazminat	97
Bölüm B: Mülkün iadesi	99
Bölüm C: Satış, takas ve uzun vadeli kiralama.....	101
KISIM III: KULLANIM KAYBI	102
KISIM IV: YARGISAL DENETİM.....	102
KISIM V: TADİLAT	103
EK 1: TANIMLAR	104
EK 2: KIBRIS MÜLKİYET KURULU VE TAZMİNAT DÜZENLEMELERİ	108
Bölüm A: Kıbrıs Mülkiyet Kurulunun oluşumu, işleyişi, yetkileri, personeli ve giderleri.....	108
Bölüm B: Mülkiyet Kuruluna ya da Mülkiyet Kurulu aracılığıyla transfer edilen <i>mülkün</i> yönetimi	116
Bölüm C: <i>Etkilenmiş mal</i> hakkında karar verme ve talepler	117
Bölüm D: Kiralamaya yardım	119
Bölüm E: Tazmin fonu, senetleri ve mülk değer biçme sertifikaları.....	120
EK 3: ŞİMDİKİ KULLANICILARIN LEHİNE ÖNLEMLER.....	122
Bölüm A: <i>Etkilenmiş malın</i> boşaltılması için son tarihin uzatılması	122
Bölüm B: Öncelikli borçlar	123
Bölüm C: Öncelik hakkı	124
EK 4: TOPRAK AYARLAMASINA TABİ BÖLGELERDE YER ALAN EMLAK	126

Kısım I: GENEL MADDELER

Madde 1 Genel hükümler

1. Bu Ekte ve ilavelerinde yer alan hükümler toplumlar arası çatışma, askeri müdahaleler veya 1963 Aralık ile Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girişi arasındaki dönemde adanın çözümsüz kalan bölünmesi nedeniyle *etkilenmiş malları* ele almakta, ve bu *mallarla* ilgili sorunları ele alacak bir olağanüstü rejim önermektedir. Bu Ekteki ve ilişigindeki hükümler, bu hükümlerin kapsamındaki tüm konular Mülkiyet Kurulu veya Anayasa Mahkemesi tarafından sonuçlandırılana kadar söz konusu *emlak* için geçerli olmaya devam edecektir.
2. Bu Ekte ve ilişiklerinde kullanılan Terimler Ek 1'de tanımlanmıştır.
3. Bu ekte ve ilişiklerinde yer alan hükümler bundan böyle 'bu hükümler' olarak anılacaktır.

Madde 2 Kıbrıs Mülkiyet Kurulu

Bu hükümler, aksi açıkça belirtilmediği takdirde Kıbrıs Mülkiyet Kurulu ve onun bölümleri olan Talep Bürosu, Kıbrıs İskân Bürosu ve Tazminat Bürosu tarafından uygulanacaktır. Bu kurulun oluşumu, yetkileri, ve yöntemi ve Kurul ile ilgili federal hükümet ve kurucu devletlerin yükümlülükleri Ek 2'de düzenlenmektedir.

Madde 3 Toprak ayarlamasına tabi bölgelerdeki emlak

Toprak düzenlemesine tabi bölgelerde bulunan *emlak* Ek 4 uyarınca düzenlenir. Ek 4'te özel hüküm bulunmaması halinde, bu Ekte yer alan diğer hükümler geçerli olacaktır.

Madde 4 Dini alanlar

1. Kiliseler ve Evkaf, hiçbir istisna olmaksızın ve Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içinde, mülkiyetlerinde olup 1963 ya da 1974 yıllarında *dini* alan olarak kullanmakta oldukları *herhangi bir etkilenmiş malın tasarrufunu geri alma hakkına sahip olacaklardır*.
2. Bu Madde, Kiliselerin ve Evkafın herhangi bir *etkilenmiş malın tasarrufunun* bu hükümler uyarınca *iadesi* yerine tazminat talep etme haklarını kısıtlamayacaktır.

KISIM II: MÜLKİYET HAKLARININ KULLANIMININ DÜZENLENMESİ

Madde 5 Etkilenmiş mal ile ilgili işlemlerin, davaların ve değişikliklerin askıya alınması

1. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesi üzerine, *etkilenmiş mal ile ilgili* Kıbrıs'ta herhangi bir mahkeme veya yasal veya yönetsel bir makam nezdindeki herhangi bir ticari işlem, muamele veya dava, veya herhangi bir fiziksel değişiklik (küçük veya acil bakım işlemleri hariç), Mülkiyet Kurulu aşağıdaki adımları atıncaya kadar askıya alınacak veya yasaklanacaktır:
 - a. Bu tür işlem, yargılama yöntemi ya da fiziksel değişikliğin yapılmasına veya devam etmesine izin vermek;
 - b. İşlemleri veya yargılamayı başka bir yetkili mahkeme veya makama havale etmek; veya
 - c. Mülk ile ilgili olarak nihai bir karar vermek.
2. Kuruluş Anlaşmasının etkilenmiş mal ile ilgili tüm sorunlara ülke içinde başvurulacak yasal yollar sağladığı akılda tutularak, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti, 1950 tarihli Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesinin 37. Maddesi uyarınca, ve Kuruluş Anlaşmasının etkilenmiş mal ile ilgili tüm sorunlara ülke içinde başvurulacak yasal yollar sağlamasına atıfta bulunularak Ek 5'de bir örneği görülen mektupla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesini Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin tek sorumlu Taraf Devlet olduğundan haberdar edecek ve Mahkemeden, görülmekte olan bu davaların üzerinde anlaşılacak yerel mekanizma ile çözümlenmesine imkan tanımak için etkilenmiş mal ile ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi huzurunda bulunan davaların iptalini talep edecektir.

Madde 6 Talepler ve başvurular

1. *Tasarrufu kaybetmiş mal sahibi malın tapusu karşılığında tazminat talep edebilir veya mülkünün tasarrufunun iadesini talep edebilir.*
2. Etkilenmiş malın *şimdiki kullanıcısı*, aynı zamanda kendisi de mülkünü kaybeden bir kişi ise veya mülke yapılan bir esaslı geliştirmenin sahibi ise, söz konusu *mülkün* tapusunu almak üzere başvuruda bulunabilir.
3. Tasarrufu iade edilecek olan malın *şimdiki kullanıcıları*, Ek 3'te detaylandırılan özel önlemlerden yararlanmak için başvuruda bulunabilirler.
4. Bu talepler ve başvurular, belirtilen zaman sınırı içinde Mülkiyet Kuruluna yapılacak ve bu hükümler uyarınca ele alınarak karara bağlanacaktır.
5. Tapu devri ya da tasarrufun iadesi için yapılması şart koşulan tüm ödemeler, Mülkiyet Kurulunun ilgili kararı almasından itibaren üç yıl içinde – alınan karar daha önceki bir tarih belirlemezse – Mülkiyet Kuruluna yapılacaktır. Tapu devri veya tasarrufun iadesi, şart koşulan ödemeler eksiksiz olarak yapılmaya kadar yürürlüğe girmeyecektir. Söz konusu

ödemelerin zamanında yapılmaması, mülk ile ilgili hakların kaybedilmesine veya haklarda değişiklik yapılmasına yol açabilir.

Madde 7 Hasarla ilgili sorumluluk

11 Kasım 2002 tarihinden sonra mülke ciddi zarar vermekten ya da tahrip etmekten sorumlu bulunan kişiler, mülkün piyasa değerini aşmamak üzere verilen zararın maliyetini *tasarrufu kaybetmiş mal sahibine* ve/veya Mülkiyet Kuruluna ödemekle yükümlü olacaktır. Ayrıca, Mülkiyet Kurulu söz konusu kişileri para cezasına çarptırabilir veya daha önceden bu kişilerin lehine alınan kararların değiştirilmesi dahil, sair cezai tedbirler alabilir.

Bölüm A: Tazminat

Madde 8 Tam ve etkin tazminat hakkı

1. *Malının tasarrufunu kaybetmiş* herhangi bir *mal sahibi*, *etkilenmiş malın* Mülkiyet Kuruluna devredilmesi karşılığında, Mülkiyet Kurulunun uluslararası standartlara göre belirlediği tam ve nakit tazminatı (bundan böyle "tazminat" olarak adlandırılacaktır) talep etme hakkına sahip olacaktır.
2. Tazminat hakkı, bu hükümlerde aksi belirtilmediği takdirde Mülkiyet Kurulu tarafından *şimdiki değer* üzerinden değerlendirilecek ve ödenecektir.
3. Tazminat, tazminat fonu tarafından verilen hem tazminat senetleri ile hem de mülk yeniden değerlendirilme sertifikalarıyla ödenecektir. Tazminat Fonunun kuruluşu, senetlerin ihracı ve kullanımı ve mülk yeniden değerlendirilme sertifikaları Ek 2'deki hükümler uyarınca düzenlenecektir.
4. *Tasarrufu kaybetmiş mal sahipleri*, aşağıdaki koşullar uyarınca tasarrufu geri almadığı durumlarda, tazminat hakkına sahip olacaktır.

Madde 9 Kurumların sahip olduğu emlak

Kurumların, *dini alanların* dışında sahip olduğu *etkilenmiş malların mülkiyeti*, tazminat karşılığında Mülkiyet Kuruluna devredilecektir.

Madde 10 Kamu yararına kullanılan emlak

Kuruluş Anlaşması yürürlüğe girdiği zaman kamu yararına kullanılmakta olan etkilenmiş malın tasarrufu, mecburi istimlakın objektif olarak gerektiği durumlarda, ilgili yetkili makamın *şimdiki değeri* üzerinden Mülkiyet Kuruluna ödeme yapması karşılığında federal hükümete veya ilgili kurucu devlete devredilecektir.

Madde 11 Askeri amaçlar için gerekli olan mülk

İttifak Antlaşması Ek Protokollerinde ya da eklerinde askeri amaçlar için ihtiyaç duyulduğu belirtilen etkilenmiş mal, ilgili kurucu devlet tarafından Mülkiyet Kuruluna *şimdiki değeri* üzerinden ödeme yapılması karşılığında bulunduğu kurucu devlete devredilecektir.

Madde 12 Tasarrufunu kaybeden mülk sahipleri tarafından halen kullanılmakta olan mülk

1. Bir etkilenmiş malın tasarrufunu kaybetmiş olan ve başka benzer değerde bir etkilenmiş malı halen kullanmakta olan kişi, bu malı devamlı olarak en az on yıldır sürekli kullanması halinde, tasarrufunu kaybetmiş olduğu malına karşılık olarak kullanmakta olduğu malın tasarrufunu Mülkiyet Kurulundan talep edebilir.
2. İlgili kişinin halen kullanmakta olduğu etkilenmiş malın *şimdiki değeri*, *tasarrufunu kaybettiği malın şimdiki değerinden* %50'den daha fazla değilse bu talebi kabul edilecektir.
3. *Etkilenmiş malın şimdiki değeri*, tasarrufu kaybedilen *mülkün* değerinden %50'nin üzerinde fazla olması halinde, Mülkiyet Kurulu tasarrufu kaybetmiş mal sahibi ile şimdiki kullanıcının dostane bir anlaşmaya varmaları için yardımcı olacaktır. Bu girişimin başarısız olması halinde, Mülkiyet Kurulu her iki tarafın argümanlarını göz önüne alarak *mülkün* takas edilmesini kabul edebilir veya ret edebilir veya malı uygun göreceği şekilde bölebilir.
4. *Etkilenmiş malın şimdiki değeri*, halihazır kullanıcının elinden alınan mülkün şimdiki değerinden daha az ise, bu kullanıcı aradaki değer farkı için tazmin edilmeyi talep edebilir.
5. *Etkilenmiş malın şimdiki değeri*, *halihazır kullanıcının tasarrufunu kaybettiği malın değerinden* daha fazla ise, tasarruf hakkının devredilmesinden önce aradaki fark Mülkiyet Kuruluna ödenecektir.

Madde 13 Tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerinden malı satın alan kişiler tarafından kullanılmakta olan emlak

1. Tasarrufu kaybetmiş mal sahibine (bundan böyle "satıcı" olarak adlandırılacaktır) devredilen ve satıcının tasarrufunu kaybettiği bir mal ile benzer değerde olan bir etkilenmiş malı satın alan birisi (veya bu kişinin varisleri), kendisinin ve satıcının ve varislerinin müştereken etkilenmiş malın son 10 yıl içerisindeki kullanıcısı olmaları halinde, satıcının Madde 12 uyarınca bu etkilenmiş maldaki hak ve yükümlülüklerinin aynısına sahip olacaktır. Satıcının tasarrufunu evvelce kaybettiği mal Mülkiyet Kuruluna devredilecektir. Etkilenmiş malın şimdiki değerinin, satıcının tasarrufunu kaybettiği mülkün değerinden az olması halinde, satıcı bu farkın tazmin edilmesini isteyebilir.

2. Mülkiyet Kurulu mezkur malın mülkiyetini, satıcı tasarrufunu malı evvelce yasal yollar ile satarak kaybettiğinden alamıyorsa bu hüküm uygulanmaz.

Madde 14 Üzerinde esaslı geliştirme yapılan mallar

Etkilenmiş mal üzerinde yapılan esaslı geliştirmenin sahibi, mezkur malın geliştirme öncesi halinin şimdiki değeri üzerinden ödeme yapması karşılığında bu *mülk*ün tasarrufunu almak için başvurabilir. Mülkiyet Kurulu, tasarrufunu kaybeden *mal sahibine maldaki hakkının şimdiki değeri* üzerinden tazminat ödenmesinden sonra tasarrufun devir emrini verecektir.

Bölüm B: Mülkiyetin iadesi

Madde 15 Emlakin iadesi için uygunluk

Yukarıdaki kategoriler kapsamında olmayan etkilenmiş mal, malların iadesi için uygun olacaktır.

Madde 16 Emlakin iadesi için anlaşılmış seviyeler

1. *Tasarrufu kaybetmiş her mülk sahibine (kurumlar hariç), iade hakkıade hakkı* sınırları içinde *etkilenmiş malını geri alma* hakkı verilmiştir. Bu anlamda, kişiler iadeye uygun olan *etkilenmiş malının* herhangi birini seçebilirler.
2. *Iade hakkıade hakkı*, tasarrufu kaybetmiş mal sahibine inşa edildiği zaman sahibi olduğu veya son on yıl içinde yaşadığı bir meskenin iade edilmesi için izin vermeye yeterli değilse, *tasarrufu kaybetmiş mal sahibi* meskeninin ve tasarrufunu kaybettiği arazinin bitişiğinde bir *dönüme* kadar toprağın iadesine hak kazanacaktır. *Tasarrufu kaybetmiş mal sahibinin etkilenmiş malı* tasarruf kaybedildiğinden bu yana bölünmüş veya parsellenmişse, bu özel kural, sanki *tasarrufu kaybetmiş ilk mal sahibi* tarafından tek bir tazminat talebi yapılmışçasına sadece hak sahibi olan tüm varislerin toplu *iade haklarına* uygulanacaktır. Şayet *tasarrufu kaybetmiş* böyle bir *mülk sahibi malı* gönüllü olarak *mevcut kullanıcıya* bırakırsa, 4. paragraf uyarınca kendisine , bu paragrafta göre hak kazanacağı ölçü ve değerde *mülkü* seçim hakkı tanınacaktır.
3. Eğer tasarrufu kaybetmiş mal sahibi kendisine iade edilmesi için, kendi inşa etmediği ve son on yıl içinde yaşamadığı ve de son on yıldır *şimdiki kullanıcı* tarafından kullanılmakta olan bir meskeni seçerse, Mülkiyet Kurulu iade hakkı tanıyıp tanımama kararını verirken konuyla ilgili tüm etmenleri dikkate alarak takdir yetkisini kullanacaktır. Mülkiyet Kurulu şayet böyle bir meskenin iade hakkını tanımazsa, *tasarrufunu kaybetmiş mal sahibi* iade için uygun olan başka bir etkilenmiş malını seçecektir. Böyle bir uygun mülkün mevcut olmaması durumunda, aşağıdaki paragraf uygulanacaktır.

4. Eğer *iade hakkı tasarrufu kaybetmiş mal sahibinin* iade için uygun bulunan *etkilenmiş malının* ölçümünden veya değerinden daha fazlaysa, veya bu Maddenin 1,2 veya 3. Paragraflarına göre mülkünü geri almak için uygun bulunan *tasarrufunu kaybetmiş mal sahibi* gönüllü olarak şimdiki kullanıcısına bırakırsa, böyle bir mülk sahibi 10 yaşından sonra mülkünden çıkarılmış olmak koşuluyla:
 - a. *İade hakkını* aynı köy veya belediye sınırları içinden başka bir tasarrufunu kaybetmiş mal sahibine satabilir;
 - b. *İade hakkını* Mülkiyet Kurulunun elinde bulunanlar arasından seçeceği köy veya belediye sınırları, veya eşdeğer bir emlak yoksa komşu köy veya belediye sınırları içinden başka bir mülkle takas edebilir; veya
 - c. tazminat alabilir ve aynı köy veya belediye sınırları içinde eşdeğer büyüklük ve değerde mülk satın alabilir.
5. Beş dönümden veya sulanabilir olanlarda iki dönümden daha küçük parsellere bölünme sonucunu doğuracaksa tarımsal araziler iade edilmeyecektir. Mülkiyet Kurulu diğer arazi parsellerin iadesi için en küçük parsel ölçüsünü düzenleyecek ve karar verecektir.³⁰
6. Eğer *iade hakkı* bir meskenin veya minimum büyüklükteki tarımsal arazi parselinin eski sahibine iadesine imkân tanımıyorsa, tasarrufu kaybetmiş mal sahibi *iade hakkını* aynı köy yada belediye sınırları içinden başka bir tasarrufu kaybetmiş mal sahibine satabilir veya tazminat almayı seçebilir.
7. Satın alınan *iade hakkı* aynı köy veya belediye sınırları içinden diğer *mülkiyet iadesi hakedişleriyle* bir araya toplanabilir ve bu köy veya belediye sınırları içinde mülk edinmek üzere kullanılabilir.
8. Bu sınırlamalar *dini alanlara* veya Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı yıl içinde sınırsız geri dönüş ve 1974 yılında Maronitlerin önceden yerleşmiş olduğu köyler için ya da Dipkarpaz, Yeni Erenköy, Sipahi, Adaçay ve'dan oluşan Karpaz köylerinde ikametgâh tespiti hakkını kullanmış *tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerine* ait, mülk iadesi için uygun görülen emlake veya Agios Georgoudi, Agios Theodoros, Alevga, Erenköy, Mansoura ve Selladi tou Appi'den oluşan içDillirga köyleri için geçerli olmayacaktır. Bu anlamda Mülkiyet Kurulu Kuruluş Anlaşmasının Yürürlüğe girmesinden sonraki ilk altı yıl içinde ilgili emlakı hiç bir biçimde kalıcı olarak elden çıkarmayacaktır.

Madde 17 Hakların iadesi için moratoryum

Mülkiyet Kurulunun hiçbir emri, *etkilenmiş malın* tasarrufunun, tasarrufu kaybetmiş mal sahibine iade edilmesini aşağıdaki tarihlerden önce şart koşmayacaktır:

- a. O tarihte boş bulunan *mülk* için Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından üç yıl sonra; veya

³⁰ **Gözlem:** Hissedarların şahsi amaçları için kullandıkları ayrı ve müstakil konutlara ilişkin hisse semetlerine sahip olduğu şirketler dışında, tek sahibi olan binalar mülk iadesi amacıyla parsellere bölünmeyecektir.

- b. Diğer tüm durumlar için, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından beş yıl sonra.

Madde 18 İade edilen mülk üzerindeki geliştirmeler

1. İade edilecek mülkün şimdiki değerinin %10'undan veya 3,000 Kıbrıs lirası'ndan, hangisi daha düşük değerdeyse, daha fazla piyasa değeri tutarında bir geliştirmenin sahibi, maldaki menfaatinin tazmin edilmesi için başvuruda bulunabilir.
2. Tasarrufu kaybetmiş mal sahibi, tasarrufun iadesinin ardından etkilenmiş mal üzerinde yapılan geliştirmenin piyasa değerini Mülkiyet Kuruluna ödediği takdirde yapılan geliştirmeyi tutmaya devam etme hakkına sahip olacaktır.
3. Tasarrufu kaybetmiş mal sahibinin, yapılan geliştirmenin bu mülkün gelecekteki kendi kullanım amacına uygun olmadığına dair Mülkiyet Kurulunu ikna etmesi halinde, ve gelecek için tasarlanan kullanım amacının tasarrufu kaybetmeden öncesindeki kullanım amacına az ya da çok benzemesi halinde bu tür bir ödeme yapması gerekmeyecektir. Mülkiyet Kurulunun, tasarrufu kaybetmiş mal sahibinin veya varislerinin bu geliştirmeden yararlandığını sonradan saptaması halinde, bu Maddenin 1. paragrafı uyarınca geliştirmeyi yapan kişiye ödenen tazminatın tahsili için takibat yapabilecektir.

Bölüm C: Uzun vadeli kiralama

Madde 19 Uzun vadeli kiralama talebi

1. Yukarıdaki şartlara göre 100 dönümden daha fazla mülk iadesi yapılan bir tasarrufunu kaybetmiş mal sahibi, en az yirmi yıllık bir süreyle olmak üzere, uzun vadeli kiralama için arazinin yer aldığı kurucu devletin dahili kurucu devlet vatandaşlığı statüsüne sahip herhangi bir kişiye 100 dönümü aşan miktarda arazi önerecektir. Bu tür uzun dönemli kiralamalar sadece *kişisel amaçlı kullanımlar* için olabilir ve Mülkiyet Kurulu kanalıyla piyasa değeri üzerinden düzenlenecektir.
2. Şimdiki kullanıcı 30 gün içinde kullanmak koşuluyla öncelik hakkına sahip olacaktır.

Madde 20 Uzun vadeli kiralamalar için vergi muafiyetleri

1. 19. Maddeye göre gerçekteştirilmiş uzun vadeli kiralamalar belgelerin imzalanmasında veya muamelelerin tamamlanmasında ve bu tür *emlakın* uzun dönemli kiralanmasının tescilinde, gereken her tür vergi, idarî rüsum, resim ve harçtan muaf olacaklardır, ve ilgili arazi uzun dönemli kiralama süresince emlak vergisine tabi olmayacaktır.
2. Aynı bağışıklıklar, iade edilen mülkün, mülkün yer aldığı kurucu devletin dahili kurucu devlet vatandaşlığı statüsüne sahip bir kişiye, mülkün

iadesinden sonraki bir yıl içerisinde sonuçlandırılan diğer her uzun vadeli kiralanmasında da geçerli olacaktır.

KISIM III: KULLANIM KAYBI

Madde 21 Kullanım kaybının tazmini

Bir etkilenmiş malın tasarrufunun kaybından itibaren başlayan sürecin herhangi bir bölümü için kullanım kaybından kaynaklanan tazminat talebi, bu talebi yapan şahsın ait olduğu kurucu devlet tarafından ve aşağıdaki noktalar göz önüne alınarak değerlendirilecektir:

- a. *Tasarrufu kaybetmiş mal sahibinin yer değişikliği nedeniyle daha önce elde ettiği menfaatler; ve*
- b. *Kullanım kaybı döneminde, Kuruluş Anlaşmasından önce veya sonra tasarrufu kaybetmiş mal sahibinin elde ettiği haklar ya da kendisine yapılacak olan ödemeler*

KISIM IV: YARGISAL DENETİM

Madde 22 Mülkiyet Mahkemesi

1. Talep Jürisi kararlarının nihai yargısal denetimini yapma yetkisine sahip bir Mülkiyet Mahkemesi kurulacaktır.
2. Mülkiyet Mahkemesi iki ile bölünemeyen sayıda yargıçtan oluşacaktır. . Bu sayı, Anayasa Mahkemesi üyelerine danışıldıktan sonra Anayasa Mahkemesi Başkanı tarafından belirlenecek ve kurucu devletlerin her birinden eşit sayıda yargıç ile Yunanistan, Türkiye veya Birleşik Krallık vatandaşı olmayan, Kıbrıs dışından en az üç yargıç daha içerecektir. Mülkiyet Mahkemesi Başkanı ve üye yargıçları, Anayasa Mahkemesi aksine karar vermedikçe Anayasa Mahkemesi yargıçları ile aynı şekilde seçilecek ve görev süreleri aynı olacaktır.
3. Talep Jürisinin kararları, herhangi bir kurucu devlet mahkemesinde temyiz veya itiraz konusu olmayacaktır ve ancak yasa ve bu hükümler uyarınca Mülkiyet Mahkemesin yargısal denetimine tabi olacaktır.
4. Mülkiyet Mahkemesinin kararları daha başka denetlemeye tabi olmayacaktır ve Anayasa Mahkemesinde temyiz edilemeyecektir.
5. Talep Jürisinin bir kararının yargısal denetimi için başvuru, kararda veya konu malda meşru menfaati olan herhangi birisi tarafından Mülkiyet Mahkemesine, Talep Jürisinin kararının yayınlanmasından itibaren kendi kuralları uyarınca 60 gün içinde yapılır.

6. Mülkiyet Mahkemesi, konuların huzuruna getirilmesinde ve dinlenmesindeki usule ilişkin adımlar için masraf tahsil etme yetkisine sahip olacaktır.
7. Mülkiyet Mahkemesi, fonksiyonları Anayasa Mahkemesi tarafından üstlenilinceye dek çalışmalarına devam edecektir.

KISIM V: DEĞİŞİKLİK

Madde 23 Değişiklik

1. Bu hükümler, kurucu devletlerin oybirliği ile hareket edecek hükümet başkanları tarafından ve her iki kurucu devletin yasama organlarının onayı ile değiştirilebilir.
2. Önerilen herhangi bir değişikliğin metni, kurucu devletlerin hükümet başkanları tarafından kabul edilecek ve her bir kurucu devletin yasama organına aynı şekilde sunulacaktır. Her iki yasama organı tarafından onaylandıktan sonra 30 gün içinde yürürlüğe girecektir.

EK 1: TANIMLAR

Madde 1 Tanımlar

İlave VII ve eklerindeki terimler aşağıda şu şekilde tanımlanmıştır:

1. *Etkilenmiş mal* – Mal sahibi tüzel veya geçek bir kişi olan ve toplumlararası çatışma, askeri müdahale veya Ada'nın Aralık 1963 ile Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe girmesi arasında çözüme ulaşmamış bölünmüşlüğü nedeniyle terk ettiği veya kullanım ve kontrolünü kaybettiği ve bu sürede sahibine (veya varisine, şahsi temsilcisine veya mülkiyet hakkını yasal olarak devralana) iade edilmeyen ve onun kullanım veya kontrolüne tekrar kavuşamadığı Kıbrıs'taki taşınmaz mallar. Gönüllü olarak gerçek veya tüzel bir kişiye satılma, devredilme ya da kalıcı olarak sahibi tarafından elden çıkarılma yoluyla *mülk* üzerinde etkin kontrol sağlayabilecek gerçek veya tüzel bir kişiye aktarılan, veya zorunlu edinimden dolayı tazminat ödemesi kabul edilen herhangi bir *mülk*, *etkilenmiş mal* kapsamına girmeyecektir. Bu tür bir gönüllü devirin veya yasal istimlakın ispat külfeti, devralana veya varislerine ait olacaktır. Söz konusu yapılan herhangi bir meselede aksine kanıt bulunmaması halinde, tasarrufun kaybedilmesinin yasa dışı ve/veya serbest irade dışında olduğu varsayılacaktır. Tasarrufu kaybetmiş *mal sahiplerinin* varisleri olup söz konusu etkilenmiş mal üzerinde etkin kontrol sağlayamayan kişiler, tasarrufu kaybetmiş *mal sahipleri* ile aynı muameleye tabi olacaktır.
2. *Alternatif konut* – *Mal* sahiplerinin geri dönüşü ve tasarrufu geri almasından etkilenen ve gerekli koşullara uygun olan kişiler için olan konutlardır. Böyle bir konut, en azından kabul edilebilir modern standartlara göre konforlu seviyede olacaktır (mümkün olan yerlerde su ve elektrik gibi kamu hizmeti bağlantısı olacaktır); konutta barınacak hane halkı sayısı için makul bir yaşam alanı sağlar; alanlar, iki kişilik bir hane halkı için 70 metre kareden, üç kişilik bir hane halkı için 100 metre kareden, dört kişilik bir hane halkı için 120 metre kareden ve daha büyük hane halkı için 140 metre kareden az değildir; ve uygulama elverdiği hallerde, teslim alanın boşalttığı veya da yer değiştirmeden önce tasarrufunda bulundurduğu konutla kıyaslanabilir (Mülkiyet Kurulunun düzenlemelerinde tanımlanacak maksimum standarda kadar)
3. *Şimdiki kullanıcı* –*tasarrufu kaybetmiş mal* sahiplerine ait olan *emlak* ele almak üzere hazırlanmış olan yasal ya da idari süreç uyarınca, bir mülkü kullanma veya mülke yerleşme türünden bir hakkı yetkili bir makamdan elde eden kişi veya söz konusu mülkü kullanma veya yerleşme hakkı kendisine geçen aile fertleri veya varisleri veya bu hakkı devralan kişidir. Bu tanım, bir mülkü yasal, idari veya resmi dayanağı olmadan kullanan veya işgal eden kişileri, veya herhangi bir askeri kuvvet, makam veya kurum veya özel kişilerle yapılan kira anlaşması uyarınca *mülkü* kullanan ya da *mülkte* barınan kişileri kapsamaz.

4. *Şimdiki değer*³¹ – malların, tasarrufun kaybedildiği zamanki değerine ilaveten, Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe gireceği tarihe kadarki dönem içinde Kıbrıs'taki benzeri konumlardaki³² emlakın ortalama satış fiyatlarındaki artışa dayalı bir değerlendirmeyi yansıtabilecek ayarlamalarla birlikte hesaplanan değer. Malın şimdiki değeri Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla değerlendirilir. Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren tazminat senetleri ve mülk değer biçme sertifikaları verilmeye dek orta vadeli devlet tahvillerine uygulanacak faiz oranı bu değere aynen uygulanır.
5. *Tasarrufu kaybetmiş mal sahibi* – tasarrufun kaybedildiği anda etkilenmiş malın sahibi, kısmi mal sahibi veya yasal varisi olarak bir yasal menfaati haiz gerçek veya tüzel bir kişi, şahsi temsilcisi veya bağış dahil, mülkiyeti yasal olarak devralan varisi.
6. *Kurumlar* – Özel veya kamuya ait veya onun kontrolündeki kamu veya özel vakıflar, dini kurumlar, askeri kuvvetler ve şirketler (tek kişi firmaları dışında) gibi gerçek kişi olmayan kurumlar;³³
7. *Piyasa kira bedeli* – serbest piyasadaki bir mülk için istenebilecek kira bedelidir; bu bedel, değerlendirme anında kıyaslanabilir yerlerdeki kıyaslanabilir emlak için ödenen piyasa kira bedelinin değerlendirmesine dayanır.³⁴
8. *Piyasa değeri* – değerlendirmenin yapıldığı esnada benzer çevredeki benzer malların piyasa satış bedeli baz alınarak serbest piyasada bir malın satılabileceği fiyat.³⁵
9. *Orijinal durum* – etkilenmiş malın tasarrufunun kaybedildiği andaki ve şimdiki değer olarak takdir edilecek durum veya koşullarıdır; herhangi bir tarafça sonradan yapılan geliştirmeler değerlendirmeye dahil edilmez.
10. *Mülk* – toprak ve toprak üzerinde sabit olan eklemeleri de kapsayan taşınmaz mal (veya böyle bir mülkiyet menfaati ya da bölünmemiş hisse).
11. *İadeye uygun mülk* - Tapusu aşağıda belirtilenlere verilmemiş ve sahibi kurumlar olmayan ya da askeri veya kamu yararı amacıyla kullanılmayan

³¹ **Gözlem:** Değer takdirine ilişkin hükümlerin nihai biçimlendirilmesinde fiyat hesaplayıcılarından, ekonomistlerden ve/veya mülk değerlendirmede uzman kişilerden uzman görüşü istenecektir.

³² **Gözlem:** Tasarrufun kaybedildiği zamandaki değer ve artıştaki hesaplama 1963 ve 1974 yılları arasındaki olayların gerçekleşmediği varsayımına dayanacaktır, yani bu olaylar nedeniyle değerlerdeki değişikliği hesaba katmayacaktır; bu olaylar nedeniyle olumlu veya olumsuz etkilenmemiş karşılaştırılabilir mevkiileri, olanağı varsa esas almalıdır.

³³ **Gözlem:** Bu tanım kişilerin, hissedarların veya eşler ve onların üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dahil) ayrı ayrı akrabalarından veya genel olarak birbiriyle üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dahil) hısımlık olan kişilerden (böyle hısımlık derecesi 1960 Kıbrıs yasasıyla tanımlandığı gibi), eğer veraset yetkisine dayanarak hissedar veya halen faal bir ticarethane olarak devam eden veya sürekli itibarı yerinde olan böyle bir varlığın üyesi oldularsa onların vasiyetname yoluyla veya vasiyetnameye girmeksizin oluşan varislerinden, veya hissedarlarının şahsi amaçları için kullandıkları ayrı ve müstakil konutlara ilişkin hisse senetlerine sahip olduğu şirketlerden oluşan hususi aile ortaklıklarını veya şirketleri kapsama niyetinde değildir.

³⁴ **Gözlem:** Kira ve piyasa değerlerini belirleyen hükümlerin ilgili uzmanlar tarafından gözden geçirilmesi gerekir.

³⁵ **Gözlem:** Kira ve piyasa değerlerini belirleyen hükümlerin ilgili uzmanlar tarafından gözden geçirilmesi gerekir.

(tana maddelerin sırasıyla 9, 10 ve 11. Maddeleri) herhangi bir etkilenmiş mal:

- a. (temel şartların 12. Maddesine göre) diğer kurucu devletteki etkilenmiş malı için takas edilmek üzere şimdiki bir kullanıcıya;
- b. (temel şartların 13. Maddesine göre) böyle birinden satın almış bir sonraki kişiye; veya
- c. (temel şartların 14. Maddesine göre) geliştirilmemiş mülkün şimdiki değerinin takas yoluyla ödenmesi için *esaslı geliştirme sahibine*

12. *Tasarrufun iadesi* - tasarrufu kaybetmiş mal sahibine, mal üzerinde *kendi amaçları için kullanım* da dahil olmak üzere etkili kontrol sağlayacak şekilde yasal ve fiziksel tasarrufun iadesi yoluyla malının geri verilmesi.

13. *İade hakkı* - İade hakkı, *kurum* olmayan tasarrufu kaybetmiş mal sahibinin *etkilenmiş malının toplam* arazisinin alanının üçte biri ve arazinin *şimdiki değerinin* üçte biri (hangisi ilk önce geçerli olursa) kadardır

14. *Dini alan* – cami, kilise, küçük kilise, mezarlık, manastır, mabet, türbe ya da diğer ibadet yerleridir. Kilise veya Evkaf'ın mülkiyetinde olan yaşama alanı, bitişik bahçeler veya diğer arazi ve binaların dini alanların ayrılmaz bir birimini teşkil ettiği istisnai durumlarda, mülk azami 2 dönüm³⁶ kadar dini alanın bir parçası olarak sayılacaktır.

15. *Esaslı geliştirme – etkilenmiş mala* tasarrufun kaybedildiği tarihten 31 Aralık 2002 tarihine kadar veya 31 Aralık 2002'den³⁷ önce çıkan bir inşaat ruhsatına (inşaat için mühendislik onayının kanıtı) dayanarak yapılan ve *etkilenmiş malın orijinal durumundaki* değerini aşan *piyasa değerine* sahip olan veya Mülkiyet Kurulunun düzenlemelerine uygun olarak bu amaç için kabul edilebilir addedilen daha sonraki tarihte yapılmış geliştirmedir (ve boş arazi üzerine yapılan yeni inşaatları da kapsar). Mülk 1963'den 1974'e kadarki olaylar süresince değil de tasarruf hakkı kaybedildikten sonra hasara uğramışsa geliştirmenin *piyasa değeri*, *mülkün* geliştirmenin yapıldığı zamanki halinin değeri ile karşılaştırılacaktır. İyileştirmenin sahibini belirlemek amacı bakımından, yapılan geliştirme toprağa bağlanmış sayılmaz; geliştirmenin sahibi geliştirme bedelini ödeyen özel veya tüzel kişi veya onun varisi, şahsi temsilcisi veya mülkiyeti yasal olarak devralandır. İyileştirmenin değeri, mülkiyeti ve yapılış tarihi ile ilgili ispat külfeti, geliştirmenin sahibine aittir.

16. *Yeterli mali olanak* - X'ten (X, ipotek ödemelerini karşılamak için gerekli meblağdır) fazla olan gelir (vergilendirilebilen ya da diğer gelir) ya da Y'den (Y, halen kullanılmakta olan *mülkü* veya *alternatif konutu* satın almak için gerekli olan miktardır) fazla olan servettir. Servetin hesaplanması maksatları için etkilenmiş maldaki hak sahipliği ve menfaatler göz önünde bulundurulur. Mülkiyet Kurulu X ve Y değerlerini belirleyecek ve piyasa

³⁶ Apostolos Andreas manastırı ve Hala Sultan Tekkesi konusunda, her bir dini alanın parçası kabul edilecek maksimum bitişik arazi sırasıyla 165 dönüm olacaktır (yani manastırın binalar bütününe çevreleyen çitin içindeki alan dahil) ve 45 dönüm (yani camiye, türbeyi, göl ve yol arasındaki bahçeyi ve de bitişik Müslüman mezarlığını kapsayan alan).

³⁷ **Gözlem:** Mülkiyet Kurulu bu tarihte ilerlemiş safhada olan ve daha sonra tamamlanan geliştirme hallerinde karara verirken takdir hakkını kullanacaktır.

değerlerine ve bilirkişi verilerine dayanarak bu bedelleri yıllık olarak gözden geçirecektir.

17. *Kendi amaçları için kullanım* – etkilenmiş malın bir şahıs, onun herhangi bir aile bireyi, çalışanı veya temsilcisi (kiracı olmayan) tarafından (devamlı ikameti olması gerekmez) düzenli şahsi kullanımı ve tasarruf hakkı. *Kendi şahsi amaçları* için kullanımı, satışı, kiralamayı, hibe yoluyla devretmeyi veya *etkilenmiş maldaki* hakkını başka bir şekilde elden çıkarmayı kapsamaz.
18. *Boş* – *şimdiki kullanıcı* veya ailesinin herhangi bir üyesi, varisi veya mülkiyetteki varislikten dolayı türeyen bir hakkın sahibi tarafından kullanılmayan veya işgal edilmeyen *mülk*.

EK 2: KIBRIS MÜLKİYET KURULU VE TAZMİNAT DÜZENLEMELERİ

Bölüm A: Kıbrıs Mülkiyet Kurulunun kuruluşu, çalışması, yetkileri, personeli ve masrafları

Madde 1 Kıbrıs Mülkiyet Kurulunun kuruluşu ve yönetimi

1. Kıbrıs Mülkiyet Kurulu olarak adlandırılan bağımsız, tarafsız, idari bir organ oluşturulur (bundan böyle 'Mülkiyet Kurulu' olarak adlandırılacaktır).
2. Mülkiyet Kurulu, Kuruluş Anlaşması prensip ve koşulları, ve özellikle bu hükümler uyarınca faaliyet gösterecektir.

Madde 2 Mülkiyet Kurulunun İşleyişi

1. Mülkiyet Kurulunun yapısı sağladığı belli işlevleri yansıtacaktır. Bir Yönetim Konseyi ve üç ayrı bölümden oluşur:
 - a. Taleplerle ilgili işlemlerle ilgilenen Talep Bürosu;
 - b. Şimdiki kullanıcılarla ilgili düzenlemeler ve mülk rejiminden etkilenen kişilerle ilgilenen Kıbrıs İskân Bürosu; ve
 - c. Tazminat konularıyla ve mülk portföy yönetimiyle ilgilenen Tazminat Bürosu.
2. Yönetim Konseyi toplam yedi üyeden oluşacaktır; üyelerin ikisi her bir kurucu devletten olacak ve üçü Kıbrıs, Yunanistan, Türkiye veya Birleşik Krallık vatandaşı olmayan kişiler olacaktır. Üyeler mesleki yeterliliğe sahip ve ilaveten üstün ahlaki ve mesleki özelliklere sahip olacaktır. En az iki üye hukukçu olacaktır. Üyelerin, Yönetim Konseyi üyelikleri süresince, gerek federal hükümet gerekse kurucu devlet bünyesinde, başka bir makam işgal etmesi yasaklanacaktır. Konsey üyeliği yarı zamanlı olacaktır.
3. Talep Bürosu, iki üyesi her bir kurucu devletten ve üçü Kıbrıs, Yunanistan, Türkiye veya Birleşik Krallık vatandaşı dışındaki kişiler olan yedi üyeli bir jüri tarafından yönetilecektir. Üyeler hukukçu ve üstün ahlaki ve mesleki özelliklere sahip kişiler olacaktır. Üyelerin, Talep Bürosu üyelikleri süresince, gerek federal hükümet gerekse kurucu devlet bünyesinde, başka bir makam işgal etmesi yasaklanacaktır.
4. Talep Jürisi bağımsız çalışacaktır. Yönetim Konseyi Talep Bürosu üzerinde sadece mali konularda yetkilidir ve Jürinin karar verme işlemleri üzerinde herhangi bir yetkiye sahip olmayacaktır.
5. Yönetim Konseyinin, Talep Jürisinin Kıbrıslı ve Kıbrıslı olmayan üyelerinin, Kıbrıs İskân Bürosu ve Takas Bürosunun yetkili yöneticilerinin sırasıyla ücretleri, her ne kadar Yönetim Konseyi için mesaide harcanan zamana

göre yapılacak orana dayanacaksa da, Anayasa Mahkemesinin Kıbrıslı ve Kıbrıslı olmayan yargıçlarının maaşının onda dokuzu kadar olacaktır.

6. Başkanlık Konseyi, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından 30 gün içinde, Yönetim Konseyinin her bir kurucu devletten gelen birer Kıbrıslı ve üç Kıbrıslı olmayan üyesini oydaşma (konsensüs) ile atayacaklardır. Geri kalan iki üye kurucu devletlerin hükümet başkanları tarafından atanacaktır. Müteakip atamalarda, üyeler kurucu devlet hükümet başkanları tarafından oydaşma ile atanacaktır. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki altmış gün içerisinde, Yönetim Konseyi Talep Jürisinin üyelerini oydaşma ile atayacaktır.
7. Bu hükümler uyarınca belirlenen süre içinde Yönetim Konseyinin herhangi bir üyesinin atanması için görüş birliği sağlanamazsa, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri ya da temsilcisi en az on sekiz ay süreyle göreve gelecek üyeyi atamaya davet edilir.
8. Yönetim Konseyi ve Talep Bürosunun her birinin üyeleri, kendi aralarından başkanlık edecek bir üyeyi, görevini hangisi daha erken dolarsa ya üç yıllık bir süre veya seçecekleri kişinin görev süresi doluncaya dek sürdürmek üzere, seçer.
9. Yönetim Konseyinin sürekliliğini sağlamak üzere başlangıçtaki üyelerin görev süreleri aşağıdaki gibi olacaktır: iki üye beş yıllık bir başlangıç süresi için; diğer ikisi dört yıllık bir başlangıç süresi için ve üçü üç yıllık bir başlangıç süresi için atanacaktır. Sonraki tüm atamalar üç yıllık süreler için olacaktır. Her dönemin sonunda, her bir üye bir sonraki üç yıllık dönem için değiştirilecek ya da yeniden atanacaktır. Talep Jürisinin üyeleri için de benzer yaklaşım benimsenecektir.
10. Yönetim Konseyi ve Talep Jürisinin üyeleri, 90 gün önceden bildirmek kaydıyla istifa edebilir. Anayasa Mahkemesi, federal hükümet veya kurucu devletlerin, üyelerin görevlerini suiistimal veya ağır şekilde ihlal ettiği gerekçesi ile yapacağı başvurular neticesinde, üyeleri görevden alabilir. Herhangi bir üyenin boşluğu durumunda, boşluğun bildirimi veya oluştuğu andan itibaren 90 gün içinde – bu tarihlerden hangisi daha erken ise – yeni bir üye atanır.
11. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki beş yıl içerisinde, Tazminat Bürosu Kıbrıs Tazminat Vakfı adında bağımsız bir tüzel kişiliğe sahip kurum olacaktır. Hiçbiri başkanlık görevini yürüten üye olmamak şartıyla kurucu devletlerden birer üye ve bir Kıbrıslı olmayan üyenin oluşturduğu Yönetim Konseyinin üç üyesi, Kıbrıs Tazminat Vakfının yürütmeye rolü olmayan Yönetim Kurulunun üyeleri olarak görev yapacaklardır. İlave iki üye, mesleki yeterlilikleri esas alınarak Yönetim Konseyi tarafından atanacaktır.
12. Kıbrıs Tazminat Vakfının Yönetim Kurulunun iki üyesi beş yıllık bir başlangıç dönemi; ikisi dört yıllık bir başlangıç dönemi ve biri üç yıllık bir başlangıç dönemi için atanacaktır. Takip eden tüm atamalar üç yıllık dönemler için yapılacaktır. Her bir dönemin sonunda, her bir üye daha sonraki dönem için değiştirilecek ya da yeniden atanacaktır. Yeni üyeler Yönetim Kurulu tarafından seçilecek, ve tahvil ve mülkiyet sertifikası hamillerinin yıllık toplantısı tarafından onaylanacaktır.

13. Kıbrıs Tazminat Vakfının Yönetim Kurulunun üyeleri kendi aralarından üç yıl süresince veya kendi görev döneminin sonuna kadar, hangisi daha önce sona eriyorsa, başkanlık edecek üyeyi seçeceklerdir. Yönetim Kurulu, Vakfın yetkili yöneticiliği için sertifika hamillerinin yıllık toplantısında onaylanacak adaylar önerebilir.
14. Yönetim Kurulu üyelerinin ücretleri, Kıbrıs Tazminat Vakfıyla benzer ölçekteki kuruluşların veya enstitülerin icra yetkisi olmayan yöneticilerinin ücretleri dikkate alınarak uluslararası standartlar ile uyumlu olacak ve sertifika ve tahvil hamillerinin yıllık toplantısıyla onaylanacaktır. Kıbrıs Tazminat Vakfının yöneticilerinin ücretleri aynı uluslararası standartlar ile uyumlu olacak ve iş verimlilikleriyle bağlantılandırılacaktır.
15. Yönetim Konseyi ve Talep Jürisinin üyelerine ve Kıbrıs İskân Bürosunun yetkili yöneticilerine, ve, icraatının ilk beş yılı için Tazminat Bürosuna resmi görevlerini iyi niyetle ifa etmeleri yorumlanarak getirilecek tüm yasal ve idari takibattan muafiyet tanınacaktır.

Madde 3 Yetkiler

Mülkiyet Kurulu aşağıdaki yetkilere sahip olacaktır:

- a. *Etkilenmiş mallar* ile ilgili başvuruları kabul etmek ve karara bağlamak;
- b. Hak talepleri, tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerinin, şimdiki kullanıcıların veya geliştirmenin sahiplerinin hak sahipliği, baskı altında satış iddiaları, mal değerlendirmeleri, ilk reddetme hakkı ve tapu hakkı ve diğer haklar üzerine huzuruna gelen herhangi bir ihtilaf veya anlaşmazlığı karara bağlamak
- c. Kira, satış, ve satın alma bedeli; alternatif konut hakkı kazanımı ve bu maddelerle belirlenen diğer hususlar dahil etkilenmiş mallar ve geliştirmeler hakkında bireysel davaları karara bağlamak ve bunların tazminat hesaplamalarında kullanılan ölçü ve değerleri belirlemek ve güncelleştirmek;
- d. Görevleri ve çalışmalarını ile ilgili Kıbrıs'taki *mülk* ile ilgili tüm kayıtlara, arşivlere, veri tabanlarına ya da diğer bilgilere inceleme, değerlendirme amacıyla anında, tam ve engellenmeden erişim talep etmek ve bu bilgilere erişmek, ve bilgilerin kopyalarını ya da özetini herhangi bir ücret, vergi ya da diğer masraflar olmaksızın almak;
- e. Etkilenmiş mallar ile ilgili bu hükümlere veya yürürlükteki diğer mevzuata dayalı hakların ilgili Tapu Dairesi kütüklerine veya sair kayıtlara tescil edilmesini veya mevcut kayıtlara gerekli düzeltmelerin yapılmasını emretmek ve sağlamak;
- f. *Etkilenmiş mallar* ile ilgili olarak ortaya çıkan sorunu, karara bağlanması için ya da herhangi bir ara karar veya sair emir için başka bir yetkili mahkemeye ya da ilgili yetkili makama havale etmek;
- g. Etkilenmiş mallar ile ilgili herhangi bir mahkemede veya başka bir makamda devam eden işlemin, veya etkilenmiş mal ile ilgili herhangi bir fiziksel değişikliğin (ufak ya da acil bakım hariç) askıya alınmasını emretmek;

- h. *Etkilenmiş maldaki* menfaatlerin talep edildiği gibi transferi veya gerekli olduğu hallerde, *etkilenmiş malın* taksimi için herhangi bir aşamanın, bu şartlara veya uygulanabilecek diğer yasalara göre tamamlanmasını sağlamak veya emir vermek ;
- i. Kararlarının uygulanması için gereksinim duyulduğu üzere yetkili federal hükümet veya kurucu devletler kurumlarına yasal olarak bağlayıcı emirler çıkarmak;
- j. Kendisine devredilen veya kontrolüne geçen etkilenmiş malları, bu hükümlere bağlı kalarak, sorumlu bir şekilde temin etmek, ele almak, idare etmek ve elinden çıkarmak;
- k. *Alternatif konut* sağlanmasını ve tahsis edilmesini kolaylaştırmak;
- l. Kişilere, başvuru üzerine, etkilenmiş mallarının uzun dönemli kiralanması konusunda yardımcı olmak;
- m. Etkilenmiş mallara zarar veren veya tahrip eden kişilere karşı para cezası vermek ve onlardan tazminat tahsil etmek;
- n. Bu hükümler tahtında, tercihli borçlar projesini idare etmek ve/veya denetlemek ve ipotek borcunun ödenmemesi ve icra mekanizmaları dahil, bir planın uygulanması için muhtemelen ihtiyaç duyulacak düzenlemeler ve hükümler hakkında Merkez Bankası ve federal hükümet ile koordinasyonu sağlamak ;
- o. İşlevlerini yerine getirmek için gerekli kuralları, düzenlemeleri, usulleri, formları ve diğer araçları kabul etmek;
- p. Değer takdiri, ekonomi, hukuk, mal-mülk piyasaları, birim ve mülk denetlemeleri, kayıt, haritalama ve diğer konularda kendi faaliyetlerinin ifasına yardımcı olacak uzmanlara danışıp onlardan tavsiye görüş almak;
- q. Federal hükümet veya kurucu devletlerden herhangi birinin vereceği görevler dahil, kendi faaliyetleri ile ilgili veya bunların neticesinde ortaya çıkacak faaliyetlerle ilgili işlemleri yerine getirmek.

Madde 4 Mülkiyet Kurulu ile ilgili olarak federal hükümet ve kurucu devletlerin yükümlülükleri

1. Federal hükümet ve kurucu devletler, bu hükümlerin uygulanması için tüm adımları iyi niyetle ve zamanında atacaktırlar.
2. Federal hükümet ve kurucu devletler, bu hükümler uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmek için sair şeyler yanında aşağıdakileri yerine getirecektir:
 - a. Mülkiyet Kurulu ile tam işbirliği içinde olur, yasal bağlayıcılığına uygun olarak aldığı kararlara saygı gösterir, tanır ve uygular ve ayrıca Mülkiyet Kurulu'nun talebi üzerine kararlarını resmi olarak yayınlar;
 - b. Mülkiyet Kurulu kararlarını tam ve ivedilikle uygular;
 - c. Bu hükümler uyarınca, *etkilenmiş mal* ile ilgili diğer kurumlarla işbirliği yapar;

- d. Denetleme, değer takdiri ve değerlendirme ile ilgili ödev ve işlevlerini yerine getirebilmek maksadıyla Kıbrıs'taki herhangi ve tüm mallar ile ilgili tüm kayıtlar, arşivler, veri tabanları veya diğer bilgilere Mülkiyet Kurulunun derhal tam ve engellenmeden ulaşabilmesini sağlamak ve herhangi bir dokümandaki bilginin kopyasını veya alıntı olarak bir kısmını vergi veya başka bir ücret ödemededen vermek;
 - e. Malların hasar veya tahripten korunmasını sağlamak için, Mülkiyet Kurulunun da talebi ile, özel tedbirler almak.
 - f. Mülkiyet hakkına saygı gösterilmesinin gerektirdiği sair icraatlarda bulunmak.
3. Federal hükümet ve kurucu devletler Mülkiyet Kurulu kararlarının yasal bağlayıcılığını kabul eden ve gerekli veya uygun görülen herhangi yasa, yönetmelik, usul, emir, talimat, çalışma notları ve diğer mevzuatı kabul eder ve bunların icrası ve, yerel yönetim organları, polis ve diğer mümessiller vasıtasıyla olmak üzere bunların yürütülmesini ve uygulanmasını sağlar. Söz konusu mevzuat Mülkiyet Kurulu ile danışılarak kaleme alınır.
 4. Federal hükümet veya herhangi bir kurucu devlet Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe girmesini müteakip bir yıl içinde, Mülkiyet Kurulu'nun kararlarının icrası ve uygulanması için yasalar kabul etmezse, Mülkiyet Kurulu, kendi kararlarının icra ve uygulanmasını sağlayacak, federal hükümeti ya da ilgili kurucu devleti bağlıyıcı yasal belge niteliği taşıyacak ve federal hükümet ya da ilgili kurucu devletin bu hükümler tahtındaki yükümlülüklerini yerine getirecek etkili yasaları çıkartana kadar yürürlükte kalacak kurallar yapar.
 5. Federal hükümet ve kurucu devletler, Temmuz 1974 öncesinde kredi ile satın alınan ve borcu kapatılmayan etkilenmiş malın ve alım-satım durumları henüz çözüme ulaştırılmamış etkilenmiş malın nasıl ele alınacağı hususlarında Mülkiyet Kurulu'nun belirleyeceği ilkeler doğrultusunda yasalar yapacaklardır.
 6. Bu hükümler uyarınca tahsis edilmiş öncelikli bir kredinin ipotek borcunun vadesinde ödenmemesi durumunda, ipotek karşılığı borç veren ipotekli mülk üzerinde rehin hakkına sahip olacaktır ve aksi bir durumda mülk edinmesine engelleyici olacak kurucu devlet yasalarındaki her hangi bir kısıtlamadan muaf kalacaktır. İpotek karşılığı borç veren, takip eden üç yıl içerisinde mülkün devir ve temlikinde bulunacaktır.

Madde 5 *Federal hükümet ve kurucu devletlerin mahkemelerinin ve yetkili makamlarının yükümlülükleri*

1. Federal hükümet ve kurucu devletlerin mahkemeleri, idari kurumları ve diğer yetkili makamları, Mülkiyet Kurulu ile işbirliği yapacak ve Kurulun kararlarının yasal olarak bağlayıcı gücünü kabul edecek, bu kararları uygulamak ve yürürlüğe almak için gerekli tüm adımları atacaktır.

2. Mülkiyet Kurulunun, bir sorunu mahkeme veya sair bir yetkili makama sevk etmesi halinde, bu mahkeme veya makam iddiaları dinleyecek ve kararını davanın esaslarına göre verecek, iddianın zaman aşımına uğradığı veya geçerli zaman sınırının dolduğu gerekçesiyle karar almayı reddetmeyecektir.
3. Kurucu devletler, gerekli olması halinde (tam ve etkili tazminat karşılığında) istimlak yaparak Mülkiyet Kurulunun emrine *alternatif konut* için arazi verecektir. Kurucu devletler, söz konusu araziye tahsis ederken, özellikle toprak ayarlamasına tabi bölgelerden yeniden yerleştirilecek kişilerin geçimini yeterince sağlaması için gerekli ihtiyaçları göz önüne alacaktır.³⁸

Madde 6 Personel

1. Yönetim Konseyi, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki 60 gün içerisinde bir yönetici istihdam edecek, bu yönetici Yönetim Konseyinin üyelerinin denetimi altında, Mülkiyet Kurulunun çalışmalarının koordinasyonu, idaresi ve genel yönetiminden sorumlu olacaktır. Söz konusu yönetici, Yönetim Konseyi ile istişare içinde, sırasıyla Talep Bürosunun, Kıbrıs İskan Bürosunun ve Tazminat Bürosunun idaresi ve yönetiminden sorumlu olacak üç yönetici yardımcısı istihdam edecektir. Yönetici ve yönetici yardımcıları ofisin genel sorumluluğuna uygun şekilde, gerekirse uluslararası uzmanlar dahil personel istihdam edebilir. Özellikle,
 - a. Talep Bürosu hukuk, değerlendirme, tapu, kayıt yönetimi, ekonomi, muhasebe, iletişim teknolojisi, uzlaşma ve sair anlaşmazlıkların çözümü ile ilgili diğer konularda, ve diğer teknik ve ilgili konularda ehil eleman istihdam edecektir.
 - b. Kıbrıs İskân Bürosu konut geliştirme, mimari, inşaat, arazi ölçme, ekonomi ve maliye, bilgi teknolojisi ve diğer teknik ve ilgili konularda ehil eleman istihdam edecektir.
 - c. Tazminat Bürosu emlak portföy yönetimi ve değerlendirme, mülk edinme ve devir ve temlik, hukuk, ekonomi ve maliye, muhasebe, bilgi teknolojisi ve diğer teknik ve ilgili konularda ehil eleman istihdam edecektir.
2. Yönetici ve ilgili yönetici yardımcısı, Talep Bürosu ve Kıbrıs İskân Bürosuna eleman alırken Kıbrıs Rum kurucu devletinden ve Kıbrıs Türk Kurucu devletinden eşit sayıda kişileri istihdam etmek için ellerinden gelen çabayı göstereceklerdir. Tazminat Bürosuna ve takiben Kıbrıs Tazminat Vakfına eleman ve yönetici alırken yönetici ve ilgili yönetici vekili, hissedar değerini en yükseğe çıkarmak için Büro ve Vakfın ticari amacını göz önünde bulunduracaklardır.

³⁸ **Gözlem:** Mülkiyet Kurulu bu toprak için ödeme yapmak zorunda kalmayacaktır

Madde 7 Masraflar ve hesap verme

1. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki ilk beş yıl içerisinde Mülkiyet Kurulu ve bölümlerinin kuruluş ve çalışma maliyetleri aşağıdaki koşullar uyarınca federal hükümet tarafından karşılanacaktır. Federal hükümet garantör devletler ve diğer uluslararası bağış yapanlardan bu amaçla destek talep edebilir. Bu süreden sonra, Tazminat Bürosunun işletim giderleri portföyündeki emlakın satış ve kiralanmasından elde edilecek gelirle karşılanacaktır. Talep Bürosu ve İskân Bürosunun işletim giderleri, bu bölümler tasfiye edilene kadar federal hükümet tarafından karşılanmaya devam edecektir.
2. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki ilk beş yıl içerisinde, Mülkiyet Kurulu genel yönetimi ve bölümlerinin işleyiş giderleri için, ilgili kamu hizmetleri çizelgeleri uyarınca ve Kıbrıslı olmayan çalışanları için ise Birleşmiş Milletler yönergeleri uyarınca, ayrı yıllık bütçeler hazırlar. Federal hükümet, Mülkiyet Kurulu'na, bu çalışma maliyetleri ile ilgili bütçe miktarını her mali yıl başlamadan öder. Her mali yılın sonunda artan miktarlar federal hükümete geri ödenir ve eksik miktarlar da federal hükümet tarafından karşılanır. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden beş yıl sonra, Tazminat Bürosunun işletim giderleri bütçesi Mülkiyet Kurulunun yükümlülüğünden çıkacaktır.
3. Mülkiyet Kurulu, çalışma maliyetlerini ve diğer hesaplarını her mali yıl sonunda bağımsız murakabeye sunacak ve murakabe raporları kamuya açık olacaktır.
 - a. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki ilk beş yıl içerisinde Mülkiyet Kurulu Yönetimi ve tüm bölümleri idari makamlar için Kıbrıs'ın sahip olduğu ve uluslararası geçerli standartlarla uyumlu ve de Yönetim ve tüm bölümlerin amaçlarıyla uyumlu kamusal rapor yazma standartlarına sahip olacaktır.
 - b. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden beş yıl sonra başlayarak, Kıbrıs Tazminat Vakfı, emlak şirketleri için uluslararası standartlarla uyumlu olarak mali rapor verme yükümlülüğüne girecektir. Mali rapor verme yükümlülüğü Mülkiyet Kurulunun geri kalan bölümleri için aynı kalacaktır.
 - c. Kıbrıs Tazminat Vakfı emlak şirketleri için uluslararası standartlarla uyumlu bir mali rapor içeren yıllık raporunu yayımlayacak ve tahvil ve mülkiyet sertifikası hamillerinin yıllık toplantısında sunacaktır.
 - d. Kıbrıs Tazminat Vakfı emlak şirketleri için uluslararası standartlarla uyumlu olarak Yönetim Kurulu tarafından uluslararası şöhrete sahip olanlar arasından seçilerek ve tahvil ve mülkiyet sertifikası hamillerinin yıllık toplantısı tarafından onaylanmış profesyonel muhasebe firmalarının mali denetimine tabi olacaktır.
 - e. Kıbrıs Tazminat Vakfı emlak şirketleri için uluslararası standartlarla uyumlu olarak portföyündeki emlakın piyasa değerinin yıllık kıymet takdirine tabi olacaktır. Kıymet takdiri, Yönetim Kurulu tarafından uluslararası şöhrete sahip olanlar arasından seçilerek ve tahvil ve

mülkiyet sertifikası hamillerinin yıllık toplantısı tarafından onaylanmış bir emlak kıymet takdiri firması tarafından gerçekleştirilecektir.

4. Mülkiyet Kuruluna herhangi bir ek görev veya fonksiyon verilmesi halinde, Mülkiyet Kurulunun söz konusu görev veya fonksiyonu yerine getirebilmesi için gerekli kaynağın temini, görevi veren federal hükümet veya kurucu devlet tarafından sağlanacaktır.

Madde 8 Mülkiyet Kurulunun ve Kıbrıs Tazminat Bürosu ve Vakfının çalışma süresi

1. Kıbrıs Tazminat Bürosuyla ilgili hükümlere hâle getirmeksizin, Mülkiyet Kurulu, Kuruluş Anlaşması yürürlüğe girdikten on yıl sonra tasfiye edilecektir. Mülkiyet Kurulu huzurundaki tüm taleplerin veya diğer görevlerin Mülkiyet Kurulu tarafından bu tarihten önce sonuçlandırılmamış olması halinde, Mülkiyet Kurulunun çalışma süresi Yüksek Mahkeme tarafından her defasında bir yıl uzatılabilir. Söz konusu süre uzatmalarında, Anayasa Mahkemesi, Mülkiyet Kurulunun bu hükümlere uygun olarak işlevine devam etmesini sağlamak amacı ile belirli malların Mülkiyet Kurulunda kalmaya devam etmesini emredebilir. Tazminat Vakfının önceden belirlenmiş bir süresi olmayacaktır ve Anayasa Mahkemesi aksi yönde karar almadıkça portföyündeki tüm emlakın devir ve temlikini gerçekleştirdikten sonra tasfiye edilecektir. Mülkiyet Kurulunun geri kalanı tasfiye edildiğinde, mali ve emlak varlıkları Tazminat Vakfına devredilecektir. Tüm tazminat senetleri itfa edilene kadar, Anayasa Mahkemesi Kıbrıs Tazminat Vakfının işlerlikte kalıp kalmayacağına karar vermek üzere her beş yılda bir durumunu gözden geçirir. Bundan sonra her hangi bir özel şirket gibi hareket edecek ve artık Anayasa Mahkemesinin denetimine tabi olmayacaktır.
2. Yönetim Konseyi, görevini tamamladığı veya sürmekte olan işlevler veya konular uygun bir düzenleme ile bir başka yetkili organa devredildiği takdirde, beşe iki çoğunluk ile ve kurucu devletlerin hükümetlerinin konsensüs ile hareket eden başkanlarının onayına tabi olarak, çalışmaya başladığı tarihten itibaren on yıllık süre dolmadan, kendi kendini tasfiye edebilir.
3. Anayasa Mahkemesi, Yönetim Konseyinin başvurusu veya kurucu devletlerin hükümet başkanlarının konsensüs ile karar alması durumunda, belli bir işlevi gerçekleştirmek için, Mülkiyet Kurulunun belirli bir bölümünün veya bölümlerinin görev süresini bir yıllık süreler halinde belirli bir işlevin tamamlanması için uzatabilir ve bu bölüm veya bölümlerin çalışmaya devam edebilmesi amacı ile belirli malların elde tutulmaya devamını emredebilir. Belirli bir bölüm veya bölümlerin görev süresinin belirtildiği gibi kısıtlı şekilde uzatılmış olmasına bakılmaksızın, Anayasa Mahkemesi aksine emir vermedikçe, Mülkiyet Kurulu bu hükümlerin maksadı açısından tasfiye edilmiş addedilir.
4. Hak talepleri, tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerinin, şimdiki kullanıcıların veya geliştirme sahiplerinin hakları olup olmadığı, mallar için değer takdiri, ilk itiraz hakkı veya mal ile ilgili tapu hakkı ve diğer haklar ile ilgili ihtilafların dinlenmesi ve karara bağlanması maksadıyla ve Anayasa Mahkemesi

gerekli gördüğü sürece Mülkiyet Kurulu'nun ilgili bölümü görev yapmaya devam edecektir.

5. Mülkiyet Kurulu, kendi kendini tasfiye etmeden önce, bu hükümler uyarınca kendisine verilen görev ya da işlevlerin ve askıda olan veya gelecekte ortaya çıkabilecek herhangi bir hak talebi veya anlaşmazlığın da sonuçlandırılması için gerekli düzenlemeleri yapacaktır. Bu doğrultuda, Anayasa Mahkemesi'nin belirli hak talepleri veya davaları başka yetkili makamlara veya mahkemelere veya Mülkiyet Kurulu'nun bir bölümüne sevk edilmesi için talepte bulunabilir. Bu hükümler tahtındaki görev ve işlevlerin tamamlanması için düzenleme yapma veya bunların teminini sağlama yükümlülüğü Mülkiyet Kurulunun görev süresi uzatılan bölümleri için de geçerli olur.

Bölüm B: Mülkiyet Kuruluna veya onun aracılığı ile devredilen malların idaresi

Madde 9 Mülkiyet Kurulu'na veya onun aracılığı ile devredilen malların idaresi

1. Mülkiyet Kurulu aşağıdaki *etkilenmiş malların* tapusunu devralır:
 - a. Tasarrufu kaybetmiş mal sahibi tarafından, bu hükümler uyarınca taleplerin verilmesi için belirlenen zaman zarfında talep edilmeyen mallar;
 - b. Mülkiyet Kurulundan tazminat alan veya kendi tapusu karşılığında başka bir mal alan tasarrufu kaybetmiş mal sahibinin malları;
 - c. İlave VII Madde 13 uyarınca *şimdiki kullanıcısı* olduğu *etkilenmiş maldaki* hakkını başka bir alıcıya (veya varislerine) devri ile takas etmek suretiyle elden çıkaran tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerinin malları.
2. Mülkiyet Kurulu, bu hükümler uyarınca kendisine aktarılan *mülkün* elden çıkarılması için aşağıdaki işlemleri şu sırayla yapacaktır:
 - a. Mülkü, şimdiki değeri üzerinden şimdiki kullanıcısına satmayı teklif eder;
 - b. *Mülkü piyasa değeri* üzerinden, tazminat senedi ve piyasa değerinde mülk takdir sertifikası karşılığı dahil *mülkün* yer aldığı kurucu devletten olan kişilere satmayı teklif eder;
 - c. Alternatif konut olarak kullanır;
 - d. Tazminat maksatları için kaynak sağlamak amacıyla başka bir şekilde piyasa değeri üzerinden ve ihtiyat göstererek elden çıkarır.
3. Mülkiyet Kurulu, her durumda ve her zaman, kendisine devredilen veya başka şekilde kendi kontrolünde bulunan malları, ihtiyatlı bir biçimde ve işbu hükümler uyarınca yönetir. Talep Bürosu, Büro tasfiye edilene dek,

Mülkiyet Kurulunun portföyünde bulunan tüm emlakın mülkiyetini elinde tutacak, Tazminat Bürosu portföyü yönetecektir. Portföyden bir mülkün satışından önce Tazminat Bürosu Talep Bürosunun onayını isteyecektir.

4. Mülkiyet Kurulunun elinde bulunan etkilenmiş malların kullanımı veya satışından elde edilen tüm gelirler Talep Fonuna yatırılacaktır.

Bölüm C: Etkilenmiş mallar ile ilgili hak iddiaları ve kararların alınması

Madde 10 Kararların alınması

1. Talep Bürosu tüm kararları oydaşma ile almayı hedefler. Üyeler arasında oydaşma sağlanamaz ise karar oy çokluğu ile alınır.
2. Talep Bürosu, bir etkilenmiş mal üzerindeki herhangi bir hak talebini veya yetki alanına veya karar verme erkine giren herhangi bir başka bir meseleyi değerlendirirken önüne gelen tüm ilgili materyal ve kanıtlar değerlendirir.

Madde 11 Hak talebi usulü

1. *Tasarrufu kaybetmiş mal sahibi*, etkilenmiş maldaki menfaatinin veya tapu hakkının tanınması için Mülkiyet Kuruluna başvuru dosyalama hakkına sahiptir. Dilekçe sahibi menfaat veya tapu hakkının tanınması için başvurusunu dosyalarken, mal üzerindeki mülkiyet haklarını nasıl kullanmak istediğini, yani tazminat mı; veya *tasarrufun iadesini mi* talep ettiğini, belirtir.
2. *Etkilenmiş malı* kullanan *şimdiki kullanıcı*, aynı zamanda tasarrufu kaybetmiş mal sahibi veya etkilenmiş mal üzerinde esaslı geliştirme sahibi ise, bu mülkün tapusuna almak için başvurabilir.
3. Tapu devri için yapılan başvurular veya hak talepleri, Mülkiyet Kurulu tarafından saptanacak ve Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe girmesini müteakip bir yılı aşmayan tarihten itibaren, bir yıl içerisinde dosyalanması gerekecektir. İlgili tarihi saptayan karar federal hükümet ve kurucu devletlerin Resmi Gazetelerinde, her bir kurucu devletin en çok okunan gazetelerinde ve Mülkiyet Kurulunun belirleyeceği diğer uygun şekillerde yayınlanacaktır.
4. Herhangi bir hak talebi ya da başvuru, davacının veya müstedinin etkilenmiş mal üzerindeki hakkını veya mülkiyetini kanıtlayan mevcut tüm kanıtların tasdikli suretleri ile birlikte yapılacaktır.
5. *Etkilenmiş mal* ile ilgili kısmi hak veya tapu hakkına sahip olan kişiler, mümkün merteye ortak başvuru dosyalayacaktır.
6. Ön görülen süre içinde hak talebinde bulunmayan ve bunu neden yapmadığına veya yapamadığına dair geçerli bir mazeret gösterebilen tasarrufu kaybetmiş mal sahibinin tazminat alma hakkı vardır.

7. Etkilenmiş mallarla ilgili hak taleplerinin veya başvuruların dosyalanması veya karara bağlanması ile ilgili daha detaylı gereksinimler, tüzük, yönetmelik, usuller, formlar, emare ve Mülkiyet Kurulunun işbu hükümler uyarınca kabul edeceği sair enstrümanlar ile belirlenir.

Madde 12 Hak talebi ve başvuruların karara bağlanması

1. Bir etkilenmiş malla ilgili bir hak talebini alan Talep Bürosu, gerekli soruşturma ve teyitten sonra talebi yapanın malda meşru bir menfaati bulunup bulunmadığına karar verir.
2. Talep Bürosu, etkilenmiş mal ile ilgili başvuruyu aldığı zaman gerekli soruşturma ve teyitten sonra başvuru sahibinin malda işbu hükümler uyarınca yeterli menfaati olup olmadığına karar verir.
3. Talep Bürosu, eğer müstedinin veya başvuru sahibinin etkilenmiş malın tasarrufunu kaybeden tek mal sahibi veya hak sahibi tek kişi olmadığına karar verirse, hak talebi veya başvuru hakkında karar vermeden önce, şimdiki kullanıcı da dahil, diğer ilgili taraflara ulaşmak için makul girişimlerde bulunur.
4. Talep Bürosu bunu müteakip, müstedi veya başvuru sahibinin haklarını, hak talebinde belirtildiği şekilde mi yoksa bu hükümlerde belirtilenler uyarınca başka biçimde mi kullanacağına karar verir.
5. Talep Bürosu kararında, mümkünse malda meşru menfaati bulunan diğer kişilerin ismini ve menfaatini belirtecektir. Mülkiyet Kurulu hak talebi veya başvuru ile ilgili karar vermeden önce söz konusu kişilerin yeri saptayamamış veya kendileriyle irtibat kuramamışsa, kararını uygun bir şekilde yayınlayacaktır.
6. Talep Bürosu kararlarında ayrıca kararın uygulanması ve yürürlüğe koyulması için gerekli adımlar belirtilecek, uygun hallerde bu adımların belirli zaman dilimleri içinde atılmasını emredecektir.
7. Talep Bürosu, hak talebi yapan kişinin veya başvuru sahibinin söz konusu *etkilenmiş mal* üzerinde hiçbir yasal hakkı olmadığına karar verirse, Mülkiyet Kurulu hak talebini veya başvuruyu reddedecektir. Aynı zamanda, hak talebine ilişkin davadaki diğer tarafların, mal üzerindeki menfaatleri hakkında uygun şekilde karar verebilir ve emir yayınlayabilir.
8. Talep Bürosu aşağıdaki öncelik sırasına göre şu konuları ele alacaktır:
 - a. Toprak ayarlamasına tabi bölgelerde şu anda yaşayan ve tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerinin etkilenmiş malı ile ilgili talepleri ve söz konusu emlakın şimdiki kullanıcılarının talepleri.
 - b. Aşağıdaki durumlar için iddia ve başvurular:
 - i) Tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerinin tazminat talebi
 - ii) Şimdiki kullanıcıların tasarrufunu kaybettikleri malı halen kullandıkları mala karşılık Mülkiyet Kuruluna devretme talebi, ve

- iii) Tasarrufunda bulundurduğu etkilenmiş mala esaslı geliştirme yapan ve geliştirme yapılmadan önceki halinin şimdiki değerinde ödeme yapmak karşılığında talebi olanlar,
- c. Toprak düzenlemesine tabi bölgelerde etkilenmiş malın tasarrufunu kaybetmiş mal sahiplerinin talepleri
- d. Diğer talep ve başvurular.

Bunları yaparken pozitif ekonomik etkisi olacak kararlar daha da öncelikli olarak ele alınacaktır.

Madde 13 Hakların iadesi üzerine kararlar

1. Bir *mülk*ün tasarrufunun iadeye uygun olduğuna karar verilmesi halinde, Talep Bürosu bu kararı talep sahibine bildirecektir. Konu hak talebinin sonuçlandırılması, Ek VII'nin 15'inci Maddesine göre tasarrufun iadesi sırasında uygulanacak öncelik sırasını belirlemek için, tasarruf iadesi ile ilgili tüm talepler incelenene kadar bekleyecektir.
2. Talep Bürosu, tasarrufun iadesi hakkındaki nihai kararlarını yayınlamadan önce tüm tasarrufun iadesi taleplerinin uygunluğunu saptamak için çaba sarf edecektir. Bazı durumlarda olağanüstü nedenlerle uygunluğun saptanması gecikirse, Talep Bürosu iade taleplerinin en az %90'ının uygunluğuna karar verdikten sonra nihai kararını verebilir. Geciken durumlarda tasarrufun iadesi, talep sahibinin başka şekilde bulunabilecek önceliğine bakılmaksızın, ancak iade için anlaşılmış seviyelere ulaşmadığı durumlarda gerçekleşir.
3. Talep Bürosu, tasarrufun iadesi konusunda İlave VII Madde 16'da belirtilen iade için anlaşılmış seviyelere tabi olmayan nihai kararlarını, iadeye uygunluğu belirler belirlemez yayınlacaktır.
4. Talep Bürosu, tasarrufun iadesi konusundaki nihai kararını verir vermez, etkilenmiş malın şimdiki kullanıcısına kararı, etkilenmiş malı boşaltma zorunluluğunu ve alternatif konut hakkını bildirir; bunun yanında kararın uygulanmasından sorumlu ilgili kurucu devlet yetkililerini de bilgilendirebilir.
5. *Tasarrufun iadesi, sadece şimdiki kullanıcıya alternatif konut sağlandıktan sonra veya Talep Bürosunun Ek 3 uyarınca belirlediği mülkü boşaltma süresinin dolması (bu tarihlerden hangisi daha önce ise) üzerine gerçekleşir.*

Bölüm D: Uzun vadeli kiralamaya destek verilmesi

Madde 14 Uzun vadeli kiralamaya destek verilmesi

1. madde uyarınca, Mülkiyet Kurulu uzun dönemli kiralama yoluyla 100 dönümden fazla mülke hak kazanan *tasarrufunu kaybetmiş mal sahiplerine destek verecektir.*

2. Herhangi bir Kıbrıs vatandaşı, Mülkiyet Kurulundan kendi kurucu devletinde uzun vadeli bir kira akdi ile ilgilecekleri bulmada ve uzun vadeli kiralamanın ayarlanmasında Mülkiyet Kurulundan yardım isteyebilir.
3. Mülkiyet Kurulu bu yönde yapılan işlemlerin kayıtlarını tutacaktır.

Madde 15 Standart uzun vadeli kira sözleşmesi

Mülkiyet Kurulu, istenmesi halinde standart uzun vadeli kira sözleşmesi formu sağlayacaktır.

Madde 16 Satış, takas ve uzun vadeli kiralama: diğer teşvikler

1. Mülkiyet Kurulu, ilgili taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, bir veya her iki kurucu devlette faaliyet gösteren ve bir veya her iki kurucu devletteki satış, takas veya uzun vadeli kira işlemlerinde tavsiye isteyen şahıslara yardımcı olabilecek yüksek mesleki standartlara haiz emlak bürolarının listesini sağlar.
2. Bu hükümler uyarınca, Mülkiyet Kurulunun, satış, takas veya kira işlemleri ile ilgili faaliyetleri, taraflar arasındaki bilgi alış-verişini sağlamakla sınırlıdır. Mülkiyet Kurulu, sözleşmenin müzakeresi veya tamamlanması veya ortaya çıkabilecek herhangi bir anlaşmazlık veya kayıptan sorumlu olmaz.

Bölüm E: Tazminat fonu, senetleri ve mülk değerlendirme sertifikaları

Madde 17 Tazminat fonu

Kıbrıs Merkez Bankasında bir Tazminat Fonu oluşturulacak ve bu fon Mülkiyet Kurulu tarafından yönetilecektir. Mülkiyet Kuruluna devredilen mülkün kullanımından veya satışından elde edilen tüm gelirler Fona, yatacaktır. Buna ek olarak federal hükümet Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonra en geç 18 ay, ve eğer mali açıdan olanaklıysa, 9 ay sonra fonun ilk sermayesi olarak 100 Milyon Kıbrıs Lira'lık bir katkıda bulunacaktır ve bu değere eş miktarda bir katkıyı uluslararası bağış yapanlardan arayacaktır. Bu katkı, tazminat senetlerinin itfasından sonra federal hükümete iade edilecektir.

Madde 18 Tazminat senetleri ve mülkiyet değerlendirme sertifikaları³⁹

1. Tazminat almaya hak kazanan talep sahipleri önce, Mülkiyet Kurulunun portföyünde sahip olduklarının *şimdiki değerini* gösteren talep makbuzlarını alacaklardır Talep makbuzları, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden beş yıl sonra tazminat senetleri ve mülk değerlendirme sertifikaları ile değiştirilebilir. Senetlerin nominal değerinin

³⁹ **Gözlem:** Tazminat senetlerinin düzenlenmesi, değeri ve kullanımı ile ilgili konularda uzman bankacılık görüşü gereklidir.

Tazminat Vakfının portföyündeki tüm emlakın şimdiki değerinin toplamına oranı Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla % 33.3 olarak sabitlenecektir.

2. Tazminat senetleri tedavüle sürüldükleri zamandan başlayarak, federal hükümet tarafından aynı vade için, senetlerin tedavüle sürüldüğü zaman çıkartılan devlet tahvillerinin yıllık faiz oranlarına eşit veya daha yüksek oranda bir faiz getirecektir. Sertifikaların, eğer dağıtılıyorsa kâr payı alma hakkı vardır. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden beş yıl sonra hâlâ çözüm bekleyen hak talepleri için altıncı yıldan sonra, *şimdiki değerinin* üçte biri oranında faiz ve *etkilenmiş malın şimdiki değerinin* geri kalan üçte ikisi üzerinden (eğer dağıtılıyorsa) kâr payı tahakkuk ettirilmeye başlanacaktır.
3. Tazminat senetleri ve mülk değerlendirme sertifikaları, sahipleri tarafından aşağıdaki amaçlar için kullanılabilir:
 - a. Piyasa *değeri*⁴⁰ üzerinden Mülkiyet Kurulunun elinde bulunan etkilenmiş malı satın almak; veya
 - b. Serbest piyasadan alternatif konut satın almak için ödenecek teminatı Mülkiyet Kurulundan temin etmek; veya
 - c. Orijinal sahibin tüm haklarını elde edecek olan bir başka şahsa, veya kuruluşa, bu şahıs veya kuruluş veya temsilcileri henüz ödenmemiş senetler ve mülkiyet değerlendirme sertifikalarının %10'undan fazlasına birleşik toplam olarak sahip olmamaları koşuluyla, satmak için, Kişiler ve kuruluşlar sahip oldukları , henüz ödenmemiş senetler ve mülkiyet değerlendirme sertifikalarının %10'undan fazlasını aştığında Merkez Bankasına bildirme sorumluluğunu taşırlar..
4. Tazminat senetlerinin vadesi dolduğundaki nominal değeri, federal hükümet tarafından garanti edilecektir.
5. Tazminat senetlerinin vadeleri, tedavüle sürülmelerini müteakip 25 yıl içerisinde dolar ve senetler Tazminat Vakfı'ndan paraya çevrilebilir. Senetler Tazminat Vakfının takdirinde olarak, ihracından beş yıl sonra nominal değerinden itfa edilebilir.
6. Çıkarılan senetlerin son vade tarihinden sonra sertifika sahipleri Tazminat Vakfının elinde bulunan herhangi bir etkilenmiş malın daha sonra yapılacak satışı veya uzun dönemli kiralanmasından elde edilen geliri alacaklardır.

⁴⁰ **Gözlem:** Bu hükümler *tasarrufunu kaybetmiş mülkş bir mal sahibine* Mülkiyet Kurulundan, birleşik devlet içinde *etkilenmiş malının bulunduğu yerde* mal satın alma hakkı vermediği sürece (ör., Madde 16), yerleşik olmayan kişilere mal alımı kısıtlaması uygulanabilir.

EK 3: ŞİMDİKİ KULLANICILARIN LEHİNE ÖNLEMLER

Bölüm A: Etkilenmiş malın boşaltılması için son tarihin uzatılması

Madde 1 Yeterli mali olanağı bulunan şimdiki kullanıcıların oturduğu emlak

1. Tasarrufunun iade edileceği belirlenen bir *mülk*ün *yeterli mali olanağa sahip olan şimdiki kullanıcısı*, Mülkiyet Kurulunun kararından sonra *mülk*ü *kendi amaçları için* kullanmaya devam etmek üzere en çok üç yıllık bir ek süre için Talep Bürosuna başvuruda bulunabilir.
2. *Şimdiki kullanıcının mülk*ü kendi amaçları için kullanmadığı veya hemen alternatif konut bulma imkanına sahip olduğu tespit edilmediği sürece ve tespit edilinceye kadar uzatma başvurusu Mülkiyet Kurulu tarafından kabul edilir.
3. Mülkiyet Kurulu, acil insani ihtiyaçların olması halinde bu Madde uyarınca, Mülkiyet Kurulu tarafından belirlenen şekilde zaman sınırını uzatabilir.
4. *Şimdiki kullanıcı*, etkilenmiş malı kullanmaya devam ettiği dönem için, Mülkiyet Kuruluna tasarrufun iadesinin uygun olduğuna karar verdiği tarihten itibaren piyasa kira bedeli öder.
5. *Şimdiki kullanıcı*, Mülkiyet Kurulunun saptadığı sürenin sonunda etkilenmiş malı boşaltacaktır.

Madde 2 Yeterli mali olanağı bulunmayan şimdiki kullanıcıların bulunduğu mülk

1. Tasarrufunun iade edileceği belirlenen bir *mülk*ün *yeterli mali imkanı olmayan*, Kıbrıs vatandaşı olan ve *mülk*ü kendi amaçları için kullanmakta olan *şimdiki kullanıcısından*, kendisine *alternatif konut* sağlanana kadar ya da kendisi *alternatif konut* standartlarını sağlayan bir konutu piyasadan satın alma ya da kiralama imkanı buluncaya kadar – tercihli borçlanma veya başka bir yardım buna dahildir – *mülk*ü boşaltması talep edilmeyecektir.
2. Söz konusu kullanıcılar aşağıdaki konularda Mülkiyet Kuruluna başvurabilir:
 - a. Bu hükümler uyarınca, *alternatif konut* almak veya uzun vadeli kiralamak üzere tercihli borç şeklinde destek sağlanması; veya
 - b. Acil insani ihtiyaçların bulunması ve tercihli borç için uygun durum olmaması halinde, Mülkiyet Kurulunun elinde bulunan emlak arasından düşük maliyetli veya ücretsiz *alternatif konut* tahsis edilmesi. Mülkiyet Kurulu, elindeki emlak arasında *alternatif konut* bulunması halinde, kriterleri karşılayan kişilerin bu tür müracaatlarını kabul edecektir.

3. Tasarrufunun iade edileceği belirlenen *emlakın yeterli mali imkanları* olmayan, Kıbrıs vatandaşı olmayan ancak sürekli ikamet etmekte olan ve mülkten kendi amaçları için yararlanan *şimdiki kullanıcıları* sosyal konut veya sair konut desteği için başvuruda bulunabilir, veya sürekli olarak ikamet ettikleri kurucu devletten mali destek isteyebilir. Mülkiyet Kurulu *mülkün iadesine* karar verdikten sonra iki yıla kadar, benzer *şimdiki kullanıcılarından* bu tür konut veya da mali destek bulununcaya dek *mülkü* boşaltmaları istenmeyecektir.
4. Mülkiyet Kurulu, *yeterli mali olanağı bulunmayan şimdiki kullanıcıdan*, gelirine ve servetine bağlı olarak olası maksimum miktara kadar kira tahsil edecektir.

Madde 3 *Mülkün iadesine kadar, tasarrufu kaybetmiş mal sahibine kira ödenmesi*

Mülkiyet Kurulu, *mülkün iadeye* uygun olduğu kararını verdiği tarihten itibaren geçerli olmak üzere, *mülkün iade edildiği* tarihe kadar olan süre için tasarrufu kaybetmiş *mal sahibine* piyasa değeri üzerinden kira ödeyecektir.

Bölüm B: Tercihli borçlar

Madde 4 *Tercihli borçlar*

1. Mülkiyet Kurulu, uluslararası bankaların ve yerel bankaların, federal hükümet ve kurucu devletlerin ve sair bağış yapanların desteğini alarak, tercihli borç planını, ipotek garantileri ve ipotek destek sistemi dahil, yönetecek ve denetleyecektir. Federal hükümet, söz konusu planı desteklemek üzere bütçesinden fon sağlayacaktır. Planı yönetmek için Kıbrıs İskân Bürosu bünyesinde ayrı bir şube, Kıbrıs İpotek Bürosu kurulacaktır. Bu Büronun muhasebesi ve raporlama sistemi İskân Bürosundan ayrıdır.
2. Bu plan uyarınca, uygun şartlarda tercihli borçlar, Kıbrıs vatandaşı olup yeterli mali imkanı olmayan *tasarrufu kaybetmiş mal sahibine, etkilenmiş malın* şimdiki kullanıcısı ve etkilenmiş mala yapılan esaslı geliştirmenin sahiplerine, mal satın almak, veya inşa etmek için (üzerinde esaslı geliştirme yapılan malın satın alınması dahil) veya, bu hükümler uyarınca, ödemeleri yapmak için verilir.
3. Satın alacakları veya tekrar inşa edecekleri malın veya Mülkiyet Kurulu'na tercihli borçlarla ödeme yaptıktan sonra tapusunu alacakları malı 20 yıllık süreyle satmamayı kabul etmek şartını yerine getiren herkese, bu plan çerçevesinde, borç verilir. Mülkiyet Kurulu'nun kararıyla, bu yasağın süresi kısaltılabilir veya söz konusu yasak kaldırılabilir.
4. İpotek Bürosu ipotek garanti başvuruları için ölçüt belirleyecektir. Ölçüt, 40,000 Kıbrıs lirası tutarındaki azamî mülk satın alma veya inşa fiyatını

içerecektir. Başvurular, krediyi sağlayan banka tarafından işleme konacaktır. Ödeme vadesinde gerçekleştirilemediği durumlarda, İpotek Bürosu kredinin tutarının %30'una kadar zararı, krediyi veren bankaya ödeyecek, sonra ipotekli mülkün değerinin %30'unun mülkiyet hakkını alacaktır. İpotek Bürosu borçların zamanında ödenmemesi riskine karşı bir garanti fonu oluşturacaktır. Fon, uluslararası bağış yapanların, böyle bir kaynak yoksa federal hükümetin başlangıçta yaptığı bağışları temel alacaktır. Garanti fonlarının ana parası hükümet tahvillerine yatırılacak ve birleşik yıllık faiz oranında faiz tahakkuk ettirilecektir. Federal hükümet fonu garanti edecek ve uluslararası kamusal mali kuruluşların azami desteğini isteyecektir.

5. İpotek Bürosu ipotek faizi mali destek başvuruları için de ölçüt belirleyecektir. Ölçüt bir azami konut satın alma veya inşa fiyatı olarak 30,000 Kıbrıs lirasını (yıllık %6 oranında artmalı), bir ailenin refah tabanı olarak 6,000 Kıbrıs lirasını, ve aile gelir tabanı olarak 15,000 Kıbrıs lirasını içerecektir. Bir ailenin ödenmemiş kredi üzerinden yıllık ödemesi uygun görülen miktar ailenin gelirine bağlı olacak ve ödenmemiş kredi miktarının %1 ile %3 arasında değişecektir.
6. İpotek faiz desteği Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki beş yıl içerisinde verilen kredilere uygulanacak ve süresi azami sekiz yıllık olacaktır. Başvurular krediyi veren banka tarafından işleme konacaktır. Federal hükümet, bu destek fonları için uluslararası bağış sahiplerinden bağışlar veya düşük faizli krediler isteyecektir.

Bölüm C: Öncelik hakkı

Madde 5 Etkilenmiş malın satışında şimdiki kullanıcılar ve diğerleri için öncelik hakkı

1. Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki 20 yıllık bir geçiş dönemi için, etkilenmiş malın bulunduğu kurucu devlette yasal olarak en az 3 yıl sürekli ikamet etmeyen bir kişiye herhangi bir malın önerilen sözleşme fiyatından satışı, Kıbrıs vatandaşı olan şimdiki tasarruf sahibinin ilk itiraz hakkına tabidir. Böyle bir hak aşağıdaki koşullarda geçerli olacaktır:
 - a. *Şimdiki kullanıcı* söz konusu *mülkü* kullanmaya devam ettiği sürece, ve
 - b. *Şimdiki kullanıcı*, *mülkü tasarrufu kaybetmiş mal sahibine iadesine* imkan tanımak üzere boşaltmış ise, bunu izleyen beş yıl için.
2. *Şimdiki kullanıcı* önceki paragraf uyarınca öncelik hakkını kullanmıyorsa, ilgili *mülkün* bulunduğu kurucu devletin üyesi olan bir başka kişi, sözleşme fiyatı üzerinden ikinci öncelik hakkına sahip olacaktır.
3. Öncelik hakkı, bu Madde uyarınca tasarrufu kaybetmiş *mal sahibinin* olası alıcı ile satış anlaşması imzalamasının ardından 45 gün içinde kullanılabilir.
4. Öncelik hakkına ilişkin ortaya çıkacak herhangi bir sorun Mülkiyet Kuruluna götürülür. Kurucu devletler, ilk ret hakkı ile ilgili bu hükümler altında, ve

şimdiki kullanıcı ile farklı kurucu devlete mensup kişiler arasındaki sözleşmelerin düzenlenmesi ve ifasını sağlamak için gerekli uyumlaştırılmış mevzuat yapılmasını sağlar.

Madde 6 ***Etkilenmiş malın üzerindeki hasılatı, malları, hasadı geri almak için düzenlemeler***

Mülkiyet Kurulu, gelir getirici amaçlarla halen kullanılmakta olan *etkilenmiş mala* yapılan esaslı geliştirmenin *şimdiki kullanıcıları* ve maliklerine , mülkün üzerinde mülkün iadesinden sonra oluşmuş, doğal niteliği nedeniyle mülkün iadesinden hemen önce el değiştirmesi olanağı bulunmayan, üretiminin kararlaştırılmış mülk iade tarihinden bir yıl önce başlamış hasılatı, malları, hasadı geri almaları için yeterli ve adil hükümler getirecektir.

EK 4: TOPRAK AYARLAMASINA TABİ ALANLARDA YER ALAN EMLAK

Madde 1 Bu hükümlerin toprak ayarlamasına tabi alanlarda yer alan emlake uygulanması

Bu Ekteki Maddeler, toprak ayarlamasına tabi bölgelerdeki *etkilenmiş mal* ve sair *mülk* ile ilgili olarak, Ek VII ve onun eklerinin diğer hükümlerinden üstündür. Bu ekte özel hükümler bulunmadığı durumlarda, Ek VII'nin diğer hükümleri ve onun diğer ekleri geçerli olacaktır.

Madde 2 Tasarrufu kaybetmiş mal sahiplerine tasarrufun iadesi

1. Toprak ayarlamasına tabi alanlarda bulunan mülkün herhangi bir tasarrufu kaybetmiş *mal sahibine*, bu Ekte belirtilen durum ve koşullara bağlı olarak tasarruf hakkı iade edilebilecektir.⁴¹
2. Mülkiyet, Kurulu toprak düzenlemesinin yapıldığı bölgelerdeki *emlakın tasarrufunun iadesi* ile ilgili nihai kararını, malın iadeye uygun olduğunu tespit eder etmez verir ve şimdiki kullanıcının yeniden yerleştirilmesinden sonra, ancak Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki üç yıl içerisinde, iadenin en kısa zamanda gerçekleşmesi emrini verir.
3. Ek VII altındaki genel moratoryum ile tasarrufun iadesi için kabul edilen azami seviyeler ve emlakın *şimdiki kullanıcıya* veya sonraki bir alıcıya devrine izin veren hükümler toprak ayarlamasına tabii bölgelerde uygulanmaz.
4. Mülkiyet Kurulu, halen toprak ayarlamasına tabi bölgelerde yaşayan etkilenmiş malların tasarrufunu kaybeden mal sahiplerinin taleplerini, bu malların *şimdiki kullanıcılarının* hak taleplerini ve toprak ayarlamasına tabi alanlardaki etkilenmiş malların *tasarrufunu kaybeden mal sahiplerinin* hak taleplerini, bu öncelik sırasına göre ele alacaktır.

Madde 3 Geliştirilmiş mallar

1. Geliştirilmiş bir *malın tasarrufunu kaybeden mal sahibi*, *piyasa değeri malın* orijinal halindeki değerinin %10'unun aşan veya 3,000 Kıbrıs Lirası değerindeki bir geliştirme için Mülkiyet Kuruluna, hangi değer daha düşükse onun üzerinden ödeme yapacaktır. Geliştirmenin sahibinin, Mülkiyet Kurulundan geliştirmenin *piyasa değeri* veya gerçek maliyeti (eğer 3,000 Kıbrıs lirasından daha değerliyse) *üzerinden* tazminat talep etme hakkı vardır.
2. Malın tasarrufunu kaybeden kişi, malın orijinal halindeki değerinden daha az değerde olan bir geliştirmenin, tasarrufun kaybedilmesinden öncekine benzer bir kullanıma uygun olmayacağına Mülkiyet Kurulunu ikna ederse,

⁴¹ **Gözlem:** Toprak ayarlamasına tabi bir bölgede bulunan ve iade edilebilecek olan *etkilenmiş malın tasarruf hakkını kaybetmiş sahibinin* tazminat talep etme tercihi bulunmayacaktır.

tasarrufu kaybetmiş mal sahibinin geliştirme için ödeme yapması istenmez. Mülkiyet Kurulu mülkün *tasarrufunu kaybeden* kişinin daha sonra geliştirmeden yararlandığını tespit ederse, bu kişinin geliştirmenin tazminatını ödemesini sağlayabilir.

3. Geliştirmenin *piyasa değerinin malın orijinal halindeki değerinden* daha yüksek olması ve tasarrufu kaybetmiş *mal sahibinin* bunu ödemeye hazır olmaması halinde, geliştirmeyi yapan kişi, *orijinal halinin değeri* üzerinden ödeme yapması karşılığında malın tapusunu almak için başvuruda bulunabilir. Tasarrufu kaybetmiş *mal sahibi*, Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 20 yıl süreyle malın satışı, takası veya uzun süreli kiraya verilmesi ile ilgili herhangi bir sözleşmede, önerilen kontrat fiyatı üzerinden ilk itiraz hakkına sahip olacaktır.
4. Geliştirmenin değerinin malın orijinal durumundaki değerini aşması halinde ve hem tasarrufu kaybetmiş mal sahibi hem de esaslı geliştirmenin sahibi ikisi birden , sırasıyla esaslı geliştirmenin bedeli veya malın geliştirme öncesi bedeli mukabilinde malın tapusunu almak isterse, Mülkiyet Kurulu tasarrufu kaybetmiş mal sahibi ile geliştirmenin sahibi arasında malın tapusu ve/veya geliştirmenin gelecekteki kullanımına ilişkin olarak dostane bir çözüme yardımcı olmaya çalışır. Eğer dostane bir çözüm bulunamazsa, Mülkiyet Kurulu tasarrufu kaybetmiş mal sahibine malın hemen iadesini veya malı önce esaslı geliştirmenin sahibine bir yıldan yirmi yıla kadar bir süre için ve durumun gerektirdiği özel hallere uygun olarak kiralama hakkı vermeye karar verir.⁴²

Madde 4 Toprak ayarlamasına tabi bölgede malı bulunan ve ayrılmak isteyen mal sahipleri

Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe girmesinden sonra toprak ayarlamasına tabi bölgedeki malını boşaltan kişi, bu mala 1974 öncesi sahip olduğuna veya 1974'ten önce kendisine iyi niyetle (bona fide) devredildiğine dair kanıt gösterdiği takdirde, Mülkiyet Kurulundan bu malın tapusuna karşılık ve malın şimdiki değerinden tazminat talep edebilir.

Madde 5 Toprak ayarlamaya tabi bölgedeki malın şimdiki kullanıcısı

1. Toprak ayarlamasına tabi bir bölgede yer alan malın Kıbrıs vatandaşı olan *şimdiki kullanıcısı* aşağıdakilerden birini seçebilir:
 - a. O bölgede kalmak ve oradan mal satın almak;
 - b. Bu hükümler uyarınca hak sahibi ise (Bkz. Ek 3), o bölgede *alternatif konut kabul etmek*;
 - c. Etkilenmiş malının kendisine iadesini talep etmek; veya
 - d. Diğer kurucu devlete yeniden yerleştirilmek, ve orada *mal* satın almak veya bu hükümler uyarınca hak sahibi ise (Bkz. İlave VI), *alternatif konut* kabul etmek.

⁴² **Gözlem:** Esaslı geliştirmenin gelir üretmek için kullanılıyor olması, böyle bir kararda önemle dikkate alınacaktır

2. Kıbrıs vatandaşı olmayan bir *şimdiki kullanıcı*, sürekli ikamet ettiği kurucu devletten sosyal konut veya mali destek isteyebilir veya İlave VI uyarınca yardım için başvurabilir.

EK 5 : AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ BAŞKANINA MEKTUP

[Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesi üzerine gönderilecektir]

Ekselansları,

Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türkler arasındaki Kuruluş Anlaşmasının eş zamanlı ayrı ayrı referandumlar ile onaylanarak yürürlüğe girdiğini, ve Kıbrıs'ta yeni bir düzenin oluştuğunu bildirmekten mutluluk duymaktayız. Dolayısıyla, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Kıbrıs Rum Devleti ve Kıbrıs Türk Devleti adlı iki kurucu devletten oluşan ve bir federal hükümet ile tek bir uluslararası tüzel kişiliğe sahip bağımsız ve egemen bir devlettir. İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına dair Avrupa Sözleşmesi ve Ek Protokolleri Birleşik Kıbrıs Cumhuriyetinde yürürlükte dir.

Kuruluş Anlaşması geçmişte Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkleri bölen, tüm mülkiyet sorunları dahil tüm konuları kapsamlı şekilde çözümlenmiştir. Kuruluş Anlaşmasının Kıbrıs'taki *etkilenmiş mala* ilişkin tüm sorunlar için yerel kanunî çözüm yolları getirdiğini dikkatinize sunar ve bu tür konulara ilişkin yegane sorumlunun Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti olduğunu bildiririz. Ayrıca, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına dair Avrupa Sözleşmesi'nin 37. Maddesi ve Mahkemede uygulanan hükümlerin 43. Sayılı olanı gereğince, Mahkemeden Kıbrıs'taki *etkilenmiş mala* ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi huzurunda bulunan davaların, bu davaların üzerinde anlaşılabilir yerel mekanizma ile çözümlenmesine imkan tanımak üzere, iptalini Mahkemenizden talep etmekteyiz.

Bu talebimizi Mahkeme üyelerinin dikkatine taşıyabilseniz minnettar olacağız.

Ekselansları, Lütfen derin saygılarımızı kabul buyurunuz.

Müşterek Başkan

Müşterek Başkan

İLAVE VIII: UZLAŞIM KOMİSYONU

Madde 1 Kuruluş

1. Bağımsız, tarafsız bir Uzlaşım Komisyonu bulunacaktır.
2. Federal hükümet ve kurucu devletlerin yetkili makamları, Komisyonla tam bir işbirliği içinde olacak ve bu anlamda tüm ilgililere talimat verecektir.

Madde 2 Amaçlar

Uzlaşım Komisyonu, diğer yaptıklarının yanında (*inter alia*) Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler arasında karşılıklı saygı, anlayış ve hoşgörü geliştirmek amacıyla şunları yapar:

- a. Geçmişle ilgili olarak, diğer yaptıklarının yanında (*inter alia*) tarihi perspektif, deneyim ve anılara dayanarak Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türkler arasında tarafsız bir diyalogu geliştirir;
- b. Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türklerin deneyimlerine ve algılamalarına dayanarak Kıbrıs Sorunu'nun tarihi hakkında kapsamlı bir rapor hazırlar;
- c. Federal hükümet ve kurucu devletlere, uzlaşmayı desteklemek amacıyla somut önerilerde bulunur ve buna geçmişle ilgili farklı bakış açılarının karşılıklı olarak anlaşılmasını geliştiren adımlar için yayınlar ve okul kitaplarına kılavuzlar da dahildir;
- d. Orta eğitim öğrencilerine resmi dillerin öğretilmesi konusunda Anayasanın gereklerinin uygulanması için tavsiyelerde bulunur; ve
- e. Dini olmayan resmi tatillerin kurucu devletler tarafından kutlanmasının çerçevesi hakkında önerilerde bulunur.

Madde 3 Yetkiler

1. Uzlaşım Komisyonu, bu hedeflerde ilerleme sağlamak üzere başka şeyler yanında aşağıdakileri yapabilir:
 - a. Çalışmalarına ilişkin konuların, gerçeklerin, olayların ve dönemin tartışılacağı ve/veya araştırılacağı açık veya kapalı oturumlar düzenler ve araştırma grupları veya komiteler kurabilir;
 - b. Kıbrıs'ın içerisinde veya dışındaki çeşitli kaynaklar, taraflar, devletler veya kişilerden bilgi alabilir;
 - c. Komisyon huzurundaki bir soruşturmaya katılan bir kişiden ifadesini veya yanıtını yemin altında vermesini isteyebilir ve böyle bir yemini huzurunda yaptırabilir;
 - d. İlgili sahalardaki uzmanlara danışabilir;
 - e. Tüm kayıtlara, arşivlere veya bilgilere derhal, eksiksiz ve engellenmeden ulaşmayı talep edebilir;

- f. Toprak ayarlamasına tabi bölgelerde bulunan 1963-1974 arası dönemdeki hadiselerle alakalı abide ve anıtların nihai konumu ve yönetiminin düzenlenmesini karara bağlayabilir ve uygulayabilir;
 - g. Ara raporlar, bulgular ve tavsiyeler hazırlayabilir ve yayınlatabilir;
 - h. İşlevlerinin yerine getirilmesi için gerekli olan tüzük, yönetmelik ve usulleri belirleyebilir ve yayınlatabilir.
 - i. Fonksiyonlarının yerine getirilmesiyle ilgili ya da kısmen ilgili olabilecek diğer görevleri yerine getirebilir.
2. Komisyonun, iddia makamı veya sair cezai yasal işlev veya yetkisi olmayacaktır.
 3. Komisyon, kaynaklarının ve işlemlerinin gizliliğini korumak konusunda karar alabilir.
 4. Komisyonun çalışmaları, tutanakları, raporları ve tavsiyeleri Kıbrıs'taki Kayıp Şahıslar Komitesi dahil olmak üzere, varolan diğer kurumlar ve komitelerin çalışmalarına hâle getirmez.

Madde 4 Oluşum

1. Uzlaşım Komisyonu, Kıbrıs'ta barışa gönül vermiş ve gerekli dürüstlük, güvenilirlik ve uzmanlığa sahip en az bir tanesi Kıbrıslı olmayan toplam yedi kadın ve erkek üyeden oluşacaktır. Kıbrıslı üyeler her kurucu devletten eşit sayıda olacaktır.
2. Genel Sekreter, federal hükümet, kurucu devletler ve halka danışarak, Komisyon üyelerini atamaya ve bunların değişmesi gerektiğinde aynı yöntem ile yerlerine başkasını atamaya davet edilir.
3. Komisyon, nitelikli bir personel ekibi tarafından desteklenecektir.

Madde 5 Süre

1. Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe girmesini müteakip 90 gün içerisinde Uzlaşım Komisyonu üyelerinin atanması için gerekli danışmalar başlar. Komisyon üyeleri sonraki 60 gün içerisinde atanır ve atanmanın ardından iki hafta içerisinde resmen görevlerine başlar.
2. Genel Sekreter, federal hükümet, kurucu devletler ve Komisyon üyeleriyle istişareden sonra süreyi bir yıldan uzun olmayan bir süre için uzatmaya karar vermediği takdirde, Komisyon vardığı sonuçları ve önerilerini içeren nihai raporu oluşumundan sonra üç yıl içinde sunacaktır.

Madde 6 Masraflar

Uzlaşım Komisyonunun kuruluş ve işletme masrafları federal hükümet tarafından karşılanacaktır; federal hükümet garantör güçlerden ve diğer uluslararası bağış yapanlardan katkı isteyebilir.

Madde 7 Ücretler

Uzlaşım Komisyonunun Kıbrıslı olmayan üyelerinin ödeneği Mülkiyet Kurulunun Kıbrıslı olmayan üyelerinin maaşı seviyesinde olacaktır.

Madde 8 Öneriler ve raporlar

1. Uzlaşım Komisyonu, raporlarını ve önerilerini Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine, federal hükümete ve kurucu devletlere sunacaktır.
2. Uzlaşım Komisyonunun nihai raporu ve diğer tüm önerileri kurucu devletler tarafından yaygın şekilde dağıtılır. Nihai rapor İngilizce, Rumca ve Türkçe olarak yayınlanır. Nihai rapordaki bulgular, ilgili okul kitaplarında yer alacaktır.

Bölüm 9 Takip prosedürleri

1. Komisyonun nihai raporunun sunulmasının ardından, Başkanlık Konseyi'nin kurucu devletlerle istişare ettikten sonra atadığı Takip Komitesi, Komisyon'un tavsiyelerinin uygulanmasını gözlemler.
2. Federal hükümetin ve her bir kurucu devletin yetkili makamlarının komiteye tavsiyelerin uygulanması konusunda her 120 günde bir rapor sunması gerekecektir. Söz konusu raporlarda, belirli önerilerin uygulanamama nedenlerini açıklayacaktır.

İLAVE IX: YENİ DÜZENİN HAYATA GEÇMESİ

Madde 1 Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesi

Ayrı ayrı ve eş zamanlı yapılacak olan ve aşağıdaki soruların sorulduğu referandumlarla 24 Nisan 2004 tarihinde onaylanmasından ve Kıbrıs'ta yeni düzene ilişkin konular hakkındaki ekteki Antlaşmanın Yunanistan, Türkiye ve Birleşik Krallık tarafından 29 Nisan'dan sonra olmamak kaydıyla Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin (veya temsilcisinin) hazır bulunduğu bir imza töreninde imzalanmasından sonra Kuruluş Anlaşması yürürlüğe girer ve yeni düzeni hayata geçirir:

“Tüm İlaveleri ile birlikte Kuruluş Anlaşmasının ve aynı zamanda Kıbrıs Rum/Kıbrıs Türk Devleti Anayasasının ve yürürlükte olacak kanunlara ilişkin hükümlerin, Kıbrıs'ın Avrupa Birliği'ne birleşmiş olarak katılacağı yeni düzeni yaşama geçirmesini onaylıyor musunuz ?

Evet []

Hayır []”

Şayet Kuruluş Anlaşması ayrı eş zamanlı referandumlarda kabul edilmez, veya garantörlerden herhangi biri 29 Nisan 2004 tarihi itibarıyla Kıbrıs'ta yeni düzene ilişkin konular hakkındaki Antlaşmayı imzalamaktan kaçınırsa geçersiz olacak ve hiç bir yasal sonuç doğurmayacaktır.

Madde 2 Kıbrıs, Türkiye ve Birleşik Krallık arasında Kıbrıs'taki yeni düzene ilişkin konular hakkında Antlaşmanın yürürlüğe girmesi

Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Eşbaşkanları, Birleşmiş Milletler Beyannamesinin 102. Maddesine göre uluslararası bir antlaşma olarak tescil edilecek olan Kıbrıs'ta yeni düzene ilişkin konular hakkındaki Antlaşmayı yürürlüğe sokmak üzere Yunanistan, Türkiye ve Birleşik Krallık ile imzalayacaktır.

Madde 3 Bayrak çekme törenleri

1. Antlaşmanın, tanık olarak Genel Sekreter veya temsilcisi tarafından imzalanmasından sonra imza töreninin yapıldığı yerde üç garantör ülkenin ve Birleşmiş Milletlerin bayraklarının yanında Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti ve kurucu devletlerin bayrakları göndere çekilir ve Kıbrıs ve kurucu devletlerin milli marşları çalınır.
2. Tüm Adada eşzamanlı olarak, Anayasada belirtilen bayraklar haricindeki tüm bayrakların indirileceği törenler yapılır, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası ve ilgili mevzuat uyarınca, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti ve kurucu

devletlerin bayrakları göndere çekilir ve Kıbrıs ve kurucu devletlerin milli marşları çalınır

Madde 4 Birleşmiş Milletler

Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte, Eşbaşkanlar Birleşmiş Milletlere, Kıbrıs'ın üyelik hak ve yükümlülüklerinin, bundan böyle, yeni düzen uyarınca yürütüleceğini ekteki mektup aracılığı ile bildirir. Üzerinde mutabakata varılan Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti bayrağı Birleşmiş Milletler Merkezinde göndere çekilir.

Madde 5 Avrupa Konseyi

Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle, Eşbaşkanlar bundan böyle Kıbrıs'ın Avrupa Konseyindeki üyelik hak ve yükümlülüklerinin yeni düzen uyarınca yürütüleceği hususunu ekteki mektup aracılığı ile Avrupa Konseyine bildirir ve Parlamenterler Meclisi ve Bakanlar Kurulundan Kuruluş Anlaşması'nı onaylamasını talep eder.

Madde 6 Avrupa Birliği

Kuruluş Anlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle, Eşbaşkanlar Avrupa Birliği'ni ekteki mektup aracılığı ile Avrupa Birliği'ni Kıbrıs'ta yeni bir düzenin olduğundan ve Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Katılım Antlaşmasından doğan tüm haklarını ve yükümlülüklerini üstlenmeyi taahhüt ettiğinden haberdar edecektir, Eş-Başkanlar Avrupa Birliği'nden Kuruluş Anlaşmasını onaylamasını, şartlarını Avrupa Birliğinin kuruluşunun dayandığı ilkeler ile birbirine uygun hale getirmesini ve Kıbrıs Türk Devleti için özel önlemler almasını da talep edecektir. Ayrıca nihai sonuç birincil hukuka uyarlamak olarak sonlanacaktır ve Avrupa Birliği yasal sistemi içinde tüm ilgili taraflar için yasal kesinliği ve güvenliği garantiler

EK 1: BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GENEL SEKRETERİ'NE MEKTUP

[Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonra gönderilecektir]

Ekselansları,

Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türkler arasındaki Kuruluş Anlaşmasının ve tüm eklerinin Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türklerin tabii anayasal haklarını kullanmasıyla eş zamanlı ayrı ayrı referandumlar ile onaylanarak yürürlüğe girdiğini, ve Kıbrıs'ta yeni bir düzenin oluştuğunu bildirmekten mutluluk duymaktayız. Dolayısıyla, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Kıbrıs Rum Devleti ve Kıbrıs Türk Devleti adlı iki kurucu devletten oluşan ve bir federal hükümet ile tek bir uluslararası tüzel kişiliğe sahip bağımsız ve egemen bir devlettir.

Resmen ilan ederiz ki bundan böyle, Kıbrıs'ın Birleşmiş Milletler'de üyelik hakları ve yükümlülükleri yeni devlet düzeni ve Kuruluş Anlaşması ve tüm eklerine uygun olarak uygulanacaktır.

Bu mektubumuzun üye devletlere dağıtılabılırsa minnettar olacağız.

Ekselansları, Lütfen derin saygılarımızı kabul buyurunuz.

Müşterek Başkan

Müşterek Başkan

EK 2 : AVRUPA BİRLİĞİ KONSEY BAŞKANI'NA MEKTUP

[Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesi üzerine gönderilecektir]

Sayın Başkan,

Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türkler arasındaki Kuruluş Anlaşmasının eş zamanlı ayrı ayrı referandumlar ile onaylanarak yürürlüğe girdiğini, ve Kıbrıs'ta yeni bir düzenin oluştuğunu bildirmekten mutluluk duymaktayız. Dolayısıyla, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Kıbrıs Rum Devleti ve Kıbrıs Türk Devleti adlı iki kurucu devletten oluşan ve bir federal hükümet ile tek bir uluslararası tüzel kişiliğe sahip bağımsız ve egemen bir devlettir.

Resmen ilan ederiz ki bundan böyle, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti 16 Nisan 2003 tarihli Üyeliğe Kabul Antlaşmasından doğan tüm hakları ve yükümlülükleri üslenmeye hazırdır.

Antlaşmanın 10. Protokolünün 4 maddesiyle Konsey'e verilen özel yetkilere ve 12 Aralık 2003 tarihli Avrupa Konseyi sonuç bildirgesine atıfta bulunarak , ve Kuruluş Anlaşmasının Avrupa Birliği'nin kuruluş ilkeleriyle uyum içinde olduğunu akılda tutarak, Avrupa Birliği'nden Kuruluş Anlaşmasını onaylamasını ve 1 Mayıs 2004 tarihinden önce birincil hukukun aktarımı sonucunu doğuracak ve Kuruluş Anlaşmasının Avrupa Birliği'nin yasal sistemi içerisinde tüm ilgililer için yasal kesinliğini ve güvenliğini sağlayacak şekilde Üyeliğe Kabul koşullarını uyarlayarak Kuruluş Anlaşmasının koşullarını kendi yasalarına uyarlamasını talep etmekteyiz.

Ayrıca Avrupa Birliği Konseyini *topluluk müktesebatının* Kıbrıs Türk Devleti içinde, uyumlu düzenleme ve idari kapasite ile paralellik içinde aşamalar halinde uygulanmasıyla ilgili uygun önlemleri almasını, ve Kıbrıs Türk Devleti'nin kalkınması için mali destek dahil özel önlemler getirmesini, talep etmekteyiz.

Ekselansları, Lütfen derin saygılarımızı kabul buyurunuz.

Müşterek Başkan

Müşterek Başkan

EK 3 : AVRUPA KONSEY GENEL SEKRETERİ'NE MEKTUP

[Kuruluş Anlaşmasının yürürlüğe girmesi üzerine gönderilecektir]

Ekselansları,

Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türkler arasındaki Kuruluş Anlaşmasının eş zamanlı ayrı ayrı referandumlar ile onaylanarak yürürlüğe girdiğini, ve Kıbrıs'ta yeni bir düzenin oluştuğunu bildirmekten mutluluk duymaktayız. Dolayısıyla, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Kıbrıs Rum Devleti ve Kıbrıs Türk Devleti adlı iki kurucu devletten oluşan ve bir federal hükümet ile tek bir uluslararası tüzel kişiliğe sahip bağımsız ve egemen bir devlettir. İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına dair Avrupa Sözleşmesi ve Ek Protokolleri Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nde yürürlüktedir.

Resmen ilan ederiz ki bundan böyle, Kıbrıs'ın Avrupa Konseyi'ndeki üyelik hakları ve yükümlülükleri yeni devlet düzenine göre yerine getirilecektir.

Kuruluş Anlaşması geçmişte Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkleri bölen, tüm mülkiyet sorunları dahil tüm konuları kapsamlı şekilde çözümlenmiştir. Kuruluş Anlaşmasının Kıbrıs'taki *etkilenmiş mala* ilişkin tüm sorunlar için yerel kanunî çözüm yolları getirdiğini dikkatinize sunar ve bu tür konulara ilişkin yegane sorumlunun Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti olduğunu bildiririz. Ayrıca, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına dair Avrupa Sözleşmesi'nin 37. Maddesi ve Mahkeme'de uygulanan hükümlerin 43. Sayılı olanı gereğince, Mahkemeden Kıbrıs'taki *etkilenmiş mala* ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi huzurunda bulunan davaların, bu davaların üzerinde anlaşılabilir yerel mekanizma ile çözümlenmesine imkan tanımak üzere, iptalini Mahkemenizden talep etmekteyiz.

Bu talebimizi Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi ve Bakanlar Komitesinin dikkatine taşıyabilseniz minnettar olacağız, ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi ve Bakanlar Komitesinin Kuruluş Anlaşmasını onaylamasını talep ederiz.

Ekselansları, Lütfen derin saygılarımızı kabul buyurunuz.

Müşterek Başkan

Müşterek Başkan